

๙๙๕ ๑๑๔

๒๓๔๙๓

ร. ๒

การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน

ปริญญานิพนธ์

ของ

วสี สุมิพันธ์

๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

105795

การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน

บทคัดย่อ

ของ

วดี สุมิพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2530

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความ และความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน วัดนโศภิตวิญญูคาม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ก่อนการทดลองมีการสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ นักเรียนในกลุ่มทดลอง ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยครูเป็นผู้สอน ใช้เวลาในการทดลองเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม รวม 12 คาบเรียน เมื่อสิ้นสุด การทดลองแล้ว ได้ทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ และสอบถามความสนใจ ในการเขียนเรียงความด้วยแบบสอบถามชุดเดิม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t -test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถในการเขียน เรียงความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสนใจในการเขียนเรียงความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนและหลัง การทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนและหลัง การทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARISON OF MATAYOM SUKSA I STUDENTS' ESSAY WRITING
ABILITY THROUGH REMEDIAL LEARNING, USING ACTIVITY
SKILL PATTERN AND THE TEACHER'S TEACHING

AN ABSTRACT

BY

WALEE SUMIPHAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

August 1987

The purpose of this study was to compare among Mathayom Suksa I students' essay writing ability through remedial learning, using activity skill pattern practice and the teacher's teaching to find out students' interesting in essay writing.

The sample consisted of 60 Mathayom Suksa I students of Wathanachote Sriboonyakom School, Amphoe Bang-gruay Nonthburi. Thirty students were randomly as the experimental group and the other thirty students were the control group. The study was conducted during first semester of the academic year 1987 Interest inventory scale was administered to all subjects before the experiment.

Each group was taught in regular class for 12 study periods. Experimental group was remedied by using activity skill pattern practice. The control group was remedied by teacher's teaching. Measurement was undertaken using the ability in essay writing test and the interest inventory scales. The t-test was used for data analysis.

Results of the study showed that :-

1. The scores of ability in essay writing between the experimental group and the control group were significantly different at the .01 level.

2. The scores of the interest in essay writing between the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.

3. The score of the interest in essay writing of the experimental group before and after the experimental was significantly different at the .01 level.

4. The scores of the interest in essay writing of the control group before and after the experiment was significantly different at the .05 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
 ปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
 การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....
ประธาน
กรรมการ

.....
ประธาน
กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน
รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
จันทิมา พรหมโชติกุล ที่คอยให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขให้ถึงแก่ตนจนสำเร็จ ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณอาจารย์ชัชวาลย์ สุมิพันธ์ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือติดต่อกับ
ประสานงานด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณอาจารย์หมวกภาษาไทย โรงเรียนวชิณโชติศรีบุญญาคม
ตลอดจนเพื่อน ๆ และทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วชิ สุมิพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ	10
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม	26
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ	34
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ	39
สมมติฐานการวิจัย	43
๓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและรวบรวมข้อมูล	44
การดำเนินการทดลอง	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59

5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	65
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	65
	สมมติฐานของการวิจัย	65
	วิธีดำเนินการวิจัย	66
	สรุปผลการวิจัย	68
	อภิปรายผลการวิจัย	69
	ข้อเสนอแนะ	71
	บรรณานุกรม	73
	ภาคผนวก	81

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	52
2	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	60
3	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความ ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	61
4	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	62
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความ ก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมภายในกลุ่มทดลอง	63
6	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความ ก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมภายในกลุ่มควบคุม	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ เพราะถือว่าเป็นภาษาประจำชาติ คนไทยควรจะได้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยอย่างดี สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง หลักสูตรดังกล่าวมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพตามวัยและศักยภาพของตน นั่นคือครูต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การเรียนภาษาไทยนั้น ต้องอาศัยทักษะพื้นฐานที่สัมพันธ์กัน 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะเขียนนับว่าเป็นทักษะที่ซับซ้อนมากที่สุด เพราะผู้ที่เขียนได้ต้องมีทักษะในการฟัง การพูด และการอ่าน ตลอดจนต้องอาศัยความคิดและประสบการณ์ที่กว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนเรียงความ ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทุกทักษะ การฝึกเขียนต้องใช้เวลานาน หลักสูตรทุกระดับจึงกำหนดให้เรียนเกี่ยวกับการเขียนทั้งในวิชาบังคับและวิชาเลือก

การเขียนเรียงความเป็นวิธีหนึ่งที่จะแสดงถึงความสามารถในการเขียน โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้เขียนได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมายและแสดงความรู้สึกนึกคิด ถ้าจะพิจารณาจุดประสงค์ของการเขียนเรียงความก็มีอยู่หลายประการ รองรัตน์ อิศรภักดี (รองรัตน์ อิศรภักดี 2523 : 113 - 114) กล่าวว่า การสอนเรียงความช่วยให้เด็กได้มีโอกาสถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบ ช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถเรียงความจากความคิดของตนเอง และการได้ฝึกเสมอ ๆ จะช่วยให้เด็กได้ใช้การเรียงความให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนวิชาในสาขาอื่น ๆ ด้วย เพราะการเขียนเรียงความจะช่วยให้เกิดทักษะในการเขียน รู้จักใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม รู้จักลำดับความสำคัญของเรื่อง และรู้จักสรุปความคิดต่าง ๆ ของตนเองประกอบในการเรียงความ

การเรียงความช่วยให้เด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร และช่วยให้ผู้อ่านรู้ความหมายได้ตรงความต้องการ นอกจากนี้ยังรู้จักเรียบเรียงถ้อยคำให้ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้องตามความนิยม รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร และรู้จักลำดับความคิดเป็นระเบียบไม่วุ่นวาย (พยุ่ง ญาณโกมุท 2518 : 97)

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2514 : 135) กล่าวว่า ผู้เรียงความต้องการแสดงความคิดให้ผู้อื่นทราบ โดยการเขียนประโยคหลาย ๆ ประโยคให้ติดต่อกันเป็นข้อความ ผู้เขียนต้องเข้าใจว่าคนอ่านไม่ทราบเรื่องเหล่านั้นเลย จึงต้องอธิบายคำหรือแนวความนึกคิดของผู้เขียนเองให้ชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการเรียงความคือการเขียนข้อความหรือเรื่องราวเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนดังที่ ณะอบ โปะมะกฤษณะ (ณะอบ โปะมะกฤษณะ 2511 : 6) กล่าวว่า บุคคลที่จะเขียนหรือเรียบเรียงคำให้ผู้อื่นเข้าใจได้คือนัย่อมต้องอาศัยความสามารถหรือสมรรถภาพทางสมองและการค้นคว้าอย่างมาก โดยเฉพาะภาษาเขียนเป็นภาษาที่ต้องประณีตกลั่นกรอง ผู้เขียนควรรู้จักลักษณะของภาษา หยิบยกภาษามาใช้ให้ถูกต้อง เช่น เกี่ยวกับการประพันธ์หรือยกรองของรู้จักฉันทลักษณ์

หลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ได้บรรจุเนื้อหาวิชาเรียงความไว้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะการเขียน อันได้แก่

1. การเขียนเรียงความจากข้อเท็จจริงและจินตนาการ
2. การเขียนเรียงความที่สมควรแก่วัย โดยนำข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานอ้างอิงมาประกอบการเขียน

3. การเขียนเรียงความจากความคิด โดยใช้จินตนาการเพิ่มขึ้นหรือโดยใช้หลักวิชาและใช้เหตุผลที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

ครูภาษาไทยมีหน้าที่สำคัญในการสอนให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว แต่ในสภาพปัจจุบันพบว่า การสอนเขียนยังมีปัญหาอยู่หลายประการ ดังนี้

1. การเขียนอักษรผิด ใช้คำผิด การแบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง ใช้คำศัพท์ผิด
2. ใช้ภาษาพูดในการเขียนไม่ใช่ภาษาเขียน
3. ขาดความคิดในการเขียน
4. การเขียนวิจารณ์ขาดการยกตัวอย่างประกอบไม่สอดคล้องความคิดเห็น
5. เขียนลำดับเรื่องราวไม่เป็นระเบียบ เสนอความคิดไม่เป็น
6. การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและจำนวนนักเรียน ทำให้การแก้ไขข้อบกพร่องให้นักเรียนทำได้ยาก
7. การสอนโดยกิจกรรมบางครั้งเกิดปัญหาที่ครูผู้สอนจะต้องแก้ไขเสมอ เช่น นักเรียนไม่สามารถแสดงความสามารถของตนได้เต็มที่ เนื่องจากเวลาจำกัดและจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป

8. เจตคติไม่ดีต่อการสอน เนื่องมาจากการเรียนการสอน เช่นไม่สามารถเขียนได้เพราะ เช่นไม่สามารถเขียนได้เพราะคิดว่าเขียนนั้นยาก

ปัญหาเหล่านี้จะมีผลต่อการเขียนเรียงความอย่างมาก เพราะถ้านักเรียนมีปัญหาค้นการเขียนจะทำให้ไม่สามารถเขียนเรียงความได้ การเขียนเรียงความเป็นขั้นตอนการสั่ง เคารพที่ทางสมองที่นักเรียนจะต้องนำเอาความรู้ต่าง ๆ มาประกอบเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน ดังนั้นในการสอนครูควรฝึกทักษะในการเขียนให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินการสอนในปัจจุบันยึดหลักการ เรียนเพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) ครูจะต้องกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก่อนการเรียนการสอน แล้วทำการประเมินผลว่าผลการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามที่ระบุในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งมีวิธีการประเมินอยู่สองลักษณะ คือ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนกับการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (กรมวิชาการ 2521 : 14) ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงการประเมินผลระหว่างเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนว่านักเรียนคนใดสอบผ่านเกณฑ์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมบ้าง และในกรณีที่นักเรียนบางคนไม่สามารถผ่านเกณฑ์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะต้องมีการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) เพื่อให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ในที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 104 - 105) ได้เสนอแนะวิธีการสอนซ่อมเสริมสำหรับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 ไว้ 6 รูปแบบคือ

1. การสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัว
2. การสอนซ่อมเสริมแบบเป็นกลุ่มย่อย
3. การสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเอง
4. การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป
5. การสอนซ่อมเสริมโดยใช้สมุดแบบฝึกหัดด้วยตนเอง
6. การสอนซ่อมเสริมโดยให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม

การสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน บลูม (Bloom. 1976 : 125) ได้เสนอแนะให้กระทำเป็นรายบุคคล เพราะวิธีนี้นับว่าเป็นการตอบสนองความต้องการเป็นรายบุคคล จึงเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องด้านความถนัดของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกันให้ลดลงได้ แต่แนวความคิดของบลูมได้ถูกโต้แย้งจาก ครีเบน (Dreeben. 1978 : 9) ว่าการจัดการเรียนการสอนควรจะพิจารณาว่าห้องเรียนประกอบด้วยกลุ่มบุคคล จากแนวคิดของครีเบนนี้เอง เวสทเบอรี (Westbery. 1978 : 6) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่านักวิจัยควรจะค้นคว้าหาเทคนิคทางการเรียนการสอนที่สามารถใช้สอนกลุ่มบุคคลมากกว่าใช้สอนเป็นรายบุคคล และเขายังกล่าวว่า การสอนเป็นกลุ่มทำให้เด็กนักเรียนได้มีกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน ทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอีกด้วย

เทคโนโลยีทางการศึกษาสมัยใหม่ได้ให้แนวคิดและผลิทยพเรียนสำเร็จรูปมาไว้ให้เป็นสื่อการสอนโดยยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ วิธีการสอนเช่นนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของแต่ละคนเมื่ออยู่ โดยมุ่งหวังให้ทุกคนมีความรู้เท่าเทียมกันแต่แตกต่างกันที่เวลาที่ใช้ในการเรียนเท่านั้น บทเรียนสำเร็จรูปสามารถนำมาใช้สอนได้กับหลาย ๆ วิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาอย่างเช่น วิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น (Hilgard. 1984 : 559 - 560)

แต่อย่างไรก็ตามบทเรียนสำเร็จรูปก็มีข้อจำกัดที่ไม่อาจใช้สอนแทนครูได้โดยสิ้นเชิง เพราะนักเรียนยังต้องการคำแนะนำจากครูอยู่ นอกจากนี้เด็กเก่งถ้าเรียนเสร็จแล้วไม่มีอะไรทำ อาจเบื่อหน่าย และเด็กบางคนอาจเบื่อหน่ายที่ต้องใช้วิธีการเรียนซ้ำแบบเดิมตลอดเวลา (สุรินทร์ เครือบัวคำ 2521 : 215) ดังนั้นการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อในการสอน จึงยังไม่อาจสรุปได้ว่า เหมาะสมดีกว่าการสอนที่มีครูเป็นผู้ดำเนินการ

ส่วนวิธีการซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเองนั้น ทำได้ในบางวิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น ส่วนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาทักษะ การให้นักเรียนสอนกันเอง ในทักษะทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นั้นทำได้ยาก จากข้อโต้แย้งและข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดลองสอนซ่อมเสริม การเขียนเรียงความแก่นักเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ซึ่งนับว่า ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในการสอน เรียงความ โดยคัดแปลงแบบฝึกหัดดังกล่าว เป็นแบบฝึกหัดเสริมทักษะและเปรียบเทียบกับการสอนซ่อมเสริมโดยครูสอนเป็นกลุ่ม สาเหตุที่เลือกทดลองสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ หัวใจสำคัญของการสอนวิชาทักษะอยู่ที่ "การฝึก" ดังที่ กรม กสิฐกุล (กรม กสิฐกุล 2509 : 12 - 13) กล่าวว่า การฝึกอย่างถูกวิธีเท่านั้นจะทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่วองไว ทักษะในคำณภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องฝึกให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็ก มีความสามารถติดต่อกับสื่อความหมายกัน อันเป็นวัตถุประสงค์ของการสอนภาษา

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเห็นว่า ทักษะเขียนมีความสำคัญ ถ้านักเรียนไม่มีพื้นฐานการเขียนที่ดีจะเป็นอุปสรรคในการเรียน ชั้นสูง ๆ ต่อไป จึงทำการทดลองเพื่อหาแนวทางในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนสามารถ แก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความได้ และเป็นการศึกษาว่าวิธีการสอนซ่อมเสริม แบบใดที่จะทำให้ความสามารถในการ เขียนเรียงความของนักเรียนสูงส่งกว่ากัน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ทราบว่าวิธีการสอนการเขียนเรียงความวิธีใดเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียน
2. เป็นแนวทางแก่ครูภาษาไทยในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะขึ้นใช้ประกอบการสอนซ่อมเสริม เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนวมโกศลวิทยาคม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 4 ห้อง จำนวนทั้งหมด 120 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนวมโกศลวิทยาคม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนซ่อมเสริม 2 วิธี คือ
 - 3.1.1 การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
 - 3.1.2 การสอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน

3.2 หัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการเขียนเรียงความ

3.2.2 ความสนใจในการเขียนเรียงความ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การทดลอง ครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

5. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือการสอนภาษาไทย ทักษะการเขียนเรียงความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 ซึ่งมีจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. นักเรียนสามารถแสดงความรู้ และความคิดเห็นในการเขียนเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถจัดระเบียบความคิดในการเขียนได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

และเหมาะสม

4. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบจุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วสามารถ

1. เขียนแสดงความรู้และความคิดเห็นในเรื่องที่เขียนได้
2. ใช้ถ้อยคำได้ตรง ความหมายและเหมาะสมกับข้อความที่เขียน
3. แต่งประโยคได้ถูกต้องและตรงความหมาย
4. เขียนเรื่องโดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง
5. จัดระเบียบความคิดในการเขียนเรื่องได้
6. ใช้สำนวน สุภาพศั คำพังเพย และคำคม ประกอบการเขียน

เรียงความได้อย่างเหมาะสม

7. เขียนเรียงความโดยใช้โวหารชนิดต่าง ๆ ได้
8. เขียนโครงเรื่องจากเรื่องที่กำหนด
9. เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ข้อสอบที่ใช้ทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังจากสอนจบเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมดแล้ว มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากเรื่องที่กำหนดให้

แบบทดสอบย่อย หมายถึง ข้อสอบที่ใช้ทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังจากสอนจบแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อพิจารณาว่านักเรียนคนใดยังมีข้อบกพร่องในจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น ๆ จะได้ทำการสอนซ่อมเสริมต่อไป โดยถือเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์เท่ากับ 80 % ลักษณะของแบบทดสอบย่อยเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีจำนวนทั้งหมด 9 ชุด เป็นแบบทดสอบความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดเห็น 1 ชุด แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา 5 ชุด แบบทดสอบความสามารถในการจัดระเบียบความคิด 2 ชุด และแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความตามรูปแบบ 1 ชุด

แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง แบบฝึกหัดเสริมความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน โดยเน้นทักษะในการเขียนเรียงความ 4 ด้าน คือ ความสามารถในการแสดงความรู้และความคิดเห็น ความสามารถในการรวบรวมและจัดระเบียบความคิด ความสามารถในการใช้ภาษา และความสามารถในการเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ แบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุดสร้างตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบฝึกเสริมทักษะมีจำนวนทั้งหมด 9 ชุด ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะมีหลายแบบ เช่น แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ แบบให้เติมข้อความสั้น ๆ แบบให้แต่งหรือตอบประโยค เรียบเรียงประโยค เป็นต้น การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งอาศัยแนวการสร้างโดยคัดแปลงจากแนวการสร้างแบบทดสอบเรียงความของ E.T.S. (E.T.S. คือองค์การ Educational Testing Service ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องการทดสอบ ซึ่งใหญ่ที่สุดในโลก)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้า ผู้วิจัยได้พบว่า มีผู้ให้วิธีการและแนวความคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ การสอนซ่อมเสริม แบบฝึกเสริมทักษะและความสนใจไว้ต่าง ๆ กัน มีทั้งในเอกสาร ตำรา และงานวิจัย จึงแบ่งการค้นคว้าออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ
2. เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม
3. เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ
4. เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับความสนใจ

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ

1.1 เอกสารเกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความเป็นการแสดงออกทางความคิดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ และทักษะที่ได้มาจากการฟัง พูด อ่าน และการเขียนมาใช้ทั้งหมด การเขียนเรียงความ จึงนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งและเป็นทักษะที่สลับซับซ้อน กว่าทักษะอื่น ๆ การเขียนเรียงความนี้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันคือ

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2512 : 2) ได้ให้ความหมายของการเรียงความไว้ว่า การเรียงความตามนัยแห่งไวยากรณ์คือ การเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นภาษาเข้าใจชัดเจน การเรียงความนั้นนับว่าเป็นที่รวมของวิชาอื่นเกี่ยวกับภาษา การเรียงความนั้นความจริง ไม่จำเป็นต้อง เป็นเรื่องราวที่เขียนลง เป็นตัวหนังสือ การเรียงความหมายตลอดถึงการพูดจา สนทนา ปาฐกฐาด้วย ฉะนั้นการเรียงความ จึงมีความหมายคลุมอาณาเขตแห่งภาษาไว้ทั้งหมด เริ่มแต่คำพูดอันตะกุกตะกักของเด็ก ๆ ตลอดจนอักษรสมัยวิจิตรของนักปราชญ์ราชบัณฑิตทั้งหลายด้วย การเรียงความ เป็นเครื่องมืออันสำคัญสำหรับแสดงความรู้สึกรู้สึก ความต้องการ ความคิดให้ผู้อื่นทราบ

ลิตธา ฟินิจวาล (ลิตธา ฟินิจวาล 2516 : 108) ให้ความหมายของการเขียนเรียงความไว้ว่า "เรียงความเป็นการเขียนประเภทหนึ่งซึ่งใช้ส่วนแบบความเรียง การเขียนเรียงความนั้น ผู้เขียนจะแสดงออกซึ่งความรู้ลึกซึ้งนึกคิด ความเห็น ความเข้าใจ ตลอดจนความรู้ให้ผู้อื่นได้รับทราบ"

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2518 : 180) กล่าวถึงการเขียนเรียงความไว้ว่า "การเขียนเรียงความเป็นศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่ง ที่ว่าเรียงความเป็นศาสตร์ เพราะมีรูปแบบและวิธีเขียนอย่างหนึ่งที่เป็นแบบแผน ส่วนที่ว่าเป็นศิลป์เพราะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวเขียนออกมาให้น่าอ่าน การเขียนเรียงความจึงต้องคำนึงถึงแบบ (รูปแบบ) และต้องเขียนให้น่าอ่านด้วย"

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า เรียงความเป็นเรื่องของความคิด และการแสดงความคิด การแสดงความคิดต้องแสดงออกมาเป็นภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือความเข้าใจระหว่างกัน การเรียนรู้ในเรื่องถ้อยคำ การจัดลำดับคำเข้าประโยค การลำดับประโยคเป็นข้อความ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของการแสดงความคิด ดังนั้นการเขียนเรียงความคือการรวบรวมความคิดแล้วแสดงความรู้ ความคิด และความรู้ลึกออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นภาษาเขียนที่ดี มีศิลปะ และแบบแผน

การเขียนเรียงความต้องมีรูปแบบ หรือองค์ประกอบ รูปแบบของเรียงความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. คำนำ เป็นตอนเปิดเรื่อง หรือส่วนที่จะชักจูงผู้อ่านให้ติดตามอ่านต่อไป
2. เนื้อความหรือเนื้อเรื่อง เป็นใจความส่วนใหญ่ของเรื่อง เนื้อความจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับประเภทของเรื่อง

3. สรุปหรือบทลงท้าย เป็นการสรุปความคิดเห็น หรือนำเอาข้อความสำคัญมากล่าวย้ำให้เด่นชัด เพื่อให้ผู้เขียนรับประเด็นความคิดสำคัญให้แน่นอนยิ่งขึ้น (ลิตธา ฟินิจวาล และคณะอื่น ๆ 2516 : 109)

นอกจากส่วนประกอบของเรียงความดังกล่าวแล้ว ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ ชื่อเรื่อง เป็นสิ่งแรกที่ควรเขียนไว้ส่วนบนสุด หรือตรงกลางของหน้ากระดาษ เพราะจะเป็นส่วนที่ชี้ให้เห็นว่าเป็นเรียงความเกี่ยวกับเรื่องอะไร และเร้าความสนใจของผู้อ่านบทความนั้น ๆ (Sullivan. 1967 : 91)

ทั้งที่กล่าวมาแล้วว่า การเขียนเรียงความมีโครงสร้างแบบตัวอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยวิธีการที่จะเขียนให้น่าอ่านด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการที่จะเขียนเรียงความให้น่าอ่านเป็นส่วน ๆ ตามรูปแบบของเรียงความ

การเขียนก่อนต้องเขียนเร้าใจผู้อ่านและทำให้ผู้อ่านสนใจ คืบคลาน อยากรู้อยากเห็น เรื่องที่จะเขียนโดยอาจตั้งเป็นคำถาม ประชวนชวนคิด ยกอุปมาอุปไมย คำขวัญ คำคม ขึ้นมากล่าวให้คำจำกัดความ หรือยกเรื่องแปลก ๆ มากล่าวน่า ขอสำคัญอย่าเขียนให้ยาวเกินไปหรือออกนอกเรื่อง

การเขียนเนื้อเรื่อง ต้องเขียนให้มีแนวคิดอย่างเกี่ยว โดยให้ทุกส่วนของเรื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด มีการเน้นส่วนที่สำคัญ ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความชัดเจน แจ่มแจ้ง และมีเหตุผล เนื้อเรื่องนี้อาจแบ่งออกเป็นหลายตอน

การเขียนบทสรุป ต้องฝากความประทับใจ หรือข้อคิดให้แกผู้อ่าน ซึ่งอาจใช้วิธีการเช่นเดียวกับการเขียนคำนำ ข้อสำคัญคือ บทสรุปมิใช่การสรุปเรื่องราวที่กล่าวแล้วนำมากล่าวซ้ำอีก (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2518 : 184 - 185)

การตั้งชื่อเรื่อง มักจะเป็นเพียงส่วนของประโยคเท่านั้น ไม่ใช่ประโยคสมบูรณ์ทั้งประโยค และต้องสั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้ (Sullivan. 1967 : 91)

นอกจากนี้ กลวิธีในการเขียนเนื้อเรื่องไม่ควรคำนึงกับกลวิธีของการเขียนคำนำ ถ้าหากใช้โดยคำสุภาพถูกแบบแผนก็ควรเป็นเช่นนั้นตลอดไป ถ้าเป็นกลวิธีขำขันให้ขบขันก็เป็นเช่นนั้นไปเรื่อย ๆ แต่ก็มีได้เหมือนกันที่นักเขียนที่ชำนาญอาจใช้กลวิธีคั่นกันในการเขียนบทความเกี่ยวนั้น โดยผู้อ่านไม่รู้สึกรำคาญหรือก่อความสับสนให้อ่าน แต่ผู้ที่ไม่ชำนาญไม่ควรกระทำตาม (กรมวิชาการ 2520 : 18)

การตั้งชื่อเรื่อง เขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุปให้น่าอ่าน ผู้เขียนจำเป็นต้องรู้ถึงระเบียบแห่งการเขียนร้อยแก้ว อันได้แก่ การเลือกเฟ้นถ้อยคำมาใช้ การนำคำนำมาผูกเรียงเป็นประโยค และการลำดับประโยคหลาย ๆ ประโยคเข้าเป็นเนื้อความ (เปลื้อง ณ นคร 2516 : 21)

ประทีป วาทิกทินกร (ประทีป วาทิกทินกร 2514 : 10 - 46) ได้กล่าวถึงระเบียบแห่งการเขียนร้อยแก้วอย่างละเอียดดังนี้

1. การเลือกเฟ้นถ้อยคำมาใช้ของคำนึงถึงการเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย การใช้คำให้เหมาะสม ชัดเจน และมีน้ำหนัก

2. การนำคำมาผูกเรียง เป็นประโยค ต้องคำนึงถึงการผูกประโยคให้ถูกต้อง ชัดเจน กระชับรัดกุม และมีน้ำหนัก

3. การลำดับประโยคหลาย ๆ ประโยคเข้าเป็นเนื้อความ คือ สีสันทาทางในการเขียนที่แสดงออกมา หรือท่วงทำนองเขียนนั่นเอง ท่วงทำนองเขียนแบ่งออกได้

3 แบบ คือ

3.1 ท่วงทำนองเขียนแบบเรียบ ๆ ใช้คำง่าย ๆ ชัดเจน การผูกประโยคไม่ซ้ำซ้อน

3.2 ท่วงทำนองเขียนแบบกระชับรัดกุม ใช้คำทุกคำให้เป็นประโยคมากที่สุด ตรงความหมายที่สุด

3.3 ท่วงทำนองเขียนแบบเข้มข้น ใช้ประโยคอย่างมีภาพพจน์ ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและสนใจ

การเขียนเรียงความให้ถูกต้องตามรูปแบบและใ้หน้าอ่านนั้น ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2518 : 180) ได้แนะนำหลักในการปฏิบัติดังนี้คือ

1. การเลือกเรื่องที่จะเขียน ควร เป็นเรื่องที่เพิ่งกำเนิดขึ้นและน่าสนใจ เรื่องใกล้ ๆ ตัว หรือเรื่องแสดงความคิดเห็น

2. การวิเคราะห์เรื่อง ควรพิจารณาขอบข่ายของเรื่องว่ากว้างแคไหน เรื่องที่เขียนควรมีขอบข่ายแคบ ๆ และต้องเหมาะสมกับผู้อ่าน

3. การแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบเรื่อง เรื่องที่จะมีน้ำหนักเท่าที่ น่าเชื่อถือ จะต้องมืหลักฐานอ้างอิงที่มา หรือต้นเค้าของเรื่องอย่างละเอียด

4. การวางโครงเรื่อง ควรจัดลำดับความคิดให้สัมพันธ์กัน และแยกประเด็น ใหญ่ประเด็นย่อยออกจากกันอย่างชัดเจน

5. การแสดงออก เป็นการขยายความโครงเรื่องให้เป็นไปตามลำดับชั้น
 หลวงสำเร็จวรรณกิจ (หลวงสำเร็จวรรณกิจ 2503 : 56) ได้สรุปหลัก
 ของการเขียนเรียงความว่าประกอบไปด้วยความเข้าใจ ความชัดเจน และสติปัญญา
 ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2520 : 6) ได้เสนอแนะ
 วิธีเกี่ยวกับการเขียนเรียงความโดยใช้กิจกรรม 5 ส. ซึ่งได้แก่

1. สืบสาว คือ การสืบสาวสถานที่ วัสดุ บุคคล สิ่งแวดล้อมและปัญหาต่าง ๆ
 เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน

2. สังเกต คือ การสังเกตรายละเอียดของเรื่องที่จะเขียนแล้วบันทึกไว้
 อย่างละเอียด

3. สัมภาษณ์ คือ การสัมภาษณ์ หรือซักถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ทราบ
 ข้อมูลเพิ่มเติม

4. สรุป คือ การประมวลความรู้และข้อสังเกตต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ นำมา
 สรุปเป็นโครงเรื่อง ทำให้การเรียงลำดับความคิดเป็นระเบียบ เป็นขั้นตอน ไม่สับสน

5. สังเคราะห์ คือ การนำเอาข้อมูลที่ได้จากวิธีการสำรวจ สังเกต สัมภาษณ์
 และสรุปแบบที่ถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

เจือ สตะเวทิน (เจือ สตะเวทิน 2517 : 10) กล่าวว่า การเขียนเรียงความ
 ให้ดี ผู้เขียนต้องแสดงภูมิปัญญา 2 ประเภท คือ ปัญญาตน และปัญญาทาน

ปัญญาตน คือ ความฉลาดส่วนตัว ในการที่จะเสนอสิ่งแปลกใหม่แก่ผู้อ่าน ปัญญาตน
 เป็นสิ่งสำคัญในการเขียนเรียงความ เพราะเป็นสิ่งที่ประกาศความฉลาดในวงวิชาการ
 และแสดงความเป็นตัวของตัวเอง

ปัญญาทาน คือ การค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อนำมาเพิ่มเติมหรือสนับสนุนความคิดของ
 ตนเอง

เนื่องจากเรียงความมีรูปแบบและท่วงทำนองการเขียนที่มีรายละเอียด
 แตกต่างกันไป จึงมีผู้แบ่งประเภทของเรียงความออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2516 : 141) ได้แบ่งเรียงความตาม
โครงเรื่องเป็น 4 ประเภท คือ

1. เรียงความเรื่องประวัติศาสตร์ ได้แก่ ประวัติบุคคล ประวัติสมัยต่าง ๆ
ตำนาน
 2. เรียงความหมวดพรรณนา ได้แก่ พรรณนาถิ่นฐานบ้านเมือง พรรณนา
ความรู้สึกนึกเห็น พรรณนาหนังสือและเรื่องบันเทิงคดี พรรณนาเรื่องทั่ว ๆ ไป
 3. เรียงความแผนการรณคดีวิจารณ์ ได้แก่ วิจารณ์หนังสือต่าง ๆ วิจารณ์เรื่อง
เบ็ดเตล็ด
 4. เรียงความปัญหาธรรม ภาษิต และคุณนามต่าง ๆ
- การสอนวิชาเรียงความจัดว่าเป็นวิชาที่สอนยาก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยทักษะ
อื่น ๆ และวิชาอื่น ๆ ประกอบด้วย วิชาเรียงความเป็นวิชาที่จำเป็นแก่ชีวิต เพราะมุ่งที่จะ
ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษามากที่สุด ครูควรทราบวัตถุประสงค์ที่แน่นอนว่าต้องการให้เกิดผล
ประการใดแก่นักเรียน มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนเรียงความและการสอน
เรียงความไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กรีน และวอลเตอร์ (Green and Walter. 1965 : 379) กล่าวถึง
จุดมุ่งหมายของการเขียนเรียงความไว้ว่า การเขียนเรียงความมิควรเป็นเพียงการฝึก
เขียนความจำและเขียนให้ถูกต้องตรงตามเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังเท่านั้น แต่ควรเป็นการฝึก
ให้เด็กรู้จักแสดงออกทางการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีจินตนาการ และความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์

เกี่ยวกับการสอนเขียนเรียงความ รອງรัตน์ อิศรภักดี และเทือก
กุสุมา ณ อยุธยา (รອງรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อยุธยา 2513 : 113)
ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการสอนเรียงความไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดมีโอกาสดำหนดความคิด ความรู้สึกของตนเองที่เกี่ยวกับ
ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบ

2. ช่วยให้ได้มีโอกาสเกิดความคิดสร้างสรรค์ คือ สามารถเรียงความ จากความนึกคิดของตนเอง โดยเขียนเป็นเรื่องราวขึ้น ไม่จำเป็นต้องแต่งจากเรื่องที่ครู กำหนดให้เสมอไป เด็กอาจมีจินตนาการจากภาพและเรื่องราวที่สมมุติขึ้น หรือเป็น เรื่อง ลึกลับ ทลกลบซ่อน จากความนึกคิดของตนเอง

3. ช่วยให้เกิดรักการเขียน เพราะสามารถเขียนด้วยความสนใจ ตั้งใจ ไม่ได้ถูกบังคับให้เขียนแต่เรื่องหนึ่ง เรื่องใดโดยเฉพาะ

4. การที่เด็กได้เขียนเรียงความเสมอ ๆ ย่อมช่วยให้เด็กได้ใช้วิชานี้ให้เกิด ประโยชน์แก่การ เรียนวิชาในสาขาอื่น ๆ ด้วยเพราะการเขียนเรียงความช่วยให้เกิดทักษะ ในการเขียน รู้จักใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม รู้จักลำดับความสำคัญของเนื้อเรื่อง ตลอดจนสรุป ความคิดเห็นต่าง ๆ ของตนเองประกอบในการเขียนเรียงความด้วย

จากความมุ่งหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การสอนเขียนนั้นนอกจากจะมีจุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนเขียนเพื่อการติดต่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองให้ผู้อื่น เข้าใจได้ตรงกันแล้ว ยังมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนรู้จักการ เขียนเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย โดยให้ผู้เขียนสามารถแสดงความรู้สึก อารมณ์ และความคิดได้อย่าง เป็นอิสระ ใช้ความคิด สร้างสรรค์ งานเขียนจึงจะออกมาในรูปของศิลปะ ทำความพึงพอใจให้แก่ผู้อ่านได้ ดังนั้น ความมุ่งหมายของการสอนเรียงความ มิได้มุ่งเพียง เพื่อจะฝึกความจำหรือความสามารถ ในการ เขียนให้ได้ถูกต้อง เท่านั้น แต่เป็นความพยายามที่จะให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น เฉพาะตนออกมาอย่าง เสรีเป็นลายลักษณ์อักษร ครูที่สอนจึงควรต้องคิดค้นหากลวิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยฝึกทักษะในด้านนี้แก่เด็ก เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแสดงออกในทางการเขียนได้อย่าง คล่องแคล่ว สละสลวย ถูกต้องและชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้นยังต้องหาวิธีชักจูงความรู้สึก เบื่อหน่าย อันอาจเกิดขึ้นจากการ เรียนโดยช่วยยั่วยุให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและ เกิดความคิดคำนึง ตามจินตนาการของแต่ละคน

วิชาเรียงความ เป็นวิชาที่ครูมักพบปัญหาในการสอนมาก ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ หลายประการด้วยกัน เกี่ยวกับเรื่องนี้มีผู้ให้ความเห็นต่าง ๆ กันคือ

ปัญหาประการหนึ่งในการสอนเรียงความ ซึ่งรองรัตน์ อิศรภักดี (รองรัตน์ อิศรภักดี 2513 : 116) ได้กล่าวไว้ คือครูส่วนมากไม่ชอบสอนวิชาเรียงความ เพราะรู้สึกว่าตนเองก็ไม่สู้ถนัดในการแต่ง หรือไม่สามารถจะสอนให้เด็กแต่งได้ก็ได้ และมีปัญหาคานตรวจสมุดมาก ไม่มีเวลาพอ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ครูเบือนหน้าในการสอนวิชาเรียงความ นอกจากนั้นแล้วยังมีข้อบกพร่องในการสอนของครูที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ครูมักจะกำหนดเรื่องให้เด็กแต่งโดยมิได้คำนึงถึงความสนใจ ความสมัครใจของเด็กว่าอยากแต่งเรื่องนั้นหรือไม่ ครูควรส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดในการแต่งของ เด็กตามความสนใจของเด็กเอง

กอ สวัสดิ์พิพานิชย์ (กอ สวัสดิ์พิพานิชย์ 2514 : 15) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความของนักเรียนมักเป็นในเรื่องต่อไปนี้

1. ไม่วางโครงเรื่อง
2. ไม่มีความคิดสำหรับเขียน มีความเข้าใจผิดในเรื่องความรู้ และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการดำเนินชีวิต
3. การลำดับเนื้อความสับสน
4. ไม่มีหลักฐานประกอบ เมื่อให้ความเห็น
5. ตัวสะกดการันต์ผิด ไม่มีวรรคตอน ไม่มีย่อหน้า
6. ขึ้นต้นไม่เป็น สรุปไม่เป็น
7. การใช้สำนวนไม่ถูกต้อง
8. ขาดความเข้าใจอย่างจริงจัง
9. ใช้คำซ้ำ ๆ กัน เพราะมีคำใช้น้อย

ในทำนองเดียวกัน ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2516 : 57) ก็ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความของนักเรียนไว้ว่า มีข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความอยู่หลายข้อ เช่น นักเรียนวางโครงเรื่องไม่เป็น เรื่องที่เขียนไม่ตรงกับหัวข้อที่ตั้งไว้ ขาดความรู้และความคิดในเรื่องที่เขียนจึงเขียนไม่ได้ดี การใช้สำนวนและการเข้ารูปประโยคไม่ถูกต้อง การเขียนตัวสะกดยังมีผิดอยู่มาก

และไม่รู้จักย่อหน้า ไม่รู้จักเขียนคำนำ บางครั้งก็เขียนคำนำยืดยาวไม่เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือออกนอกประเด็นไป ตอนสุดท้ายไม่รู้จักสรุปความ ฯลฯ ข้อบกพร่องผิดพลาดเหล่านี้เป็นเรื่องที่ครูภาษาไทยจะต้องรับทราบและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา

วิธีนี้ ศรีไพรวรรณ (วิธีนี้ ศรีไพรวรรณ 2518 : 5) ได้กล่าวถึงหลักและวิธีสอนเรียงความสรุปได้ว่า การสอนเขียนควรส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดจินตนาการอย่างเป็นอิสระ ไม่ควรฝึกโดยครูเป็นผู้เล่าเรื่องแล้วให้นักเรียนจำมาเขียนอย่างเดียว ควรให้เขียนทั้งจากเรื่องที่ครูกำหนดให้ และเรื่องที่นักเรียนคิดเองด้วย ครูควรฝึกให้นักเรียนเรียงความโดยการพูดด้วย และไม่ควรตำหนิเด็กจนเสียกำลังใจ การสอนเขียนเรียงความอาจทำได้หลายวิธี เช่น ให้นักเรียนเขียนจากประสบการณ์ เขียนเล่าเรื่อง เขียนบรรยายภาพ เขียนต่อเรื่องที่มีอยู่แล้วให้จบ เขียนโดยแต่งประโยคด้วยคำที่กำหนดให้ เป็นต้น

การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ บางโอกาสผู้เขียนมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ ความคิด มโนภาพรวมกันกับผู้อ่านเสียก่อน ผู้อ่านจึงจะแสดงการหยั่งเห็นตรงกันกับผู้เขียนต้องการ การเขียนควรคำนึงถึงการเลือกถ้อยคำที่สละสลวย ชัดเจน บางครั้งอาจต้องใช้คำที่ชวนให้เกิดความสะเพื่อนใจ คำไทยเป็นอันมากที่มีความหมายแฝงความรู้สึกในคำ การเลือกมาใช้อย่างเหมาะสมย่อมช่วยให้ข้อเขียนแสดงความรู้สึก อารมณ์ สะเพื่อนใจ และสร้างภาพจินตนาการได้ (สิทธา พินิจกุล 2516 : 5)

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2515 : 17) ได้กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีกว่า

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และประมวลข้อคิดสำคัญ ๆ เข้าสู่จุดมุ่งหมายนั้นอย่างมีระเบียบ

2. ต้องมีเอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของเรื่อง หมายถึง มีความคิดรวบยอดของเรื่องเด่นชัด และมีสัมพันธ์ภาพ คือ ความสัมพันธ์กลมกลืนกับความคิดทั้งจะต้องมีสารัตถภาพ คือ การเน้นข้อคิดที่สำคัญ

3. ต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสม คือ มีการเปิดเรื่อง ปิดเรื่อง และดำเนินเรื่องตามสัดส่วนที่พอเหมาะคั่งกล่าวแล้วในเรื่องส่วนประกอบของ เรียงความ

4. ต้องมีการจัดลำดับเรื่องอย่างเหมาะสม โดยเขียนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นหัวข้อสั้น ๆ แล้วนำมาเรียงลำดับให้เป็นระเบียบ

บุญนำ บุญเสริม (บุญนำ บุญเสริม 2512 : 20) กล่าวว่า การสอนเรียงความ เป็นวิชาที่สอนยากที่สุด ต้องอาศัยทักษะและวิชาอื่น ๆ ประกอบ ถ้าจะสอนให้สนุกสนานได้ผลดี ควรสอนให้สัมพันธ์กับการพูด การอ่าน การฟัง เรื่องที่นำมาให้แต่งก็ควรมีหลาย ๆ ประเภท สัมพันธ์กับวรรณคดีและหลักภาษา

สุจิต เพียรชอบ (สุจิต เพียรชอบ 2522 . 120 - 122) ได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการสอนเรียงความว่า ครูควรชี้แจงให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเขียนเรียงความตลอดจนการใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการเขียนเรียงความอยู่เสมอ และใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการเขียนโดยครูอาจจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเพิ่มเติม นอกจากนี้นักเรียนควรมีโอกาสวางแผนร่วมกับครูว่าจะเขียนเรียงความประเภทใด และเรื่องใดในภาคหนึ่ง ๆ

เกหลง พานิช (เกหลง พานิช 2514 : 83 - 88) เสนอแนะวิธีการเขียนเรียงความว่าครูควรคำนึง เสมอว่านักเรียนทั้งชั้นไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงความเหมือนกันหรือเรื่องเดียวกัน เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ โดยครูเป็นผู้ส่งเสริมจากการอ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ฟังปาฐกถา ฟังอภิปราย ฟังวิทยุ ทั้งนี้ครูควรให้นักเรียนเขียนหนังสือให้ถูกต้อง

สวณิต ยมาภัย (สวณิต ยมาภัย 2517 : 7) กล่าวว่า คนเราจะสื่อสารนั้นต้องมีอะไรสำหรับจะสื่อสาร คือต้องมีความคิดความอ่านของตัวเอง ซึ่งภาษาฝรั่งเรียกว่า In put ใส่เข้าไป จึงจะมี Out put ออกมาเป็นสาร สิ่งที่ส่งออกไปไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการเขียนก็ย่อมเกิดจากสิ่งที่เรารับรู้และประมวลความคิดออกมา ฉะนั้นในการสอนภาษาไทยจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง

ทั้งจากการอ่าน การสังเกต การไปดูจริง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมในการสอนเขียน ครูจึงจำเป็นต้องฝึกนักเรียนให้รู้จักคิด สามารถถ่ายทอดความรู้และความคิดของตนเอง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกันและสามารถแสดงความคิดความรู้สึกอย่างอิสระ ให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้งานเขียนนั้นเป็นศิลปะที่ทำความพึงพอใจแก่ผู้อ่าน

ครูเกา (ครูเกา 2513 : 3 - 10) ให้ข้อคิดสำหรับผู้ที่ไม่ออกกว่าจะสอนเรียงความอย่างไรว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมักมีข้อบกพร่องกันอยู่คือ นักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ สาเหตุใหญ่ที่นักเรียนในปัจจุบันเขียนเรียงความไม่ได้คงเป็นเพราะไม่มีความรู้ที่จะเขียนและบางคนมีความรู้มาก แต่ไม่สามารถเขียนให้คนอื่นเข้าใจได้ เพราะขาดการฝึกฝน ขาดความชำนาญ การเขียนเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว การที่ครูจะแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกทางนั้น จะต้องทราบสาเหตุก่อน หากนักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้เพราะไม่มีความรู้ อาจช่วยได้โดยให้เขียนเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ เขียนเล่าเรื่องที่เขาประทับใจ และวิธีหาความรู้ให้แก่นักเรียนว่าวิธีหาความรู้นั้นทำได้หลายวิธี เช่น อ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ดูโทรทัศน์ ถามผู้รู้ เป็นต้น นักเรียนบางคนรู้สึกท้อถอยต่อการเขียน เพราะสาเหตุที่ถูกติทุกครั้งที่เขียน ครูภาษาไทยที่ดีควรเป็นคนอกตหนักและมีใจกว้างที่จะไม่ทำให้นักเรียนเสียกำลังใจ ครูต้องรู้จักทำบทเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด การฝึกให้นักเรียนเขียนเรียงความได้นั้นทำได้หลายอย่าง เช่น เล่าเรื่องให้ฟังแต่ไม่จบ เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดแต่งต่อ ให้ฝึกเขียนเรียงความโดยขยายประโยคเล็กให้เป็นประโยคใหญ่ ขยายประโยคใหญ่ให้เป็นเรื่องราว เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญแล้วจึงนำนักเรียนให้เขียนเรียงความที่ถูกแบบแผนด้วยการแนะนำวิธีเขียน นำตัวอย่างเรียงความที่ดีมาให้อ่านและวิจารณ์ นักเรียนกลุ่มใดที่อ่อนมากต้องได้รับการฝึกฝนมากเป็นพิเศษ

ประเทิน มหาพันธ์ (ประเทิน มหาพันธ์ 2508 : 36 - 37) ให้หลักสำคัญในการสอนเรียงความ สรุปได้ว่าหัวใจของการสอนภาษาอยู่ที่การให้เด็กมีกิจกรรมทางภาษา โดยใช้ประสบการณ์ตรงในโอกาสที่เด็กแสดงออก ครูควรให้อิสระแก่เด็กพอสมควร การสอนภาษาเป็นการฝึกทักษะที่ต้องใช้เวลา จึงไม่ควรเร่งรัดให้เด็กต้องรู้อะไร

ในเวลาจำกัด ครูควรเข้าใจเด็กไม่ตีเทียน หรือทำโทษ เกรงครัดจนเกินไป จะทำให้เด็ก เบื่อหน่ายล้มเลิกไม่กล้าแสดงออก นอกจากนี้ในการสอนครูยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ และต้องช่วยปรับปรุงแก้ไขในด้านที่เด็กยังค้อยอยู่ โดยพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กในทุกโอกาสที่จะกระทำได้ การเขียนแบบสร้างสรรค์ เช่น การแต่งเรื่อง แต่งโคลง กลอน ควรจัดให้มีขึ้นในบางโอกาสเพื่อให้เด็กที่มีความถนัดในด้านนั้น ๆ ได้แสดงออกอย่างกว้างขวางขึ้น

ในการพิจารณาเรียงความเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าเป็นเรียงความที่ดีหรือไม่นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะจะทำให้ผู้เขียนเรียงความได้มีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องได้ดียิ่งขึ้น มีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและประเมินผลการเขียนเรียงความไว้พอสรุปได้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2512 : 2) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีว่าต้องประกอบด้วย

เอกภาพ ได้แก่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว การเขียนเรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ จะต้องมีใจความและความมุ่งหมายอันสำคัญแต่เพียงอย่างเดียว ข้อความต่าง ๆ จะต้องเกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างเดียวเท่านั้น จะพูดนอกเรื่องไม่ได้ คือจะพูดเรื่องอะไรก็ได้ให้พูดเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ ถ้าจะพูดเรื่องอื่นเรื่องที่น่ามาพูดนั้นต้องเกี่ยวข้องหรือช่วยให้อธิบายเรื่องเดิมเด่นชัดขึ้น

สัมพันธภาพ คือ ความเชื่อมโยงข้อความต่าง ๆ จะต้องดำเนินไปตามลำดับต่อเนื่องกัน ความคิดที่เขียนลงไปในนั้นต้องมีลำดับรับกันให้เนื้อความต่อกัน

สารัตถภาพ คือ การเน้นใจความสำคัญ ความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดจะต้องอยู่ในที่เด่น และต้องให้มีเนื้อที่มาก คือต้องพูดให้ยาว ส่วนที่เป็นผลความต้องกล่าวสั้น

ประทีป วาतिकินกร (ประทีป วาतिकินกร 2514 : 60) กล่าวถึงท่วงทำนองเขียนที่ดีสรุปได้ว่า ท่วงทำนองเขียนที่ดีต้องมีลักษณะ คือ

1. ชัดเจนแจ่มแจ้ง คืออ่านเข้าใจง่ายไม่คลุมเครือ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเลือก ใช้คำง่าย ๆ ตรงความหมาย ผูกประโยคและเรียบเรียงข้อความดี มีเว้นวรรคและ ย่อหน้าถูกต้อง

2. กระชับรัดกุม คือไม่ต้องเสียเวลาอ่านมากหรือที่เรียกว่าไม่เป็นเย้อ หงท่านองเขียนจะกระชับรัดกุมก็ต่อเมื่อใช้คำทุกคำให้มีความหมาย ผูกประโยคให้กระชับ และแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา

3. มีน้ำหนัก คือสามารถเร้าใจให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจและประทับใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อใช้คำให้เหมาะสมและใช้ข้อความให้มีภาพพจน์

พรพรรณ ชารานุมาศ (พรพรรณ ชารานุมาศ 2513 : 116) กล่าวถึง ลักษณะของส่วนงานการเขียนที่ดีไว้ว่า

1. ความชัดเจน เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าเขียนไม่ชัดเจน ผู้อ่านจะตีความหมายผิดพลาดไปจากความประสงค์ของผู้เขียนได้

2. ความกะทัดรัด ส่วนงานการเขียนที่ดีจะต้องกะทัดรัดแต่ได้ใจความ

3. ความถูกต้องในการใช้คำ

4. ความสุภาพ

5. ใช้ภาษาเขียนมิใช่ภาษาพูด

6. มีความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ

เจื้อ สตะเวทิน (เจื้อ สตะเวทิน 2518 : 12) ได้ให้หลักในการพิจารณา เรียงความไว้ว่า ในการเรียงความทุกเรื่อง กรรมการต้องดูความใหม่และความแปลก ในกระบวนการความคิดและภาษา

เรียงความที่ดีต้องครบองค์ 3 คือ

1. เนื้อเรื่องเหมาะสม

2. ลำดับเรื่องเหมาะสม

3. หงท่านองเขียนดี

สิทธิ พิณกุล และคนอื่น ๆ (สิทธิ พิณกุล และคนอื่น ๆ 2516 : 110) ได้ให้หลักการพิจารณาเรียงความไว้ว่า เรียงความที่ดีจะต้องประกอบไปด้วยส่วนที่ 3 ส่วน คือ โครงเรื่องที่ดี เนื้อหาดี และความคิดเห็นดี

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2518 : 10 - 11) เสนอข้อคิดควรพิจารณาในการขยายความคิดให้ชัดเจนแจ่มแจ้ง ไว้ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง คำนึงถึงแนวคิด การจัดระเบียบความคิด การอ้างเหตุผล การขยายความคิดให้ชัดเจนแจ่มแจ้ง

2. การใช้ภาษา พิจารณาถึงระดับของภาษา ใช้ได้ถูกต้องตามกาลเทศะ และลักษณะของเรื่อง การใช้คำได้ตรงความหมายและเหมาะสม การผูกประโยค การสร้างย่อหน้า การเว้นวรรคตอน การใช้สำนวนโวหาร พึงเพย สุภาษิตต่าง ๆ

3. รูปแบบ พิจารณาว่าการเขียนนั้น ถูกรูปแบบหรือไม่ ได้แก่ เป็นบทความ เรื่องสั้น เรียงความ ย่อความ ฯลฯ

4. กลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ ได้แก่ การสะกิดการันต์ ลายมือและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ก๊อ สวัสดิพานิชย์ (ก๊อ สวัสดิพานิชย์ 2514 : 14) ได้ให้เกณฑ์การตรวจเรียงความว่าควรให้คะแนนความคิดเป็นอันดับหนึ่ง การเรียบเรียงความคิดเป็นอันดับสอง สำนวนเป็นอันดับสาม ตัวสะกิดการันต์เป็นอันดับสี่

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2511 : 33) ให้หลักการพิจารณาประเมินผลเรียงความตามเกณฑ์ดังนี้

1. รูปแบบของการเขียนเรียงความ ดูค่านำ เนื้อเรื่อง บทสรุป การย่อหน้า

2. การเขียนเรียบเรียงถ้อยคำหรือการใช้ภาษา เช่น การใช้คำให้ถูกต้องตรงความหมาย การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม เขียนประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการใช้คำศัพท์

3. เนื้อหาสาระสำคัญ เป็นการดูว่าในเรียงความนั้น มีเนื้อความแสดงความคิดเห็นที่สำคัญและดีแค่ไหนบ้าง

การเขียนเรียงความเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะการใช้ภาษา จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดความรู้ความคิดให้ผู้อื่นทราบ ในการสอนเรียงความครูควรกำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนวิชานี้ให้ชัดเจน คือให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเสรี

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ได้กำหนดให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกทักษะการเขียนเรียงความให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยโดยตรงที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเรียงความและการสอนเรียงความ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2511 สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2511 : 77) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพทางสมองที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2511 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 498 คน โดยใช้แบบทดสอบความจำ แบบทดสอบการใช้ภาษา แบบทดสอบเหตุผล และแบบทดสอบความคล่องแคล่วในการใช้คำ พบว่าการเรียงความสัมพันธ์กับการใช้ภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการเขียนเรียงความจะให้ผลดีควรมีการฝึกฝนด้านภาษาให้มากกว่าอย่างอื่น เพราะเป็นสมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อการเขียนเรียงความมากที่สุด และการประเมินที่ราคาคุณภาพเรียงความนั้นต้องเน้นเนื้อหา การใช้ภาษาและแบบ หรือฟอร์มตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2514 นันทา เปี่ยมศรีจันทร์ (นันทา เปี่ยมศรีจันทร์ 2514 : 71) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนเรียงความโดยใช้ฟิล์มสตริปเป็นเครื่องมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 45 คน มีความสามารถทางสติปัญญาโดยเฉลี่ยเท่ากัน สอนกลุ่มควบคุมด้วยวิธีสอนแบบเดิม และสอนกลุ่มทดลองด้วยการใช้ฟิล์มสตริปประกอบเนื้อเรื่องที่นำมาสอนครั้งนี้มี 3 เรื่อง ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้ เรียนเนื้อเรื่องเหมือนกันใช้เวลาเท่ากัน และครูสอนคนเดียวกันทั้งระยะเวลาทางกันเรื่องละ 1 สัปดาห์ หลังการสอนแต่ละครั้ง

ให้นักเรียนทำข้อสอบชนิดเติมคำ 4 ข้อ และเรียงความ 1 ข้อ นำข้อมูลที่ได้ไป
การทดสอบมาคำนวณหาสถิติเฉลี่ยเลขคณิต ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความมีนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผลของการเขียนเรียงความของนักเรียน
ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ในปี พ.ศ. 2518 ชะอุม วิบูลย์ศรี (ชะอุม วิบูลย์ศรี 2518 : 144)
ได้ทำการวิจัย เรื่องการสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียงแก่นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีการสอนทักษะการเขียน โดยใช้
คำสัญลักษณ์ และสร้างแบบจำลองการสอน ใช้ในการทดลองกับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสวนกุหลาบ จำนวน 90 คน แบบจำลองการสอนประกอบ
ด้วยความมุ่งหมายเฉพาะในการสอนแต่ละครั้ง หนังสืออ่านเพิ่มเติมและเอกสารเสริม
ประสบการณ์ของครูส่วนหนึ่งและของนักเรียนส่วนหนึ่ง กิจกรรมเสนอแนะตัวอย่างกิจกรรม
และแบบทดสอบ แบบจำลองการสอนนี้มี 3 หน่วย นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถของนักเรียนก่อนทดลองสอน (Pre-test)
แล้วจึงลงมือสอน เมื่อสอนจบแล้วก็ทดสอบอีกครั้งหนึ่ง (Post-test) แล้วนำผล
การทดลองทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนสายวิทยาศาสตร์
สามารถเขียนเรียงความโดยใช้สัญลักษณ์ได้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า โดยเฉลี่ยนักเรียนได้คะแนนจาก
การทดสอบเพิ่มขึ้น

วรณา บัวเกิด (วรณา บัวเกิด 2520 : 51) ได้ทำ
การวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความและ
ทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์
ระหว่างคะแนนความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของการเขียนเรียงความ และคะแนนทักษะ
การเขียนเรียงความมีความสัมพันธ์กัน

ในปีเดียวกัน จุไร วรศักดิ์โยธิน (จุไร วรศักดิ์โยธิน 2520 : 124) ได้วิจัยเรื่อง "การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง" มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคู่มือการสอนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง เป็นแนวทางการสอนแก่ครู คู่มือที่สร้างขึ้นนำไปทดลองกับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยครูใช้คู่มือการสอนเขียนภาษาไทยได้ผลสูงกว่ากลุ่มที่ครูไม่ได้ใช้คู่มือการสอนซึ่งสรุปได้ว่า คู่มือการสอนเล่มนี้จะช่วยให้ครูสามารถยกระดับการสอนเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

น.ศ. 2521 กิ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์ (กิ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์ 2521 : 45) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางภาษา กับการวัดความสามารถในการเรียงความ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร จำนวน 260 คน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากแบบทดสอบการใช้ภาษา มีความสัมพันธ์กับคะแนนการเรียงความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นตัวพยากรณ์ความสามารถในการ เรียงความได้ดีที่สุด

จากผลงานวิจัยสรุปได้ว่า การสอนเขียนเรียงความนั้นควรจะฝึกความสามารถด้านการใช้ภาษาให้มากกว่าด้านอื่น เพราะในการเขียนเรียงความต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน ส่วนการสอนนั้นครูควรนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

2.1 เอกสารเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

การเรียนการสอนตามหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้สอนมีหน้าที่จะต้องทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จุดประสงค์ใดที่ประเมินแล้วยังไม่บรรลุ ก็เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องจัดสอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์นั้น ๆ นั่นคือ การมีความปรารถนาให้นักเรียนทุกคนได้บรรลุจุดประสงค์ หรือมากที่สุด

การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ หลังจากทำแบบทดสอบย่อย เฉพาะจุดประสงค์ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้ทำแบบฝึกเสริมทักษะเป็นรายบุคคล

การสอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน หมายถึง การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ หลังจากทำแบบทดสอบย่อย เฉพาะจุดประสงค์ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยครูรวบรวมข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความของนักเรียนส่วนใหญ่มาอธิบายในห้อง มีการยกตัวอย่างประกอบ และให้นักเรียนดูผลงานของตนเอง ควบคู่กันไป

ความสนใจในการเขียนเรียงความ หมายถึง ความรู้สึกรักชอบและกระตือรือร้นที่จะเขียนเรียงความ ซึ่งแสดงออกโดยการชวนชวนเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ และยอมรับในคุณค่าของเรียงความ สามารถวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

เท่าที่นักเรียนจะมีความสามารถ การที่มีความคิดเช่นนี้เพราะเชื่อว่านักเรียนร้อยละ 80 สามารถเรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ได้ถ้าผู้สอนมีการเข้าใจผู้เรียน ใช้การสอนหลาย ๆ วิธี ให้เวลาเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน และการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ แต่มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ได้ ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงมีความจำเป็น การสอนซ่อมเสริมก็คือ การให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น โดยใช้วิธีสอนอื่น ๆ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วยเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้นจนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ในระบบการเรียนการสอนที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน อาจจะเป็นด้วยจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากเกินไปเกินกำลังของผู้สอน จึงทำให้ผู้สอนไม่สามารถใช้วิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้หรือผู้สอนมีชั่วโมงการสอนมาก หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยในการเรียนของนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ได้จำกัดจึงทำให้มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ได้ดังกล่าว หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 104) จึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตรว่า โรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนอ่อน เพื่อแก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ และเพื่อช่วยให้มีพื้นฐานอันมั่นคงในการเรียนรู้

ส่วนเหตุผลในการจะเลือกวิธีการซ่อมเสริมใดไปใช้ในการสอนนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 104 - 105) ได้เสนอแนะไว้ว่า โรงเรียนแต่ละโรงเรียนย่อมจะใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนที่แตกต่างกันเป็นต้นว่าบางโรงเรียนให้ครูประจำชั้นหรือผู้สอนในแต่ละรายวิชาเป็นผู้สอนแต่บางแห่งก็ใช้ครูพิเศษหรือครูที่ไม่ได้สอนประจำ บางแห่งก็มอบให้ครูประจำรายวิชารับผิดชอบเรื่องการสอนซ่อมเสริมไปเลย แต่บางแห่งก็มีครูทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม โดยครูประจำชั้นมีหน้าที่คอยส่งนักเรียนที่จะต้องซ่อมเสริมไปให้สำหรับเวลาที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริม อาจจะเป็นชั่วโมงว่างหรือในตอนท้ายของชั่วโมงหรือนอกเวลาเรียน หรือวันหยุดแล้วแต่ความเหมาะสม วิธีสอนซ่อมเสริมมีวิธีต่าง ๆ หลายวิธี ขึ้นอยู่กับผู้สอนจะเลือกวิธีใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น ซึ่งมีรายละเอียดข้อเสนอแนะของแต่ละวิธีดังต่อไปนี้

1. การสอนแบบตัวต่อตัว การสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัวระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการได้เหมาะสมกับนักเรียน สามารถจูงใจความสนใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด และสามารถสอนได้ตรงตามที่นักเรียนกำลังประสบปัญหา ผู้สอนนอกจากจะเป็นครูประจำชั้นหรือประจำวิชาแล้ว ถ้าหากใช้ครูอื่นได้ก็ยิ่งดี เพราะครูผู้สอนจะได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนในแนวใหม่

2. การสอนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อความสะดวกการจัดนักเรียนที่มีปัญหาเหมือนกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มหนึ่งประมาณ 2 - 3 คน ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการสอนและให้งานสลับหมุนเวียนกันไปทีละกลุ่ม ข้อดีของวิธีนี้คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะช่วยเหลือกันแก้ปัญหาความเข้าใจบทเรียนซึ่งกันและกัน ร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ทำให้ใครรู้สึกว่ามีความขี้ขลาดหรือขี้เกียจ ผู้สอนนอกจากจะใช้ครูที่สอนประจำแล้วอาจจะเปลี่ยนให้ผู้อื่นสอนแทน หรือหมุนเวียนกันก็ได้

3. นักเรียนสอนกันเอง ในการสอนซ่อมเสริมผู้สอนจะคัดเลือกนักเรียนเก่งช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยให้สอนตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของการที่ให้นักเรียนช่วยสอนกันเองคือ นักเรียนใช้ภาษาแบบเดียวกัน ดังนั้นการถ่ายทอดความรู้ก็ดี หรือการใช้ถ้อยคำอธิบายก็ดี ย่อมทำให้ง่ายต่อการเข้าใจว่าภาษาที่ครูใช้และยังทำให้ผู้ช่วยสอนต้องสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น จากรายงานการวิจัยในเรื่องนี้พบว่าทั้งผู้ช่วยสอนและผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี นักเรียนแสดงความชื่นชมกับระบบการช่วยสอนนี้และมีความรู้สึกต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกันไปในทางที่ดี การคัดเลือกผู้ช่วยสอนนอกจากจะคัดเลือกจากนักเรียนเก่งในชั้นเดียวกันแล้ว อาจจะใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าก็ย่อมทำได้

4. แบบเรียนสำเร็จรูป ในกรณีที่ผู้สอนพบนักเรียนมีปัญหาการเรียนในบางเรื่อง ก็อาจจะใช้แบบเรียนสำเร็จรูปแบบง่าย ไม่ซับซ้อนเป็นสื่อการเรียน โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องอ่าน ทำแบบฝึกหัด และตรวจคำตอบของตนเอง โดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูปนั้น

5. สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ลักษณะของสมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง คล้ายแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะเริ่มต้นด้วยการให้บทเรียนแล้วให้แบบฝึกหัดต่อจากนั้น เฉลยคำตอบ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ สมุดแบบฝึกหัดมีแบบฝึกหัดมากกว่าแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัด เป็นการฝึกทักษะให้มากยิ่งขึ้น

6. ให้กิจกรรมเพิ่มเติม ภายหลังการวินิจฉัยพบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจแล้ว แต่สมควรได้รับการฝึกทักษะเพิ่มเติมขึ้นอีก ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการมอบหมายงานให้ทำ เช่น ทำแบบฝึกหัดที่มีระดับความยากง่ายใกล้เคียงกันเพิ่มขึ้น โดยจะให้ทำที่โรงเรียนหรือจะให้ทำที่บ้านก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

วิธีการสอนซ่อมเสริมซึ่งที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ผู้สอนอาจจะมีวิธีการต่าง ๆ อีกมากมายที่สามารถนำมาใช้กับนักเรียนของตนเองได้ อาทิ ในระหว่าง เฉลยคำตอบของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ แทนที่ผู้สอนจะบอกแต่เพียงว่าข้อใดถูกต้องหรือข้อนี้มีคำตอบเท่าใด ผู้สอนอาจจะถามนักเรียนต่อไปว่า นักเรียนเลือกข้อนี้หรือตอบข้อนี้ นักเรียนคิดอย่างไร ที่ถูกคิดอย่างไร เป็นการอธิบายให้นักเรียนรู้ว่าที่นักเรียนคิดนั้น ถูกหรือผิด ถ้าผิดที่ถูกนั้นควรจะคิดอย่างไร การใช้คำถามแบบทะลอมเพื่อให้คิดด้วยตนเอง จนได้คำตอบ และให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมโดยวิธีการหาเหตุผลจากเพื่อน ๆ ก็จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสอนซ่อมเสริมด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 10) ยังได้เสนอแนะว่าเราควรทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องเมื่อใดบ้าง ซึ่งแบ่งออกได้เป็นระยะดังนี้

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนการเรียน ถ้าพบว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่พอ ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้

2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน ถ้ายังพบว่านักเรียนยังไม่ผ่านตามเกณฑ์ของจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้

3. ภายหลังการตัดสินผลการเรียน ถ้านักเรียนได้รับระดับผลการเรียน "0" ก่อนจะให้ให้นักเรียนสอบแก้ตัว ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมก่อน

หลักสูตรกำหนดให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้จุดประสงค์ต่อไป ครูจึงควรเลือกวิธีการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพการณ์ เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้มีนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศพยายามค้นคว้าวิจัยเพื่อหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน หลายวิธี และได้ส่งผลออกมาในหลายลักษณะดังต่อไปนี้

ไวคอฟ (Wyckoff. 1975 : 5160-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนด้วยวิธีธรรมดา (Traditional) ซึ่งนักเรียนที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ที่มีการแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียน (Feedback Corrective) โดยการสอนซ่อมเสริมปรากฏว่าในกลุ่มนักเรียนชายที่เรียนโดยวิธีเรียนเพื่อรอบรู้ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมดา และในกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านคำที่เรียนเพื่อรอบรู้มีการสอนซ่อมเสริมมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มที่เรียนธรรมดา ส่วนในกลุ่มนักเรียนหญิงปรากฏว่าการสอนทั้งสองให้ผลพอ ๆ กัน ผลการวิจัยของไวคอฟ บางส่วนสอดคล้องกับผลการวิจัยของบอบบี้ (Bobbie. 1974 : 4685-A) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อตรวจสอบว่าการสอนโดยการเรียนเพื่อรอบรู้และวิธีสอนแบบธรรมดานั้น ถึงแม้ว่าจะได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอ ๆ กัน แต่ว่าในบทเรียนหลัง ๆ มีแนวโน้มว่าการจัดการสอนโดยการเรียนเพื่อรอบรู้และมีการสอนซ่อมเสริมผลสัมฤทธิ์จะสูงขึ้นเป็นลำดับอย่างเห็นได้ชัด ส่วนจอห์น (John. 1973 : 3475-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่าใช้จ่ายในการทดสอบสอนซ่อมเสริมสามวิธี ได้แก่ ให้ครูเป็นผู้สอน ใช้ผู้ช่วยสอนและใช้แถบบันทึกเสียง ซึ่งปรากฏผลว่าให้ครูเป็นผู้สอนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด แต่ใช้ค่าใช้จ่ายมาก และการใช้ผู้ช่วยสอนให้ผลสัมฤทธิ์รองลงมา ค่าใช้จ่ายในการสอนน้อย ส่วนวิธีใช้แถบบันทึกเสียงซ่อมเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและยังสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากอีกด้วย

จากการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2512 สำเร้ง
บุญเรืองรัตน์ (สำเร้ง บุญเรืองรัตน์ 2512 : 80) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงอิทธิพล
ของการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ปีที่ 7 พบว่าการจัดให้มีการทดสอบย่อยและเฉลยข้อสอบเพื่อชี้แนะให้เห็นถึงข้อบกพร่อง
เป็นกลุ่มรวม ๆ ภายหลังผลการทดสอบนั้นมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าการทดสอบ
เฉย ๆ เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการเฉลยข้อสอบ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 สำเร้ง บุญเรืองรัตน์ (สำเร้ง บุญเรืองรัตน์
2517 : 4) ได้ทำการทดลองสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ เพื่อสอนครูประจำการ
จำนวน 43 คน เกี่ยวกับการสร้างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครูทั้ง 43 คนนี้ประกอบด้วย
ครูที่ไม่มีวุฒิจนถึงครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ในการสอนนั้นผู้ทดลองได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูป
แบบบทเรียนออกเป็น 5 ตอน แต่ละบทกำหนดจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กันเพื่อว่าเมื่อเรียนครบ
ทั้งห้าบทเรียนแล้ว ผู้เรียนสามารถเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ก่อนเรียนเรื่องนี้
ครูทุกคนได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบที่วัดว่าครูสามารถเขียนวัตถุประสงค์ของการสอน
ได้หรือไม่ เมื่อเรียนครบทั้งห้าบทแล้ว ครูเหล่านั้นได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบเดิมอีก
ในขณะที่เดียวกันก่อนเรียนทุกบทครูก็ได้ทดสอบความรู้ความเข้าใจในแต่ละบทเรียนก่อนและ
เมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดแต่ละบทเรียนแล้วครูก็ได้ทดสอบความรู้ความเข้าใจแต่ละ
บทเรียนอีก เพื่อที่ว่าครูสามารถทำข้อสอบได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผลจากการวิเคราะห์
เปรียบเทียบผลการสอนก่อนเรียนและสอนหลังเรียนแล้วปรากฏว่าคะแนนหลังการเรียน
เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทุกบทเรียน ก่อนเรียนผู้เรียนมีความรู้ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด
กล่าวคือยังไม่เป็นผู้รอบรู้ แต่พอเรียนแต่ละบทเรียนแล้วมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
แทบทุกคน

ในปี พ.ศ. 2521 สมบูรณ์ สีนถาวร (สมบูรณ์ สีนถาวร 2521 : 52)
ได้ศึกษาผลของการทำแบบฝึกหัดการทดสอบย่อยและการสอนสิ่งบกพร่องวิชาคณิตศาสตร์
พบว่าการทดสอบย่อยแล้วมีการอธิบายข้อผิดพลาดภายหลังการสอนและการสอนสิ่ง
บกพร่องทั้งสองอย่างนี้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีกว่าวิธีการสอนที่ให้
นักเรียนฝึกทักษะด้วยการทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว

ในปีเดียวกัน สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2521) ได้ทำการทดลองอีกครั้งหนึ่งโดยสร้างโปรแกรมการเรียนการสอน เรื่องการเขียนโปรแกรมเบื้องต้นสำหรับคอมพิวเตอร์ ของนิสิตวิชาเอกวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่เรียนอยู่ชั้นปีที่สองหรือชั้นปีที่สาม ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีนิสิตเรียน 37 คน การเรียนการสอนครั้งนี้ผู้ทดลองได้สร้างบทเรียนด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนทุก ๆ บทเรียนเมื่อการเรียนการสอนเสร็จแล้วก็ทำการทดสอบนักเรียน จากนั้นก็เฉลยผลการทดสอบให้นักเรียนตรวจเอง เมื่อนักเรียนทำผิดข้อใดก็ได้รับคำชี้แจงจากผู้สอนว่าที่ถูกต้องควรตอบอย่างไร มีการอภิปรายผลการสอนรวมทั้งชั้น หรือถ้ามีนิสิตมีปัญหาในเรื่องใดก็อภิปรายซักถามร่วมกันทั้งชั้น ได้ทดลองดำเนินการสอนอย่างนี้ตลอดภาคเรียน ตอนปลายภาคเรียนนำผลการสอบเหล่านั้นมาพิจารณาว่าคนใดทำได้ตามเกณฑ์ของการเรียนการสอนบ้าง ปรากฏว่าทุกคนทำได้ตาม เกณฑ์ของจุดมุ่งหมายในการ เรียนการสอน

ในปี พ.ศ. 2523 รุจิรี ภูสาระ (รุจิรี ภูสาระ 2523 : 128) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งรวมหกวิธี เพื่อค้นคว้าหาว่าวิธีการเรียนการสอนแบบใดทำให้ผลการเรียนสูงสุด โดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทำและใช้เวลาในการสอนน้อยที่สุด การเรียนการสอนทั้งหกวิธีนี้มีดังนี้

1. ครูเป็นผู้เสนอบทเรียน โดยถือว่านักเรียนทุกคนใช้เวลาในการเรียนเท่ากันหมดและไม่มีการสอนซ่อมเสริมตามหลักการเรียนเพื่อรอบรู้
2. ครูเป็นผู้เสนอบทเรียนเช่นวิธีที่หนึ่ง และใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้คือมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานด้วยแบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย และสร้างเสริมพื้นฐานก่อนเริ่มบทเรียน เมื่อจบบทเรียนแต่ละหน่วยแล้ว เด็กจะได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบย่อย ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์จะได้รับการแก้ไข เฉพาะตรงส่วนที่บกพร่องโดยจัดการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล
3. ครูเป็นผู้เสนอบทเรียน และได้ใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้คล้ายวิธีที่สอง แต่แตกต่างกันที่วิธี เด็กที่บกพร่องจะได้รับการซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม

4. นักเรียนเรียนด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำในตอนที่ยังไม่เข้าใจ และคอยควบคุมวินัยในชั้น วิธีนี้เด็กแต่ละคนใช้เวลาในการเรียนการสอนแตกต่างกัน แต่วิธีนี้ไม่มีการสอนซ่อมเสริม

5. นักเรียนเรียนด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป และนำหลักการเรียนเพื่อรอบรู้มาใช้ คือมีการตรวจสอบพื้นฐาน การเสริมสร้างพื้นฐาน การทดสอบย่อย ถ้าคนใดไม่ผ่านเกณฑ์จะได้รับการซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล

6. เด็กเรียนด้วยตนเองด้วยบทเรียนสำเร็จรูป และใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้คล้ายวิธีที่ห้าแต่แตกต่างกันที่วิธีนี้เด็กที่บกพร่องจะได้รับการซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม

ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนจากครู เป็นผู้สอนและมีการซ่อมเสริมเป็นกลุ่มกับนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปและมีการซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์น้อย และใช้เวลาในการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ครูพึงปฏิบัติได้ โดยเฉพาะกลุ่มที่เรียนจากครูและมีการซ่อมเสริมเป็นกลุ่มนั้นใช้เวลาที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนการสอนแบบปกติเพียง 3 % เท่านั้น จำนวนเวลาที่เพิ่มขึ้นเพียงแค่นี้อยู่ในวิสัยที่ครูพึงปฏิบัติได้โดยไม่ต้องมีชั่วโมงพิเศษสำหรับซ่อมเสริมแต่อย่างใด นอกจากนั้นยังพบว่า การเรียนแบบรอบรู้ที่มีการซ่อมเสริมเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ตามจะช่วยให้นักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนต่ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจนเทียบเท่ากับนักเรียนกลุ่มที่มีความถนัดสูง แต่ได้รับการเรียนการสอนแบบไม่มีการซ่อมเสริม

ผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศแสดงให้เห็นว่า การสอนซ่อมเสริมต้องใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ กัน เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล การสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม หรือการสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเอง ซึ่งเทคนิคเหล่านี้ขึ้นอยู่กับครูที่จะเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ

3.1 เอกสารเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ

หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึก สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม 2522 : 52 - 62) กล่าวว่าต้องยึดหลักตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาค้างนี้

1. กฎการเรียนรู้ของชอร์นไคค์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งกล่าวว่าสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมจะทำให้ผู้ฝึก มีความคล่องและสามารถทำได้ดี (Law of use) ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ ได้รับการฝึกหัดหรือทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมจะทำให้ทำได้ไม่ดี (Law of disuse) ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ผู้เรียนจะมีลักษณะทางภาษาที่ดีขึ้นเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำ บ่อย ๆ จากกฎแห่งการฝึกหัดนี้จะช่วยทำให้การฝึกความคิดสร้างสรรค์สัมฤทธิ์ผล

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกหัดจึงควร พิจารณาถึงความเหมาะสม คือ ไม่ยากและง่ายเกินไปและควรมีหลาย ๆ แบบ

3. การจูงใจผู้เรียน โดยการจัดแบบฝึกหัดจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูด ความสนใจของนักเรียนซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยย่นอายุให้ติดตามต่อไป

4. ใช้แบบฝึกสั้น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

วรนาถ พวงสุวรรณ (วรนาถ พวงสุวรรณ 2518 : 34 - 37) กล่าวถึง หลักในการสร้างและวางแผนการสร้างแบบฝึก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
3. ขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างแบบฝึก

3.1 ศึกษาปัญหาในการเรียนการสอน

3.2 ศึกษาจิตวิทยาวัยรุ่นและจิตวิทยาการเรียนการสอน

3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา

3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก

3.5 วางโครงเรื่องและกำหนดรูปแบบของแบบฝึกให้สัมพันธ์กับโครงเรื่อง

3.6 เลือกเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาบรรจุในแบบฝึกให้ครบตามที่กำหนด

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

ศศิธร สุทธิแพทย์ (ศศิธร สุทธิแพทย์ 2518 : 72) ได้ศึกษาพบว่าแบบฝึกที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำเป็นแบบฝึกที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. สำนวนภาษาง่าย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ปลุกความสนใจ
6. เหมาะกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาค้นคว้าตนเองได้

เช่นเดียวกับ นิตยา ฤทธิโยธี (นิตยา ฤทธิโยธี 2520 : 1) กล่าวถึง

ลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับ วัยหรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมคือไม่ใช่เวลานาน หรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

รีเวอร์ (River. 1968 : 97 - 105) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้
ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ทำขึ้นเพื่อการสอนมิใช่ทำขึ้นเพื่อทดสอบ
2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบ เท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น
5. ประโยคและคำศัพท์ควร เป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันที่นัก

ได้แล้ว

6. เป็นแบบฝึกที่นักเรียนใช้ความนึกคิด
 7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
 8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ฮาร์เรส (Hares. n.d. : 93 - 94) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า การเขียนแบบฝึกต้องแน่ใจในภาษาที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียนและควรสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยาในการแก้และสนองตอบดังนี้

1. ใช้แบบฝึกหลาย ๆ ชนิดเพื่อเราให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนั้นต้องให้นักเรียนสามารถแยกออกมาเพื่อพิจารณาได้ว่าแต่ละแบบ แต่ละข้อต้องการให้ทำอะไร
3. ให้นักเรียนได้ฝึกการตอบแบบฝึกหัดแต่ละชนิด แต่ละรูปแบบว่ามีวิธีการตอบอย่างไร
4. นักเรียนควรมีโอกาสตอบสนองสิ่งที่เรากำลังกล่าวด้วยการแสดงออกทางความสามารถและเข้าใจลงในแบบฝึก

ประโยชน์ของแบบฝึก

แบบฝึกมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาทักษะมาก ดังที่เพตตี (มาสวินล รักบ้านเกิด อ้างอิงมาจาก Petty. 1963 : 469 - 472) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาลงทน โดยกระทำดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. แบบฝึกที่ใช้ เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดแข็งหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันทางที่
8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในหนังสือแบบเรียน จะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียนทำให้มีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการวัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอน บอกลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

3.2 งานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ

นิภา ขวนะพานิช (นิภา ขวนะพานิช 2517 : 154) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกหัดทักษะภาษาไทย เรื่องสระเสียงยาว สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นอาจารย์ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 50 คน และอาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกส่วนใหญ่ที่สร้างไว้ใช้ได้ และเหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น

วรรณาท พวงสุวรรณ (วรรณาท พวงสุวรรณ 2518 : 163) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกผันวรรณยุกต์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยสร้างแบบฝึกและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นผลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังใช้แบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนทำแบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศศิธร สุทธิแพทย์ (ศศิธร สุทธิแพทย์ 2518 : 121) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพทำให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องที่ฝึกเพิ่มมากขึ้น

ประชุมพร ศุกรเจริญ (ประชุมพร ศุกรเจริญ 2520 : 64) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ แล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยปรากฏว่าหลังการใช้แบบฝึกคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สมศรี เพ็ชรยิ้ม (สมศรี เพ็ชรยิ้ม 2519 : 112) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกด มาตราตัวสะกดสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังใช้แบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พรทิพย์ บุษรานวงศ์ (พรทิพย์ บุษรานวงศ์ 2522 : 149) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังวิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการสร้างแบบฝึกและหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ปรียดา จันทโรจน์ (ปรียดา จันทโรจน์ 2522 : 105) ได้ทำการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะและไม่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะมีประสิทธิภาพในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกหัดประกอบการสอน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน และในการสอนซ่อมเสริมก็ควรมีการฝึกซ้ำ ๆ จึงควรนำเอาแบบฝึกมาใช้ในการสอนซ่อมเสริม เพราะแบบฝึกนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนทักษะทางภาษาของนักเรียนแล้ว ยังมีประโยชน์สำหรับครูที่จะนำมาใช้ในการสอน ทำให้ได้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้น ๆ ของเด็ก และเห็นข้อบกพร่องในการเรียนเพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที่ อันมีผลทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียน

4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมาย

ทอร์นไคค์ (ซูศรี พรรณเชษฐ์ 2517 : 6 อ้างอิงมาจาก Thorndike. n.d.) กล่าวถึงความสนใจว่าเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกละและความนึกคิดของคนเรา ซึ่งความคตินี้คล้ายกับของ วาร์เรน (Warren) ที่ว่าความสนใจหมายถึง ความรู้สึกอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นมาพร้อมกับความตั้งใจในการทำบางอย่างโดยเฉพาะ

โพรลิก (ละม้ายมาศ ศรีทิต 2510 : 235 อ้างอิงมาจาก Prolick. n.d.) มีความเห็นว่า ความสนใจเป็นแรงผลักดันอันหนึ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใด ๆ หรืออีกนัยหนึ่งความสนใจแสดงถึงความโน้มเอียงในการที่บุคคลจะเลือกหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่น ๆ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าความสนใจคือ "การชอบ" หรือสิ่งที่เรา

"ชอบ" นั่นเอง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของคิวอี้ (Dewey. 1959 : 66) ที่กล่าวว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกชอบ หรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่งหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ส่วน กูด (Good. 1959 : 223) ได้ให้คำจำกัดความของความสนใจว่าคือสภาพจิตอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งนำมนุษย์ไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ อาจจะมียุ่ชั่วขณะหรือยาวนาน จะมีมากน้อยเท่าไรก็แล้วแต่ความอยากรู้อยากเห็นของแต่ละบุคคล ประสบการณ์เป็นเครื่องทำให้ความสนใจของแต่ละบุคคลมีสภาพแตกต่างกัน

จากความหมายของความสนใจที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือความคิดเห็นที่จะทำตามสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือกิจกรรมใด

การวัดความสนใจ

การวัดความสนใจนั้นเป็นเรื่องทำได้ยาก เพราะเป็นการวัดทางจิตใจของมนุษย์ ความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางร่างกาย และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้เสนอแนะว่า เราอาจจะวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น โฟรลิก (ละม้ายมาศ ศรทัต 2510 : 237 อ้างอิงมาจาก Frolick. n.d.) ได้อธิบายถึงวิธีเก็บข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการ ซึ่งอาจจะกล่าวได้สั้น ๆ ดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับความสนใจต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดงออก
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามความสนใจวัดโดยตรง

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955 : 160 - 161) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจได้ 3 วิธี คือ ใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามความสนใจ ส่วน เพาเวล (Powell. 1963 : 238) ได้กล่าวว่าเราสามารถวัดความสนใจได้โดยวิธีต่อไปนี้ คือ ใช้แบบสอบถามความสนใจ ใช้แบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์

นอกจากนี้ เดวิส (Davis. 1964 : 105) ยังได้เสนอแนะเทคนิคสำหรับวัดความสนใจไว้ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 - 3 ปี ที่ผ่านมาถ้าเขาชอบสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ก็แสดงว่าเขาสนใจสิ่งนั้น
 2. ค้นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ก็แสดงว่าเขาสนใจในเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า คนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่สนใจ
 3. ให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกรักชอบ หรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดไว้ให้
- วิธีการวัดความสนใจที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถใช้วัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใครในสถานการณ์แบบใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบุคคลที่นำไปใช้เอง และหลังจากการวัดความสนใจโดยวิธีต่าง ๆ ได้มีการพิสูจน์แล้วว่า การวัดความสนใจโดยวิธีใช้แบบสำรวจความสนใจ เป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด เราความสนใจที่สุด และเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (Mehrens and Lehmann. 1978 : 218)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ โดยเฉพาะความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย มีดังนี้

สมสมัย แสงชั้น (สมสมัย แสงชั้น 2516 : 70 - 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2514 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 11 แห่ง จำนวน 500 คน

โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า เรื่องต่าง ๆ ในแบบเรียนวรรณคดีนักเรียน
สนใจเนื้อหาเป็นอันดับ 1 เวนิสวานิชเป็นอันดับ 2 เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับ
การศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนทำให้ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเรื่อง
ต่าง ๆ ในแบบเรียนแตกต่างกันไปบ้าง นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเต็ม (ฉบับสมบูรณ์)
มากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา และนักเรียนสนใจร้อยแก้ว และร้อยกรองพอ ๆ กัน

นิตยา บุญสิงห์ (นิตยา บุญสิงห์ 2517 : 113 - 116) ได้ทำการวิจัย
เรื่องความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย
โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียน
รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร รวม 300 คน โดยผู้วิจัยได้สร้าง
แบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลของ
การวิจัยปรากฏว่า ในด้านเนื้อเรื่องต่าง ๆ นักเรียนสนใจเนื้อหาของทองอินเรื่อง
นาคพระโขนงที่สองเป็นอันดับ 1 มหากบิลวานรเป็นอันดับ 2 และนักเรียนสนใจเรื่อง
ร้อยแก้วมากกว่าร้อยกรอง นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเต็มมากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา
โครงเรื่องที่นักเรียนสนใจวรรณคดีที่อ่านมากที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย และ
นักเรียนสนใจอ่านนวนิยายมากที่สุด

รัชณี ทดษณารบย์ (รัชณี ทดษณารบย์ 2520 : 45 - 48) ได้ศึกษา
เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียน
แบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง โดยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความสนใจในวิชาภาษาไทย และความรับผิดชอบในวิชาภาษาไทย ใช้กลุ่มตัวอย่างใน
การทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2520 ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ช่อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ (ช่อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ 2525 : 55) ได้ศึกษานักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร ผลการทดลอง
ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง ระหว่างก่อนและหลังการเรียน
มีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา เอี่ยมสะอาด (จรรยา เอี่ยมสะอาด 2527 : 65 - 66) ได้ศึกษา
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ความถนัดในการเรียนรู้และความสนใจ
ในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียน
การสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ผลการทดลอง
ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบรรยายมีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, แต่เมื่อพิจารณาถึงค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบ
วัดความสนใจแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว จะพบว่าก่อนการสอนกลุ่มทดลอง
มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยต่ำกว่ากลุ่มควบคุม แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจ
ในวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ควบคุม อาจเนื่องมาจากผลที่ได้จากการเรียน
โดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนก็ได้

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า ไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจใน
การเขียนเรียงความไว้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสนใจในการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนซ่อมเสริม และเปรียบเทียบ
ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดย
ใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอน แตกต่างกัน
2. ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอนแตกต่างกัน
3. ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน
ซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และรวบรวมข้อมูล
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนโชนศิริบุญาคม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนโชนศิริบุญาคม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน ซึ่งสุ่มมาโดยวิธีการดังนี้

1. สุ่มนักเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน โดยวิธีจับฉลาก
2. จับฉลากนักเรียนทั้ง 2 ห้อง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและรวบรวมข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลองและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง โดยยึดแนวการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย หน่วยงานนิเทศก์ เขตการศึกษา 1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนมีดังนี้

- 1.1 ศึกษาจุดประสงค์เฉพาะวิชาภาษาไทย (ท 101) ที่กำหนดไว้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
- 1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
- 1.3 สร้างแผนการสอน โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักในการกำหนดเนื้อหาของบทเรียน
- 1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาและการสอนภาษาไทยตรวจสอบแผนการสอน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม และนำไปแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลอง

2. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรียงความ เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเรียงความแบบปรนัยของ E.T.S. ลักษณะของแบบฝึกมีหลายแบบ เช่น เป็นคำถามแบบเลือกตอบ แบบให้เติมข้อความสั้น ๆ แบบให้แต่งหรือตอบประโยค เรียบเรียงประโยค ฯลฯ ในตอนท้ายของแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุดมีคำตอบเฉลยไว้ให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องภายหลังจากทำแบบฝึกจบด้วยตนเอง

ตัวอย่างแบบฝึกเสริมทักษะ

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 2

<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา
<u>คำชี้แจง</u>	ข้อความที่ยกมาต่อไปนี้ จะมีคำหรือข้อความที่บกพร่องในการเขียนให้นักเรียนพิจารณาว่า คำที่ขีดเส้นใต้ไว้ 5 แห่ง จาก 1 - 5 คำใดไม่เหมาะสมกับข้อความนั้น ก็ให้วงกลมรอบตัวเลขนั้น

1. $\frac{\text{เขา}}{1}$ $\frac{\text{เดิน}}{2}$ $\frac{\text{เหาะ ๆ}}{3}$ $\frac{\text{มา}}{4}$ $\frac{\text{ที่รถ}}{5}$ $\frac{\text{ของเธอ}}{5}$
2. $\frac{\text{ผมจะนำ}}{1}$ $\frac{\text{เรื่องสำคัญ ๆ}}{2}$ $\frac{\text{เกี่ยวกับ}}{3}$ $\frac{\text{ที่ได้อบรม}}{4}$ $\frac{\text{มาแล้วให้ทำต่อไป}}{5}$
3. $\frac{\text{น้ำท่วม}}{1}$ $\frac{\text{บ้านเรือน}}{2}$ $\frac{\text{เสียหาย}}{3}$ $\frac{\text{ประมาณ 90}}{4}$ $\frac{\text{หลังคาเรือน}}{5}$

เฉลย

1. ผิดที่ 2 เหาะ ๆ คำนี้เป็นคำวิเศษณ์ของกริยา การวิ่ง ไม่ใช่การเดิน
2. ผิดที่ 3 เกี่ยวกับ เป็นคำพุ่มเพื่อย ตัดทิ้งได้ เพราะข้อความจะกะทัดรัดกว่าใช้ คำว่าเกี่ยวกับเพิ่มเข้าไป
3. ผิดที่ 5 หลังคาเรือน เพราะลักษณะนามของบ้านเรือนใช้คำว่า หลัง
 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกเสริมทักษะ ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายและ เนื้อหาการเขียนเรียงความจากหลักสูตรและ คู่มือครูภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามเรียงความแบบปรนัยของ R.T.S. เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรียงความ
 - 2.3 นำแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบดู ความเหมาะสมและแก้ไขข้อบกพร่อง
 - 2.4 นำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนพบุรีพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ ความถูกต้องและความเข้าใจในส่วนที่ถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ
3. แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก แบบทดสอบย่อยนี้ใช้วัดความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียน เรียงความในแต่ละจุดประสงค์ แบบทดสอบย่อยมีทั้งหมด 9 ชุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบย่อย ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือการประเมินในชั้นเรียนของ โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (โกวิท ประวาลพุกษ์ และ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2523 : 50 - 85)

3.2 สร้างแบบทดสอบย่อย เป็นแบบปรนัยชนิด 5 ตัว เลือก ตามจุดประสงค์ การเรียนรู้แต่ละจุดประสงค์

3.3 หาคุณภาพของแบบทดสอบย่อย โดยดำเนินการดังนี้

3.3.1 หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทาง ภาษาไทย 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ตามวิธีการของ โรวีเนลลี และ แอมเบิลตัน (สมบุญ ชิตพงศ์ 2527 : 129) โดยช่วยกันให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

+ 1 = รู้สึกแน่ใจว่าข้อนั้นวัดจุดประสงค์นั้นได้จริง

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อนั้นจะวัดได้

- 1 = รู้สึกแน่ใจว่าข้อนั้นไม่วัดจุดประสงค์นั้น

แล้วพิจารณาเลือกเฉพาะข้อที่ได้ดัชนี IC มากกว่าหรือเท่ากับ .5

3.3.2 หากค่าอำนาจจำแนกด้วยดัชนี S โดยนำแบบทดสอบที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทพรวิเทศ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน โดยใช้หลักทดสอบก่อน (Pretest) และทดสอบหลัง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกัน และพิจารณาดัชนี S (Sensitivity) ของแต่ละข้อที่อยู่ระหว่าง .00 - 1.00 ใช้สูตรของคริสปิน และ เฟลคสเซน (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2522 : 203) อ้างอิงมาจาก Kryspin and Feldhusen. 1974)

3.3.3 หากค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของ สแวมมินล์ แอมเบิลตัน และอัลจินา (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2527 : 67) โดยนำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเกษม แต่ไม่ใช้กลุ่ม ตัวอย่างในครั้งแรก

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากเรื่องที่กำหนดให้ ใช้ทดสอบหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง

การตรวจให้คะแนนเรียงความใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความของ สุนันท์ สลโกสุม (สุนันท์ สลโกสุม 2527 : 31 - 32)

เกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนการเขียนเรียงความ

เกณฑ์ที่พิจารณา	คะแนนเต็ม
ความรู้ในเนื้อเรื่อง	4
ความคิด	4
การใช้ถ้อยคำสำนวน	4
การขยายความ	3
การลำดับความ	3
เอกภาพของเรื่อง	2

ความหมายของ เกณฑ์และการพิจารณาให้คะแนน

ความรู้ในเนื้อเรื่อง หมายถึง การเขียนเนื้อหาที่มีขอบข่ายที่ครอบคลุม และตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์ได้จากหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม 4 ถ้าเขียนได้ครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตที่กำหนดจะให้คะแนน 4 คะแนน แต่ถ้าขาดขอบเขตที่สำคัญจะให้เป็น 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ความคิด หมายถึง แนวความคิดที่เขียนมีแนวความคิดที่ให้แง่คิดเกี่ยวกับเนื้อหา หรือหัวข้อเรื่องที่เขียน ให้คิดสนใจ หรือมีความคิดเห็นที่แปลกใหม่

การตรวจให้คะแนน ถ้ามีแนวคิดที่แปลกใหม่ให้ 4 คะแนน ถ้าแนวคิดนั้นเกี่ยวกับแง่มุมที่เขียนขึ้นให้ 3 คะแนน และถ้าแนวคิดที่ถูกต้องตามเนื้อหาให้ 2 คะแนน ถ้าเป็นแนวคิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือไม่มีแนวคิดที่เป็นเหตุผลกันได้ 1 คะแนน

การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักของการเขียนภาษาไทย คำนึงถึงการใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค การให้ความหมายของคำ ความหมายของประโยคได้ถูกต้อง ตามหลักการและเหตุผล

การตรวจให้คะแนน มีคะแนนเต็ม 4 คะแนน เกณฑ์ในการให้คะแนนมีดังนี้ ใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องเกิน 80 % ของข้อความที่กำหนดได้ 4 คะแนน ถ้าใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องประมาณ 71 % - 79 % ให้ 3 คะแนน ถ้าใช้ได้ถูกต้องในช่วง 61 % - 70 % ให้ 2 คะแนน ถ้าใช้ได้ถูกต้องในช่วง 50 % - 60 % ให้ 1 คะแนน ถ้าผิดประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความที่ให้ได้ 0 คะแนน

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความเพื่ออธิบายความหมายที่บอกถึงเหตุและผล หรือคำอธิบายบริบทต่าง ๆ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่างอุปมาอุปไมยให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่อง

การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็มทั้งหมด 3 คะแนน ถ้ามีการขยายความ อุปมาอุปไมย หรือการชี้แนะให้เห็นเหตุและผลอย่างถูกต้องให้ 3 คะแนน ถ้ามีการขยายความ แต่เป็นการขยายความที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ให้ 2 คะแนน ถ้ามีการขยายความนั้นเป็นการขยายความที่ผิดความหมายให้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีการขยายความเลยให้ 0 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนให้ต่อเนื่องกัน ไม่สับสนรวมไปถึงการเขียนเรื่องในเค้าโครงที่ถูกต้อง มีบทนำ เนื้อหา และคำสรุป

การตรวจให้คะแนน ถ้าการลำดับเนื้อหาถูกต้องทุกประการให้ 3 คะแนน ถ้าการลำดับความมีการสับสนในบางตอนให้ 2 คะแนน ถ้าการลำดับความสับสนและทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหาให้ 1 คะแนน ถ้ามีความสับสนในเนื้อหาให้ 0 คะแนน

เอกภาพของเรื่อง หมายถึง การเขียนเป็นเรื่องราวเดียวกัน ไม่เขียนนอกเหนือไปจากขอบเขตของเนื้อเรื่องที่กำหนด

การตรวจให้คะแนน ถ้าทั้ง เรื่องอยู่ภายในขอบเขตของเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้ 2 คะแนน ถ้ามีบางส่วนอยู่นอกเหนือจากเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีสร้างข้อสอบแบบอัตนัยจากหนังสือการประเมินในชั้นเรียนของ โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 2523 : 72 - 82)

4.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเป็นแบบอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากเรื่องที่กำหนดให้ 1 เรื่อง

4.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความไปทดลองใช้กับนักเรียน 15 คน แล้วให้อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย 2 ท่าน ตรวจกระดาษคำตอบ และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (ลวน สายยง และอังคณา สายยง 2524 : 163 - 166) จากนั้นนำข้อสอบมาปรับปรุงสำนวนภาษาเกี่ยวกับการเขียนคำสั่งและปรับปรุงเวลาที่ใช้ในการสอน

4.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ ได้โดยการนำผลการตรวจของผู้สอนในงานขึ้นเดียวกันแต่ให้ตรวจสอบ 2 ครั้ง ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยการสุ่มจากผลงานนักเรียนทั้งหมด 20 คน โดยที่ไม่ให้ทราบคะแนนการตรวจครั้งแรกเลย และนำมาหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนจากการตรวจครั้งแรกและครั้งหลังโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ลวน สายยง และอังคณา สายยง 2524 : 163 - 166)

5. แบบสอบถามความสนใจ ใช้วัดความสนใจต่อการเขียนเรียงความดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

5.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา ลวน สายยง และอังคณา สายยง (ลวน สายยง และอังคณา สายยง 2524 : 129 - 137)

5.2 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามหลักการของ ไคเคอร์ท (Likert)

5.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐	แต่งเรื่องความเข้าใจผิดตามคำเชิญชวนจากสถาบันต่าง ๆ					
๐๐	ศึกษาความหมายของคำต่าง ๆ ในพจนานุกรม					
๐๐๐	เก็บสะสมเรื่องความเรื่องดี ๆ ไว้เป็นตัวอย่าง					

5.4 นำแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทพรวิเทศวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน

5.5 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนดังนี้
ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต (Positive)

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ (Negative)

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

5.6 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำคะแนนของผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดมา 25 % และผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดขึ้นไป 25 % ของผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยถือเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ใช้สถิติ t-test ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำเป็นรายข้อ แล้วเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงคือค่า t มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75

5.7 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171 - 173)

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบการทดลองแบบ Randomized Control - Group Posttest only Design ดังตาราง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	-	X	T_2
CR	-	$\sim X$	T_2

R คือ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

E คือ กลุ่มทดลอง

C คือ กลุ่มควบคุม

T คือ การสอบหลังการจัดกระทำการทดลอง

X คือ การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

$\sim X$ คือ การสอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน

เมื่อกำหนดแบบแผนการทดลองแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. เริ่มการสอนโดยผู้วิจัยแจ้งจุดมุ่งหมายของวิชา และวิธีสอนตลอดจนเกณฑ์ในการประเมินผลว่า ในแต่ละจุดประสงค์นักเรียนต้องทำอะไรจากแบบทดสอบย่อยให้ได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องเรียนซ่อมเสริม

2. ดำเนินการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามแผนการสอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้เวลาในการสอน 30 นาที โดยสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเรียงความตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนและใช้อุปกรณ์เหมือนกัน

3. หลังจากสอนจนจบแต่ละจุดประสงค์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจะต้องทำข้อทดสอบย่อย โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที หลังจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยข้อทดสอบย่อย ถ้านักเรียนคนใดทำคะแนนได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต้องเรียนซ่อมเสริมภายใน 10 นาทีแรกของคาบเรียนต่อไป ในการสอนซ่อมเสริมดำเนินการดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง สอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะด้วยตนเอง

3.2 กลุ่มควบคุม สอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน โดยอธิบายให้นักเรียนฟังเป็นกลุ่ม ยกตัวอย่าง และให้ดูผลงานของตนเองประกอบ

การสอนซ่อมเสริมจะซ่อมเฉพาะนักเรียนที่สอบไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์เท่านั้น ส่วนนักเรียนที่สอบผ่านในแต่ละจุดประสงค์จะได้รับมอบหมายงานอื่นให้ทำ

4. ทดสอบหลังการทดลอง ด้วยแบบทดสอบ 2 ชุดดังนี้

4.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

4.2 แบบสอบถามวัดความสนใจการเขียนเรียงความ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Independent
ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และข้อ 2 และใช้ t-test แบบ Dependent
ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หากค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบย่อย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อสอบและลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (IC) โดยใช้สูตร (สมบุรณ์
ชิตพงศ์ 2527 : 129)

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับลักษณะพฤติกรรม

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา
วิชาทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา

ถ้าได้ดัชนี IC มากกว่าหรือเท่ากับ .5 สรุปว่าข้อสอบนั้นเป็นตัวแทน
ลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมนั้น

2.2 หากอำนาจจำแนกของแบบทดสอบย่อยด้วยดัชนี S ใช้สูตร
(โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุรเวชญ์ 2523 : 203 อ้างอิงมาจาก
Krypin and Feldhusen. 1974)

$$S = \frac{R_{pos} - R_{pre}}{T}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าดัชนีอำนาจจำแนก
	R _{pos}	แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกภายหลังการสอนไปแล้ว
	R _{pre}	แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกก่อนเริ่มสอน
	T	แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งสองครั้ง

ในการวิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนก พิจารณาค่าดัชนีตั้งแต่ .00 - 1.00
ถือเป็นข้อสอบที่ใช้ได้

2.3 หากหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อย ตามวิธีการของ สแวมมินัส
แอมเบิลตัน และอัลจินา ใช้สูตร (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวช
2523 : 160)

$$K = \frac{P_o - P_c}{1 - P_c}$$

เมื่อ	K	แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบอิง เกณฑ์
	P _o	แทน สัดส่วนของความสอดคล้องที่สังเกตได้จากการสอบซ้ำ
	P _c	แทน สัดส่วนของความสอดคล้องที่คาดหวังได้จาก ความบังเอิญ

2.4 หากหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีการแจกแจงแบบที่
(t-distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง 25 % และกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % โดยใช้สูตร
(ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X} - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบ เป็นรายชื่อของ กลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบ เป็นรายชื่อของ กลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน ความแปรปรวนของ คะแนนในกลุ่มสูง

s_L^2 แทน ความแปรปรวนของ คะแนนในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) จากสูตร (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ

2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{s_1^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

s_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจเรียงความ และข้อสอบแบบอัตนัย

ใช้สูตรการหาค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 163)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนสอบครั้งแรก และคะแนนการสอบครั้งที่ 2

ΣX	แทน ผลรวมทั้งหมดของ คะแนนการสอบครั้งแรก
ΣY	แทน ผลรวมทั้งหมดของ คะแนนการสอบ ครั้งที่ 2
ΣX^2	แทน ผลรวมทั้งหมดของ คะแนนแต่ละตัวยกกำลัง 2 ของคะแนนการสอบครั้งแรก
ΣY^2	แทน ผลรวมทั้งหมดของ คะแนนแต่ละตัวยกกำลัง 2 ของคะแนนที่ได้จากการสอบ ครั้งที่ 2

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนในกลุ่มเดียวกันใช้ t-test

แบบ Dependent จากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 220)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}, \quad df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบ
ทั้งสองครั้งของแต่ละบุคคล

D^2 แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบ
ทั้งสองครั้งของแต่ละบุคคลยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3.2 ทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สูตร

t-test แบบ Independent กำนวณจากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ
2522 : 215)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
D	แทน ค่าของคะแนนความแตกต่างของกลุ่ม
D^2	แทน ค่าของคะแนนความแตกต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง
S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่าง
t	แทน ค่าสถิติที่นำไปเปรียบเทียบกับแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอตามลำดับขั้นดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. การเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	30	14.77	1.98	5.56
กลุ่มควบคุม	30	12.60	2.66	

$$t \text{ (df} = 58, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 2 แสดงว่าความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลอง
แตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง เป็นไปตามสมมุติฐาน
ข้อที่ 1 ที่ว่าความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้
แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอนแตกต่างกัน และจากผลการทดลองครั้งนี้พบว่านักเรียน
ที่เรียนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีความสามารถในการเขียน
เรียงความสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความโดยครู เป็นผู้สอน

2. การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความ
ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อน
การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	30	63.77	104.87	.37
กลุ่มควบคุม	30	62.73	127.31	

$$t (df = 58, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 3 แสดงว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความ
หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความหลัง
การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	30	74.47	72.81	3.87
กลุ่มควบคุม	30	65.57	85.43	

$$t (df = 58, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 4 แสดงว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียน
กลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไป
ตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียน
ซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครู เป็นผู้สอนแตกต่างกัน และจากผลการทดลอง
ครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมี
ความสนใจในการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความ
โดยครูเป็นผู้สอน

3. เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและสอนซ่อมเสริมภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

3.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมของกลุ่มทดลอง

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมภายในกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	D	D ²	t
กลุ่มการสอน	30	63.63	330	5878	6.84
หลังการสอน	30	74.63			

$$t (df = 29, \alpha .01) = 2.756$$

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมของกลุ่มทดลอง หลังการสอนต่างจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะก่อนและหลังการสอนแตกต่างกัน และจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสนใจในการเขียนเรียงความมากขึ้นหลังจากการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความ
ก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมของกลุ่มควบคุม ปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการเขียนเรียงความ
ก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม	n	$\bar{X}$	D	D ²	t
ก่อนการสอน	30	62.5	96	21	2.28
หลังการสอน	30	65.7		2018 192	

$$t \text{ (df = 29, } \alpha .05) = 2.045$$

จากตาราง 6 แสดงว่าความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียน
ซ่อมเสริมของกลุ่มควบคุมหลังการสอนต่างจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ที่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของ
นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยครู เป็นผู้สอนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน และจาก
ผลการทดลองครั้งนี้พบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความสนใจในการเขียนเรียงความ
มากขึ้นหลังจากการสอนซ่อมเสริมโดยครู เป็นผู้สอน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการเขียนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ซึ่งพอสรุปลำดับขั้นและผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกัน
2. ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกัน
3. ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
รัตนโชติศรีบุญญาคม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2530 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 การสร้างแผนการสอนการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้สร้าง
แผนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านการสอนเขียน หลักสูตรภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 โดยสร้างเป็นแผนการสอนรายคาบ จำนวน
12 คาบเรียน คาบละ 40 นาที แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาและด้านการสอนภาษาไทยตรวจสอบ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขก่อน
นำไปใช้จริง

2.2 การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้สร้าง
แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรียงความโดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเรียงความ
แบบปรนัยของ E.T.S. โดยสร้างเป็นแบบฝึกเสริมทักษะชุดย่อย 9 ชุด และสร้าง
ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิภาษาไทย
และการสอนภาษาไทยตรวจสอบความสอดคล้องด้านเนื้อหา ส่วนวนภาษาเพื่อนำผลมา
ปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2.3 การสร้างแบบทดสอบย่อย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบ
แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ไขว้วัดความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียน
เรียงความแต่ละจุดประสงค์ มีทั้งหมด 9 ชุด นำแบบทดสอบย่อยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ทางการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวิธีการของ
โรวิลแนลลี่ และแสมเปิดตัน แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
นนทบุรีพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หา

คำอ่านอาจจำแนกด้วยคชนี้ S แล้วนำไปทดลองอีกครั้งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเดิมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งแรก เพื่อหาความเชื่อมั่นตามวิธีการของ สวามิภักดิ์ แสมเปิดค้น และอัลจินา

2.4 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .88 แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของผู้ตรวจทั้ง 2 คน ค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ คนแรกเท่ากับ .94 และค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจคนที่ 2 ได้เท่ากับ .89

2.5 การสร้างแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้ สร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของ เรนีส ลีเคิร์ท จำนวน 20 ข้อ นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือก ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แล้วนำไปทดลองอีกครั้งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนเดิมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งแรก เพื่อหาความเชื่อมั่นซึ่งได้เท่ากับ .89

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ก่อนการทดลองวัดความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2 ดำเนินการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง การสอนใช้แผนการสอนเดียวกัน ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 12 คาบเรียนเท่ากัน คาบละ 30 นาที ในช่วง 10 นาทีสุดท้ายให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบชุดเดียวกัน ถ้านักเรียนคนใด สอบไม่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละจุดประสงค์ จะต้องเรียนซ่อมเสริมจุดประสงค์นั้น ๆ โดยจะต้อง ซ่อมเสริมใน 10 นาทีแรกของคาบเรียนต่อไป กลุ่มทดลองซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึก เสริมทักษะ กลุ่มควบคุมซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน ส่วนผู้ที่ไม่ต้องเรียนซ่อมเสริมได้ มอบหมายงานอื่นให้ทำ

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ และใช้แบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2.1 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.2.2 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.3 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.3.1 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลอง

4.3.2 เปรียบเทียบคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มควบคุม

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ✓

3. ความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความสนใจในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มควบคุมมีความสนใจในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความสามารถในการเขียนเรียงความและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน นำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่ครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ที่ว่าความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกัน/สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานดา การะสวัสดิ์ (กานดา การะสวัสดิ์ 2520 : 39 - 40) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะในการสอนภาษาไทย เรื่องเอกรรตประโยค จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัททิ์ กังทวี (สัททิ์ กังทวี 2527 : 50) ที่พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะจะมีพัฒนาทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ดังนั้นผลการวิจัยในข้อ 1 จึงแสดงให้เห็นว่า การใช้แบบฝึกเสริมทักษะในการสอนเขียนภาษาไทยนั้น ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น

และแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกเสริมทักษะมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนด้านการเขียนอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประทุมพร ศุภกรเจริญ (ประทุมพร ศุภกรเจริญ 2520 : 64) ที่พบว่า การสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะในการสอน ทำให้ทักษะการเขียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดที่จะต้องได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ เพราะการฝึกบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความถ่องแท้ในการเขียน และถ้านักเรียนได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้อง กล่าวคือ ครูผู้สอนรู้จักใช้แบบฝึกเสริมทักษะให้ตรงกับความสนใจของนักเรียน และรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนแล้ว นอกจากจะเพิ่มความสามารถในการเขียนให้สูงขึ้นตามที่กล่าวมาแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเขียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ครูจึงควรจะนำแบบฝึกเสริมทักษะไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม เพราะนอกจากครูจะสามารถสร้างแบบฝึกเสริมทักษะได้เองในระยะเวลาอันสั้นแล้ว การเรียนของนักเรียนก็ไม่จำเป็นต้องเรียนในห้องเรียน สามารถนำไปฝึกในนอกเวลาเรียนได้ ทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน

2. การเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน

ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนำไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสามารถสร้างความสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะเรียนซ่อมเสริม เพราะแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุดมีเฉลยไว้ให้นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนทราบผลการเรียนซ่อมเสริมอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดกำลังใจ มีมานะพยายาม อยากจะทำแบบฝึกชุดต่อไป และทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทนา กุศลวัชวิชัย (ฉันทนา กุศลวัชวิชัย 2529 : 48) ที่พบว่า การสอนแบบนันทนาการซึ่งใช้การสอนตามคู่มือครูทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

3. การเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความ ก่อนสอนและหลังสอน
ซ่อมเสริม ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนสอนและ
หลังสอนซ่อมเสริม ภายในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมภายในกลุ่ม
ควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3
ที่ว่า ความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริม
โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความ
ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ช่วยทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้น
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของช่อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ (ช่อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ 2525 : 55)
ที่พบว่า ความสนใจของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง ระหว่างก่อนและหลัง
การทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากิจกรรมการสอนซ่อมเสริมที่ดี
จะต้องเร้าความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัย และความสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจ
แจ่มแจ้งในสิ่งที่เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
นั้นช่วยทำให้ผู้เรียนจะมีความสนใจและมีความสามารถในการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้น
ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาไทยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ครูภาษาไทยควรร่วมมือกันสร้างแบบฝึกเสริมทักษะในก้นอื่น ๆ เพื่อ
ใช้ในการสอนซ่อมเสริม เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนซ่อมเสริมได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วย
ทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน

1.2 ในการสอนซ่อมเสริมครูควรนำข้อบกพร่องของนักเรียนในแต่ละ
จุดประสงค์การเรียนรู้มาสร้างเป็นแบบฝึกเสริมทักษะจะได้อะไรกับปัญหาแก่นักเรียนได้ตรงจุด

1.3 การให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละครั้ง ครูจะต้องเฉลย และชี้แจงข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าในการทำแบบฝึกเสริมทักษะเป็นรายบุคคล

1.4 แบบฝึกเสริมทักษะที่ให้นักเรียนทำควรจะมีหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ให้เติมคำ ให้เลือกข้อที่ถูก หรือให้นักเรียนเรียงประโยค ฯลฯ จะทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการทำแบบฝึก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะในทักษะอื่น ๆ เช่น การฟัง และการอ่าน ฯลฯ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนซ่อมเสริมการเขียนเรียงความในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.3 ควรศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับใช้บทเรียนสำเร็จรูป

2.4 ควรศึกษาองค์ประกอบที่มีต่อความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียน

ນຮຽນກຸ່ມ

บรรณานุกรม

กมล คิชฌกูฏ "กลวิธีการสอนวิชาทักษะ" ศูนย์ศึกษา 2509, 13(1) : 12 - 13

ก่อ สวัสดิพานิชย์ "แนวการสอนภาษาไทย" คู่มือครูภาษาไทย เอกสารการนิเทศ

การศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2514, 61 หน้า

กานดา การะสวัสดิ์ การสร้างแบบฝึกหัดเสริมการสอนวิชาภาษาไทย เรื่องเอกรรณประโยค

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 108 หน้า อัดสำเนา

ก้องกาญจน์ สิริสุคนธ์ ความสัมพันธ์ของข้อสอบเลือกตอบที่ใช้วัดความสามารถทางภาษา

กับการวัดความสามารถในการเรียงความ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 50 หน้า อัดสำเนา

เกหลง พานิช "จะสอนเรียงความอย่างไร" จุดstarภาษาไทย โรงพิมพ์คุรุสภา

2514, (6) : 10 - 12

โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ การประเมินในชั้นเรียน วัฒนาพานิช

2523, 280 หน้า

ครูเก่า (นามแฝง) "สำหรับผู้ที่คิดไม่ออกว่าจะสอนเรียงความอย่างไร" วิทยจารย์

2513, 69(6) : 3 - 10

จรรยา เอี่ยมสะอาด การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบ

ศูนย์การเรียนและวิธีสอนแบบบรรยาย วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 209 หน้า อัดสำเนา

จุไร วรศักดิ์โยธิน การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตร

วิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 271 หน้า

อัดสำเนา

เจ้า สตะเวทิน ตำรับเรียงความ สุทธิสารการพิมพ์ 2518, 148 หน้า

ภาษาไทยอุดมศึกษา สุทธิสารการพิมพ์ 2517, 254 หน้า

ฉันทนา กุลทวัญวิชัย การทดลองสอนแบบนาฏการในวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2530, 99 หน้า อัดสำเนา

ขอแก้ว โภคย์สุพัทธ์ การศึกษาลักษณะนิสัยทางการเรียนและความสนใจในวิชา
หลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียน
โดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2525, 122 หน้า อัดสำเนา

ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี การสอนทักษะการใช้สัญลักษณ์ในการเขียนความเรียงแก่นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518,
 202 หน้า อัดสำเนา

ชูศรี พรหมเชษฐ์ ความสนใจวิชาชีววิทยาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 58 หน้า อัดสำเนา

ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ การประพันธ์ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2520, 344 หน้า
คู่มือครูประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นวิชาภาษาไทย โรงพิมพ์คุรุสภา 2518,
 163 หน้า

บันทึกคนควาภาษาไทย กรุงเทพฯการพิมพ์ 2515, 192 หน้า

"ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร" เอกสารประกอบการสัมมนา
 2516, (5) : 1 - 3

นันทา เนียมศรีจันทร์ การสอนเรียงความชั้นประถมปีที่ 3 โดยใช้ฟิล์มสตริป
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 151 หน้า อัดสำเนา

นิตยา บุญสิงห์ ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดี
 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 138 หน้า
 อัดสำเนา

นิตยา ฤทธิ์โยธี การทำและการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ เอกสารเผยแพร่ความรู้
ทางการสอนภาษาไทย หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2520, 127 หน้า
อัครสำเนา

นิภา ชวนะพานิช การสร้างแบบฝึกหัดทักษะทางภาษาไทยเรื่องสระเสียงยาว
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 184 หน้า อัครสำเนา

บุญนำ บุญเสธร "การสอนเขียนในชั้นมัธยมศึกษา" คู่มือครูวิชาภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 85 หน้า อัครสำเนา

เปลื้อง ณ นคร คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช 2514,
342 หน้า

_____ เรียงความชั้นสูง ไทยวัฒนาพานิช 2512, 154 หน้า

_____ เรียงความมัธยมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2516, 215 หน้า

ประชุมพร ศุกรเจริญ การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 200 หน้า อัครสำเนา

ประทีป วาทิกทินกร การใช้ภาษา โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514, 103 หน้า

ประเทิน มหาจันทร์ "สอนเรียงความแบบหนึ่ง" ประชาศึกษา 2508, 16(6) :

36 - 37

* ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาคปฏิบัติ ไทยวัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

ปรีดา จันทโรจน์ การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกหัด
เสริมทักษะและไม่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 160 หน้า อัครสำเนา

ฉะฉาบ ไปะกะกษณะ, พ.ศ. หญิง หลักการเขียน โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2511, 125 หน้า

พยุ่ง ญาณโกมุท วิธีสอนภาษาไทย แสงสุทธิการพิมพ์ 2518, 132 หน้า

พรทิพย์ บุษรานวงศ์ การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังวิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 121 หน้า อัครสำเนา

พรพรรณ ชารานมาศ คำสอนวิชาภาษาไทย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2513, 118 หน้า

โพรลิด, คลิฟฟอร์ด พี. การทดสอบเพื่อการแนะแนว ละม้ายมาศ ศรีศักดิ์ แปล
โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 575 หน้า

มาสวิมล รักษานเกิด การทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก ในวิชา
ภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรินูญานิพนธ์ กต.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 224 หน้า อัดสำเนา

* รองรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อยู่ชยา ตำรับวิชาक्रमิขมของคุรุสภา
ภาษาไทยตอนที่ 1 วิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยม โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 183 หน้า
รัชนี ตฤณารมย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง
ปรินูญานิพนธ์ กต.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 51 หน้า
อัดสำเนา

รัชนี ศรีไพรวรรณ "เสนอแนะหลักและวิธีการสอนเรียงความ" เอกสารประกอบ
คำบรรยาย ม.ป.ป., 25 หน้า

รุจิร ภูสาระ การศึกษาเปรียบเทียบการสอนคณิตศาสตร์ ระดับ ม.1 หกวิธีที่จะให้
ผลสัมฤทธิ์สูงสุด โดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ต่ำและใช้เวลาในการสอนน้อยที่สุด
ปรินูญานิพนธ์ กต.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 128 หน้า
อัดสำเนา

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย วัฒนาพานิช
2522, 266 หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

วรนาถ พวงสุวรรณ การสร้างแบบฝึกการผันวรรณยุกต์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 201 หน้า อัดสำเนา

วรรณ บัวเกิด ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของการเขียนเรียงความ
และทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 100 หน้า อัดสำเนา

วิชาการ, กรม คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ป.สัมพันธ์พานิช 2521, 73 หน้า

ศศิธร สุทธิแพทย์ แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตร

วิชาการศึกษา 2518, 252 หน้า อัดสำเนา

ศึกษานิเทศการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จงเจริญการพิมพ์
2520, 252 หน้า

สมถวิล วิเศษสมบัติ วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา อักษรบัณฑิต 2525, 326 หน้า

✕ สมบูรณ์ ชิตพงศ์ สมรรถภาพสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 114 หน้า

อัดสำเนา

เอกสารประกอบการสอนวิชาวิจัย วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 212 หน้า

อัดสำเนา

สมบูรณ์ สีนถาวร ผลการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อย และการสอนสิ่งที่บกพร่องที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 52 หน้า อัดสำเนา

สมศรี เพชรยิ้ม การสร้างแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องตัวสะกดมาตราแม่ก

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 198 หน้า อัดสำเนา

สมสมัย แสงชัน ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516,

127 หน้า อัดสำเนา

สนิท ตั้งทวี เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย โดยการใช้และไม่ใช้

บทเสริมทักษะของบทเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคหาสารคาม

ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 161 หน้า
อัครสำเนา

สวนิต ยมาภัย "การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร" คำบรรยายในการสัมมนาอาจารย์

ภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2517, 38 หน้า

✓ สัทธา พินิจภูวดล และคนอื่น ๆ การเขียนและการพูด โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2516, 200 หน้า

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

ไทยวัฒนาพานิช 2522, 275 หน้า

สุนันท์ ศลโกสม รูปแบบการสอนเขียนและปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษารายวิชา หลักสูตร 773

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 85 หน้า อัครสำเนา

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ โปรแกรมการเรียนการสอน : การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น

สำหรับคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521 : 87 หน้า

อิทธิพลของการทดสอบที่มีต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาบางประการ

ในวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มนักเรียนที่มีสมรรถภาพในการเรียนที่แตกต่างกัน

ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2512, 80 หน้า

อัครสำเนา

✓ Bloom, B.S. Human Characteristics and School Learning. New York; McGraw-Hill Book Company, 1976. 284 p.

Bobbie, Thatcher B. "An Evaluation Study of Teaching, Seventh Grade Mathematics Incorporation Team Teaching, Individualized Instruction and Team Supervision Utilizing the strategy of Learning for Mastery," Dissertation Abstracts. 34(8) : 4685-A, January, 1974.

- Devis, Frederick B. Educational Measurement and Their Interpretation. Wadsworth Publishing Company, 1964. 422 p.
- Dewey, John. Dictionary of Education. New York, Philosophical Library, 1959. 150 p.
- Dreeben, Robert. The Collective of Instruction. Paper presented at the Annual Meeting of the American Education Research Association, March, 1973.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. McGraw-Hill Book Company, New York, 1959. 676 p.
- Green, Harry A. and Walter T. Petty. Developing Language Skill in the Elementary School. 2d.ed., Boston, Allyn and Bacon Inc., 1965, 379 p.
- Haless, J.H. "The Two Meanings of Mathematics," A Handbook of Programed Learning. Anand Press, India nodate p. 93 - 94.
- Hilgard, Ernest Ropiquet. Theories of Learning. New York, Appleton Century Crofts, 1948, p. 559 - 560.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. McGraw-Hill Book Company, New York, 1955. 590 p.
- John, Dennis B. "Cost-Effectiveness of Three Method of Remedial Instruction in Mastery Learning and the Relationship Between Aptitude and Achievement," Dissertation Abstracts. 33(7) : 3475-A, January, 1973.
- Mehrens, William A. and Lehmann Irvin J. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 5th.ed., New York, Holt Rinepart and Winston, 1978. 743 p.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. The Bobbs Merrill Company, New York, 1963. 552 p.
- River, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. The University of Chicago Press, 1968. 180 p.
- Sullivan, Kathleen L. Paragraph Practice. New York, The McMillan Company, 1967.
- Westbery, Ian. Research into Classroom Process : A Review of ten Years Work. Paper Presented at the U.S. National Institute of Educational Conference on school Organization and Effects in San Diego, January, 1978. 20 p.
- Wyckoff, Delores B. "A Study of Mastery Learning and It's Effects on Achievement of Sixth-Grade Social Studies Students," Dissertation Abstracts. 35(8) : 5160-A February., 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1. แผนการสอนเขียนเรียงความ
2. แบบทดสอบย่อยวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
3. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรียงความ
4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
5. แบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ

แผนการสอนที่ 1

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนแสดงความรู้และความคิดเห็นในการเขียนเรื่องได้

เนื้อหา

ในการเขียนเรียงความจะต้องให้สาระสำคัญแก่ผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านได้คุณค่าในด้านต่าง ๆ ไม่ทำให้ผู้อ่านสับสนไขว้เขวโดยการนำเอาเนื้อความที่ไม่จำเป็น ไม่น่าสนใจหรือน่าเบื่อเข้ามาบรรจไว้ นอกจากเนื้อหาสาระจะต้องสมบูรณ์อย่างเพียงพอแล้ว ยังต้องมีความแจ่มแจ้งไม่คลุมเครือด้วย ผู้เขียนต้องศึกษาหาความรู้ในเนื้อหาเป็นอย่างดี และนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ให้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลกันไป

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพคนงานกำลังช่วยกันสร้างบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วช่วยกันแสดงความคิดหรือความรู้เกี่ยวกับภาพที่เห็น แล้วโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องการแสดงความรู้และความคิดในการเขียน

ขั้นสอน

1. ครูให้หลักเกณฑ์ในการแสดงความรู้ และความคิดในการเขียนเรียงความ
2. แบ่งกลุ่มนักเรียน แล้วแจกรูปภาพให้แต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความรู้และความคิดเกี่ยวกับรูปภาพนั้น ๆ
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงข้อดีและข้อเสียตลอดจนข้อบกพร่องของผลงานของนักเรียนในข้อ 3
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการแสดงความรู้และความคิดในการเขียนเรียงความอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 2

จำนวน 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนด้วยคำได้ตรงความหมายและเหมาะสมกับข้อความ

เนื้อหา

คำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการใช้ภาษา การที่จะเขียนเรียงความให้ได้ดีนั้น จำเป็นต้องรู้ด้วยคำมาก ซึ่งนอกจากจะต้องเขียนให้ถูกต้องแล้ว ยังต้องนำคำมาใช้ได้ ถูกความหมายและให้เหมาะสมกับข้อเขียนอีกด้วย

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างบทความ
2. บัตรคำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจกบทความสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่าน และช่วยกันหาประโยคที่ใช้ด้วยคำ ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา หรือใช้ด้วยคำไม่เหมาะสม
2. ให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์ว่าด้วยคำที่ใช้ไม่ถูกต้องนั้นผิดอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูซักถามนักเรียนถึงหลักเกณฑ์การใช้ด้วยคำที่ถูกต้องตามหลักภาษา
 2. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การใช้ด้วยคำที่ถูกต้องและเหมาะสม
 3. ให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้แข่งขันกันหาด้วย คำที่เหมาะสมจากบัตรคำ
- เติมลงในประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์

4. แบ่งกลุ่มนักเรียน และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาประโยคที่ใช้ถ้อยคำผิด และ ไม่เหมาะสมจากบทความในหนังสือพิมพ์

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปหลักเกณฑ์การใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องและเหมาะสมลงบน กระดานดำ และให้ลอกลงสมุด

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 3

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแต่งประโยคไวยากรณ์และตรงความหมาย

เนื้อหา

ประโยคที่สมบูรณ์จะต้องมีส่วนประกอบของโครงสร้างครบถ้วน จะต้องมีทั้งภาคประธานและภาคแสดง จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งมิได้ ในการเขียนเรียงความควรใช้ประโยคธรรมดาไม่ยาวจนเกินไป และผู้เขียนต้องมีความรู้เรื่องประโยคชนิดต่าง ๆ อีกด้วย

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำ
2. แถบประโยค
3. ตัวอย่างบทความ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนดูแถบประโยคแล้วให้ช่วยกันพิจารณาว่าประโยคเหล่านั้น บทกรองอย่างไร เป็นประโยคที่สมบูรณ์และใช้ภาษาไวยากรณ์หรือไม่

ขั้นสอน

1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การแต่งประโยคเพิ่มเติมจากที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว
2. ให้นักเรียนดูบัตร แล้วให้นักเรียนแต่งประโยคโดยใช้คำในบัตรคำนั้น
3. ให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์ประโยคต่าง ๆ ที่แต่งขึ้น

4. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างบทความแล้วให้หาประโยคที่บกพร่องในการใช้ภาษา
จากบทความ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปหลักเกณฑ์การแต่งประโยคอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 4

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง

เนื้อหา

ในการเขียนหนังสือไทย เรานิยมเขียนต่อกันไปจนกว่าจะจบช่วงความ ซึ่งอาจเป็นการจบประโยคหรือจบส่วนสำคัญของประโยค แล้วก็มีช่องว่างไว้เรียกว่า เว้นวรรค นอกจากการเว้นวรรค เรามีเครื่องหมายที่จะช่วยให้เว้นวรรคอยู่หลายอย่าง เช่น เครื่องหมายจุลภาค ประจัญหน้า นช. นส. ฯลฯ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนต้องใช้ให้ถูกต้องตามหน้าที่ด้วย

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพ
2. บัตรคำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วให้ช่วยกันเขียนบรรยายภาพลงบนกระดาษ
2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายวรรคตอนจากเรื่องให้ช่วย

กันเขียน

ขั้นสอน

1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
2. แบ่งกลุ่มนักเรียน แจกบทความให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิจารณ์การใช้เครื่องหมาย

วรรคตอนของบทความนั้น ๆ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนแข่งขันกันจับคู่ระหว่างเครื่องหมายวรรคตอนกับหน้าที่ของเครื่องหมายวรรคตอน

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 5

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่เหมาะสมได้

เนื้อหา

การจัดระเบียบความคิดในการเขียนคือ การจัดเรียงเหตุการณ์ บุคคล หรือข้อความให้เป็นไปตามลำดับได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สื่อการเรียนการสอน

ตัวอย่างเรียงความ 2 เรื่อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างเรียงความ แล้วให้ช่วยกันอภิปรายข้อบกพร่องของข้อความที่อ่าน
2. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างเรียงความอีกเรื่องหนึ่ง แล้วให้เปรียบเทียบเรียงความเรื่องแรกว่าแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดระเบียบความคิดในการเขียนเรียงความ
2. ยกตัวอย่างประโยค 1 ประโยค แล้วให้นักเรียนแต่งเรื่องต่อให้ได้ 1 ย่อหน้า
3. ให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงประโยคเหล่านั้นเสียใหม่ให้เหมาะสม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์การจัดระเบียบความคิดในการเขียนเรียงความและข้อดีของการจัดระเบียบความคิดอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 6

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนจำนวน สุภาวित คำพ้องเพย และคำคมประกอบการเขียนเรียงความได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

จำนวน สุภาวित คำพ้องเพย และคำคมทั้งหลายเปรียบเสมือนเครื่องอาวุธที่ช่วยส่งเสริมให้เรียงความมีความงายยิ่งขึ้น ควรเลือกนำไปใช้ให้พอเหมาะสมควร อย่าให้มากเกินไปจนแลดูเพ้อ และควรเลือกใช้สอดคล้องกับเนื้อความ นอกจากนั้นควรจำให้แม่นยำ วางรูปไว้ได้ถูก และควรบอกแหล่งที่มาหรือผู้แต่งควยเสมอ

สื่อการเรียนการสอน

1. ขาวจากหนังสือพิมพ์
2. บัตรคำ
3. แถบประโยค
4. ตัวอย่างบทความ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. กรุยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่อ่านจากหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนช่วยกันคิดจำนวน สุภาวิต หรือคำพ้องเพยที่สอดคล้องกับเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง

ขั้นสอน

1. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ตลอดจนคำคมต่าง ๆ ในการประกอบ การเขียนเรียงความ
2. ให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่ระหว่างความหมายกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่สอดคล้องกัน
3. ให้นักเรียนอ่านบทความ แล้วยกสำนวน สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคม ประกอบบทความนั้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนหาสำนวน สุภาษิต คำพังเพย และคำคมต่าง ๆ รวมทั้งความหมายของคำเหล่านั้นลงสมุด

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 7

จำนวน 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้บรรยายโวหารได้อย่างเหมาะสม
2. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้พรรณนาโวหารได้อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้เทศนาโวหารได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้อุปมาโวหารได้อย่างเหมาะสม
5. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้สาธกโวหารได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

โวหารคือ ท่วงนองการเขียนแนวต่าง ๆ มีชื่อตามลักษณะการเขียนคือ

1. บรรยายโวหาร คือ การอธิบายและเล่าเรื่องให้เข้าใจ
2. พรรณนาโวหาร คือ การพรรณนาและเล่าเรื่องให้เข้าใจ
3. เทศนาโวหาร คือ การสั่งสอนให้ทำตาม
4. อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดมโนภาพชัดเจน
5. สาธกโวหาร คือ การยกตัวอย่างเพื่อให้แจ่มแจ้งเห็นจริง

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างเรียงความที่ใช้โวหารชนิดต่าง ๆ
2. รูปภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

แจกตัวอย่างเรียงความที่ใช้โวหารชนิดต่าง ๆ ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้พิจารณาว่าแต่งโดยใช้โวหารชนิดใด

ขั้นสอน

1. ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโวหารในการเขียนเรียงความ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

2. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างเรียงความสั้น ๆ และให้บอกชนิดของโวหารที่พบ

3. แบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อให้เขียนบรรยายภาพโดยใช้โวหารประกอบอย่างน้อย 2 โวหาร และให้เขียนกำกับไว้ด้วยว่าใช้โวหารใด

4. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอ่านผลงานให้เพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนกลุ่มอื่นช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และช่วยกันแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะของโวหารชนิดต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 8

จำนวน 1 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนโครงเรื่องจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การวางโครงเรื่องเป็นการกำหนดหรือเรียงลำดับความคิดเห็นสำคัญ ๆ ไว้เป็นแนวในการเขียนเรียงความ หากไม่มีการวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความอาจจะทำให้เนื้อเรื่องสับสน เสียเวลาแก้ไข และทำให้เนื้อเรื่องไม่น่าอ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างเรียงความ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจกตัวอย่างเรียงความให้นักเรียนทุกคนอ่าน
2. ให้นักเรียนสรุปหัวข้อสำคัญของเรียงความเรื่องที่ครูแจกให้

ขั้นสอน

1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความ
2. ให้นักเรียนช่วยกันคิดชื่อเรื่องและวางโครงเรื่อง โดยเขียนลงบนกระดานดำ
3. ครูและนักเรียนช่วยกันเขียนเรียงความจากโครงเรื่องดังกล่าว

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์ผลงานในข้อ 3 ว่าสามารถวางโครงเรื่องได้เหมาะสมเพียงไร

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

แผนการสอนที่ 9

จำนวน 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเขียนคำนำได้เหมาะสม
2. นักเรียนสามารถเขียนเนื้อเรื่องได้เหมาะสม
3. นักเรียนสามารถเขียนบทสรุปได้เหมาะสม

เนื้อหา

การเขียนเรียงความต้องมีรูปแบบ รูปแบบของเรียงความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

การเขียนคำนำ ต้องเขียนให้เข้าใจผู้อ่าน และทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากที่จะอ่านเรื่องต่อไป

การเขียนเนื้อเรื่อง ต้องเขียนให้มีแนวคิดอย่างเกี่ยว โดยให้ทุกส่วนของเรื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด มีการเน้นส่วนที่สำคัญ ๆ มีความชัดเจน แจ่มแจ้ง และมีเหตุผล

การเขียนบทสรุป ต้องฝากความประทับใจ หรือข้อคิดให้ผู้อ่าน แต่มิใช่การเขียนสรุปเรื่องราวที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างคำนำ
2. ตัวอย่างบทสรุป
3. แผนภูมิแสดงรูปแบบของเรียงความ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างเรียงความที่ครูแจกให้
2. ครูซักถามนักเรียนถึงรูปแบบของเรียงความ

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนคูแผนภูมิแสดงรูปแบบของเรียงความ
2. ครูอธิบายหลักเกณฑ์การเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
3. แจกตัวอย่างคำนำให้นักเรียนอ่าน และให้ช่วยกันพิจารณาว่าคำนำแต่ละบทเรียนได้เหมาะสมหรือไม่
4. แบ่งกลุ่มนักเรียน แจกตัวอย่างบทสรุปให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่าบทสรุปเหล่านั้นมีความเหมาะสมเพียงใด มีข้อบกพร่อง หรือข้อข้ออย่างไร แล้วให้ส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปหลักเกณฑ์การเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แล้วให้ลอกลงสมุด

การประเมินผล

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

ชื่อ..... ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1. ถ้าจะเขียนเรียงความเรื่อง สงครามยุทธหัตถี ควรค้นคว้าหาความรู้ประกอบจากหนังสือเล่มใด
 - ก. สามก๊ก
 - ข. ราชธานีราช
 - ค. ตำราพิชัยสงคราม
 - ง. พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา
 - จ. ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
2. คนที่จะเขียนเรียงความเรื่อง นำเที่ยววันประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา ได้ดีนั้นควรเป็นคนลักษณะใด
 - ก. คนที่เที่ยวเก่ง
 - ข. คนที่อ่านหนังสือเก่ง
 - ค. คนที่เขียนหนังสือเก่ง
 - ง. คนที่เคยไปอยุธยามาแล้ว
 - จ. คนที่เคยไปเที่ยวงานวันประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยามาแล้ว
3. ถ้าจะเขียนเรียงความเรื่อง "ความสามัคคี" ควรยกตัวอย่างใดประกอบ
 - ก. ท้าวสุรนารี
 - ข. พระยาพิชัยดาบหัก
 - ค. ชาวบ้านบางระจัน
 - ง. พระเจ้ากรุงธนบุรี
 - จ. เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

4. ข้อใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

- ก. คนที่สอบได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัลจากสมาคมครูและผู้อุปการะ
- ข. เด็กดียอมเป็นที่รักของพ่อแม่ ครูอาจารย์ ตลอดจนเพื่อน ๆ
- ค. คนไทยก็ต้องเทิดทูนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของไทย
- ง. คณะครูและนักเรียนร่วมกันทำบุญตักบาตรในวันขึ้นปีใหม่
- จ. ภาพแวดล้อมในกรุงเทพมหานครกำลัง เป็นพิษ

5. ข้อใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

- ก. ท่านเสียชีวิตเมื่อปีเถาะ ขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ตรงกับพุทธศักราช 2500
- ข. ท่านได้แสดงความกล้าหาญ สมควรได้รับการยกย่องเป็นอย่างยิ่ง และเป็นผู้ที่ชาวไทยทั้งหลายภูมิใจได้
- ค. ความกล้าหาญของข้าหลวงที่ขึ้นไปประจำหัวเมืองภาคเหนือก็คือ ประชาชนยังนับถือเจ้าผู้ครองนครเมืองนั้น ๆ อยู่
- ง. ท่านเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการปกครองยอดเยี่ยมในภูมิภาคนี้ จึงเป็นที่นิยมนักการเมืองของประชาชน
- จ. คนที่รอคอยก็ไม่กล้าต่อสู้เพราะกลัวความโหดร้ายของเงี้ยว และเชื่อว่าพวกเงี้ยวมีคาถา โกรธร้ายไม่ได้ จึงยอมแพ้

6. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ยานนี้จะมีเวลาไปเดินเล่นน้อย ๆ เพื่อชมความงามของธรรมชาติ
- ข. ยิ่งปรากฏการแข็งแกร่งเพียงใด ก็ยิ่งชี้ให้เห็นความอ่อนแอและความขลาดกลัวของผู้อาศัยเพียงนั้น
- ค. สุนทรียภาพของฝูงกวางควาในยามบ่าย ท่ามกลางแสงแดดจ้าเป็นทัศนียภาพอันประหลาดล้ำ
- ง. รั้วเหล็กรอบวังอันงดงาม แลดูสง่า แข็งแกร่ง แต่รั้วเหล็กเหล่านั้นถึงจะแลดูสง่าก็คล้ายกับคุกที่วังคน ที่จริงมันจึงไม่สง่างาม
- จ. รอบ ๆ รั้วมีต้นไม้แสนเก่าแก่ปลูกเรียงอยู่เป็นแถวเป็นแนว เมื่อแหงนมองขึ้นไปก็เห็นคางคกตัวเท่าแม่ไก่บินชวักไขว้จากกิ่งโน้นมากิ่งนี้

7. ข้อใด ไม่ใช่ ข้อความที่แสดงความกึกก้อง

- ก. คนเราเกิดมาแล้วต้องตายทุกคน
- ข. คนที่มีความรู้ท่วมหัวก็อาจเอาตัวไม่รอดได้เช่นกัน
- ค. ความประมาทอยู่ที่ใด ความพินาศย่อมเกิดขึ้นไม่เร็วก็ช้า
- ง. คนเราไม่น่าเบียดเบียนกันเอง
- จ. ฉันไม่เคยทำอะไรชั่ว ไม่น่าเกิดมาลำบากเลย

8. ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกเช่นไร

"ทุกครั้งที่ฉันได้เสื่อางเกงตัวใหม่มาเป็นสมบัติ ฉันเกิดความรู้สึกดีใจ อยากใส่ อยากอวด ก็คงเป็นความรู้สึกเดียวกันกับเด็กทุกคนที่ใส่ของใหม่นั้นเอง ยิ่งเด็กห้องแถวยากจนอย่างฉัน นาน ๆ จะได้ของใหม่สักชิ้น เสื่อางเกงตัวก็ย่อมต้องคืออกดีใจเป็นทวีคูณ"

- ก. ชื่นชม
- ข. ภูมิใจ
- ค. เศร้าใจ
- ง. ทะนงตน
- จ. ประหลาดใจ

9. ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ถาน้อยคือถานที่เป็นก้อนเล็ก ๆ
- ข. ข้อสำคัญคือ เหตุที่เราอ่อนวอนนั้นจะมีจริงหรือไม่
- ค. ถ้าฉันขยันหมั่นเพียรทุกวัน ก็น่าจะร่ำรวยขึ้นได้
- ง. ฉันมีความคิดว่า การที่นอนแต่เช้าตรู่เป็นกำไรของชีวิต
- จ. ถ้าเกียรติยศของคนเราอยู่ที่การกระทำงานสุจริต กางเกงตัวนี้ควรถูกเรียกว่ากางเกงเกียรติยศ

10. ข้อความใดเป็นการแสดงความกึกก้อง

- ก. ถูกร้อนก่อนเปิดเทอม อยู่กันพร้อมหน้า เป็นฤดูเล่นว่าว พวกผู้ใหญ่เขาทำว่าวให้เราเล่นกัน
- ข. หนทางตั้งแต่ตลาดไปจนถึงบ้านของพรหมนั้นค่อนข้างไกล ทั้งเป็นหย่อมหลายแห่ง
- ค. ความเชื่อเป็นประหนึ่งหางเสือเรือ ถ้าตั้งนิคจิตหรือทำให้เรือบายหน้านิคแล้ว ยิ่งแล่นไปไกลเพียงใด ก็นิคมากเพียงนั้น
- ง. ขณะที่ดินแยกถึงเปล่ากลับบ้านไปกินแก้วนั้นฉันกระหิ่บใจว่า วันนี้ป่าสมศรีใจดีให้ถวายใช้หนึ่งถึง ประเคี้ยววงได้กำแรงเป็นสนน้ำใจไม่น้อยกระมัง
- จ. พระราชาทรงทราบความมุ่งหมายของเขาก็นึกว่าน่าแปลกพระราชหฤทัยยิ่ง จึงดำรัสว่า "ท่านมหากวี จงเลือกพูดเรื่องเขียนที่เสียเถิด ต้องการแก้แค้นหรือเงินทองก็จงขอมมา ข้าพเจ้าจักให้ทุกอย่าง"

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1. ข้อความใดที่ใช้คำว่า ชัก ของ ผิดความหมาย
 - ก. โทรศัพท์เกิดชักของขณะที่ฝนตกหนัก
 - ข. ถนนสายนี้การจราจรชักของทุกเช้า
 - ก. คุณจะชักของใหม่ถ้าฉันจะเปิดไฟ
 - ง. ถ้าเธอจะให้เงินฉันก็ไม่ชักของ
 - จ. เกิดเหตุชักของบางประการ เครื่องบินจึงมาช้ากว่ากำหนด
2. ข้อความใดควรใช้คำว่า "แด่"
 - ก. นายกรัฐมนตรีมอบรางวัล _____ ผู้ชนะเลิศการประกวดภาพเขียน
 - ข. มูลนิธิรวมกตัญญูแจกของ _____ ผู้ประสบอัคคีภัย
 - ก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแผ่นหลวง _____ ขาวนา
 - ง. เด็กหญิงถวายช่อดอกไม้ _____ สบเด็จพระบรมราชินีนาถ
 - จ. อาจารย์ใหญ่มอบเข็มเชิดชูเกียรติ _____ นักเรียนเรียนดี
3. ข้อความใดที่ใช้ความหมายผิดโดยนัย
 - ก. นักเรียนถูกครูชักฟอก
 - ข. รัฐบาลชักฟอกในสภา
 - ค. กงงานชักฟอกผู้จัดการ
 - ง. เขาทำผิดจึงชักฟอก
 - จ. แม่บ้านที่ฉลาด ชักฟอกใช้วิธีในการชักฟอก
4. ข้อใดควรใช้ "การ" นำหน้า
 - ก. ชยันหมั่นเพียร
 - ข. เจริญ
 - ก. สัมเพรา
 - ง. ฉลวง
 - จ. พยายาม

5. ข้อใดควรใช้ "ความ" นำหน้า
 - ก. รุ่งเรือง
 - ข. คอบแพน
 - ค. คำเนิงงาน
 - ง. พึ่งพาอาศัย
 - จ. เชื้อเพื่อเชื้อแผ่
6. ข้อใดควรใช้คำว่า "แล" แทนคำว่า "เห็น"
 - ก. พอนกกระยางเห็นปลา มันก็จิกกิน
 - ข. ไม่ว่าจะเห็นไปที่ใด ล้วนแต่ฝูงชนทั้งสิ้น
 - ค. เธอกับเห็นผี จึงตกใจตื่น
 - ง. ดวงสุดาเป็นกนเห็นการณไกล
 - จ. เขาไม่เห็นทาง จึงตกลงไปในท่อน้ำคร่ำ
7. ข้อความใดใช้คำผิด
 - ก. เขาถูกเชิญไปชมภาพยนตร์
 - ข. เขาถูกเชิญไปให้การที่ศาล
 - ค. เขาถูกเชิญให้ออกจากงาน
 - ง. เขาถูกเชิญให้ออกจากบ้าน
 - จ. เขาถูกเชิญให้พ้นจากตำแหน่ง
8. ข้อความใดใช้คำฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น
 - ก. เธอเป็นกษัตริย์เมตตา
 - ข. ฉันจะอธิบายเลขข้อนี้แก่เธอเอง
 - ค. เขาเดินทางตั้งแต่เหนือจรดใต้
 - ง. ตำรวจตรงเข้าทำการจับกุมโจรทันที
 - จ. วิชาญเป็นคนที่เพื่อนฝูงรักใคร่และนับถือมาก

จากข้อ 9 - 15 ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำใดที่ควรใช้เติมในช่องว่างของข้อความแต่ละข้อ

9. "เขามีอายุมากจัดอยู่ใน.....ศึก"
- รูน
 - วัย
 - ชั้น
 - อายุ
 - ขนาด
10. ทำรวกคอย.....ดูแลเหตุการณ์ในท้องที่ของตน
- เฝ้า
 - สอด
 - สอดแนม
 - สอดส่อง
 - ติดตาม
11. ผ้าชิ้นนี้เนื้อดีจับคู่แล้วรู้สึก.....มือ
- นุ่ม
 - นิ่ม
 - นวล
 - อ่อน
 - เนียน
12. รัฐบาลร่วมมือกับประชาชนในการ.....ฝึกฝนชาว
- ก่าจัด
 - บำบัก
 - จำกัก
 - จัดการ
 - ควบคุม

13. คนที่มีจิตใจ.....ยอมผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ได้

ก. ท้าวหาญ

ข. แข็งแรง

ค. เข้มแข็ง

ง. เข้มเกรี้ยว

จ. โหดเหี้ยม

14. "เขาไม่ขอทอ.....ความลำบาก"

ก. กั๊ก

ข. ใน

ค. แก่

ง. คอ

จ. สำหรับ

15. "ฝนตกตั้งแต่เที่ยง.....บ่ายสามโมง"

ก. จน

ข. ถึง

ค. จนถึง

ง. จวบ

จ. กระทั่ง

ข้อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1. ประโยคใดที่วางส่วนต่าง ๆ ของประโยคผิดที่
 - ก. เขาถือหนังสือเล่มใหญ่เข้ามา
 - ข. ปฏิญญาเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ
 - ค. ผู้ที่มีวิชา ก็เหมือนมีทรัพย์
 - ง. เธอช่วยปลดปล่อยความทุกข์เขาให้คลาย
 - จ. เขาประสบความสำเร็จในการทำงาน
2. ประโยคใดที่วางส่วนขยายถูกต้อง
 - ก. เขาต่าง ๆ มอบทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนในโรงเรียนต่าง ๆ
 - ข. เขามอบทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนในโรงเรียนต่าง ๆ
 - ค. เขามอบทุนต่าง ๆ ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่ยากจน
 - ง. เขามอบทุนช่วยเหลือนักเรียนต่าง ๆ ที่ยากจนในโรงเรียน
 - จ. เขามอบทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนต่าง ๆ ในโรงเรียน
3. วลี "ในที่สุด" ในข้อใดเรียงไว้ไม่เหมาะสม
 - ก. ตามที่มุ่งหมายไว้ ในที่สุด เขาก็ประสบความสำเร็จ
 - ข. ในที่สุด เขาก็ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้
 - ค. เขาประสบความสำเร็จในที่สุด ตามที่มุ่งหมายไว้
 - ง. เขาประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้ในที่สุด
 - จ. ตามที่มุ่งหมายไว้ เขาก็ประสบความสำเร็จในที่สุด
4. ข้อใดใช้บุพบทถูกต้อง
 - ก. หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน
 - ข. หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวแก่เหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน
 - ค. หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน
 - ง. หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน
 - จ. หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวเนื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน

5. ข้อใดควรใช้สันฐาน "มิฉะนั้น" เชื่อม
- ถนนลื่น.....เขาขับรถอย่างไม่ระมัดระวัง
 - ดอกไม้มีกลิ่นหอม.....แมลงกตไม่ยอม
 - วันนี้อากาศแจ่มใส.....พรุ้งนี้ฝนอาจตก
 - เขาไม่สบายเสมอ.....เขามีรูปร่างแข็งแรง
 - เธอไม่ตั้งใจเรียน.....เธอจึงสอบตก
6. สันฐานจำใจควรใช้เชื่อมข้อความ "พระอภัยมณีเรียนวิชาเป่าปี่.....เรีสุพรรณเรียนวิชากระบี่กระบอง"
- กับ
 - และ
 - แต่
 - ถึงกระนั้น
 - อย่างไรก็ตาม
7. ข้อใดมีการเรียงลำดับคำในประโยคไม่ถูกต้อง
- พระก็รู้อยู่แต่ใจแต่ไรมา
 - บิดาเจ้าเลาก็รู้แต่จิต
 - พระฟังคำอ้ออ้างตะลึงกิด
 - พระเจ้าป้ามาช่วยด้วยไวไว
 - แหวนวงนี้ที่ท้าววานฉินมาให้
8. ข้อใดใช้ลักษณนามผิด
- ฉันซื้อเสื้อใหม่ 2 ตัว
 - ชอควงคันนั้นเป็นของครูพิมพ์
 - รถยนต์หลายคันชำรุดมาก
 - ลำควมมีหนังสือหลายเล่ม
 - เขาเสียปากกา 2 อันที่กระเป๋าสี

9. ข้อใดมีความหมายโดยนัย
- ก. มะนาวเปรี้ยวมาก
 - ข. เขาไม่ชอบผู้หญิงเปรี้ยวจัด
 - ค. แกงถ้วยนี้เปรี้ยวน้อยไปหน่อย
 - ง. สงสัยแกงบูดจึงมีรสเปรี้ยว
 - จ. เธอไม่ชอบรับประทานผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว
10. ข้อใดมีใจความแน่นอนว่า "นกตัวใหญ่ถูกพรานยิง"
- ก. พรานยิงนกใหญ่ในนา
 - ข. พรานใหญ่ยิงนกในนา
 - ค. พรานยิงนกในนาใหญ่
 - ง. พรานในนาใหญ่ยิงนก
 - จ. พรานใหญ่ในนายิงนก

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 4คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกข้อในแต่ละข้อ

1. ข้อใดแบ่งวรรคตอนถูกต้อง
 - ก. ใครจะซื้อเชิญ มาทางนี้คะ
 - ข. นายชุนชาติ รักดี อาจารย์ 3 โรงเรียน ชูไทย
 - ค. ปัจจุบันใคร ๆ ก็ตั้งหน้า ตั้งตา ทำงานจนเต็มกำลัง
 - ง. ประเทศไทย เสียดุลการค้ากับต่างประเทศ ปีละหลายล้านบาท
 - จ. บ้านของฉันมีทั้งไม้ใบ ไม้ผล และไม้ดอกที่ส่งกลิ่นหอมรวรินตลอดปี
2. ข้อใดควรใช้เครื่องหมายประจัญหน้า
 - ก. อะไร ๆ ก็ไม่เพียงพอแน่นอน
 - ข. เธอจะไปหรือไม่ไปก็ได้ตามใจ
 - ค. ใคร ๆ ก็ชอบความสุขสบายทั้งนั้น
 - ง. ที่ไหน ๆ ก็ไม่สบายเหมือนบ้านเรา
 - จ. ทำไมอากาศแถบชายเขาจึงเย็นกว่าริมฝั่งทะเล
3. ข้อใดใช้เครื่องหมาย "ฯ" ไม่ถูกต้อง
 - ก. ฉันไปชมการเปิดกีฬาซีเกมส์ที่สนามศุภฯ
 - ข. ข้าฯ จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - ค. ผู้คนไปดูผลการนับคะแนนที่บริเวณมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ
 - ง. กระทรวงศึกษาฯ เป็นผู้จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
 - จ. ฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ - ธรรมศาสตร์ปีนี้ก็สนุกกว่าทุกปี

4. ข้อใดใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ผิด

- ก. ไกร ! จะไปด้วยก็ได้นะ
- ข. พุทโธ ! นี่กว่าทำงานเสร็จแล้ว
- ก. สุคาร้อง ว้าย / เมื่อสิ้นใจ
- ง. อู๋ย / เขามาตั้งแต่เมื่อ
- จ. อนิจจา / เขาไม่มา

5. ข้อใดใช้เครื่องหมาย

- ก. สุนทร "ภู" กรวีร์สมัย
- ข. นายทองดี "ฟันขาว" เป็นชาวสุพรรณบุรี
- ก. คำว่า "กวีนิพนธ์" มีความหมายว่อย่างไร
- ง. ยานานนี้รับประทาน "กล้วย" 2-3 เม็ด
- จ. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี "นายสนั่น เทพหัสดิ

ครูเทพ

6. ข้อใดใช้เครื่องหมาย " ๆ " ได้ถูกต้อง

- ก. ไหมพรม 2 ใจ ๆ ละ 6 บาท
- ข. คุณพ่อชอบรับประทานอาหารร้อน ๆ
- ก. เลขข้อนี้กล้วย ๆ มันใจว่าต้องทำได้ละคุณพ่อ
- ง. เขาถูกตอวาตาง ๆ นา ๆ อย่างสาหัสเสียเทเสีย
- จ. ฉันมีหน้าที่ทำความสะอาดสถานที่ ๆ ใช้ร่วมกัน

7. คำว่าสารกรอกหม้อ ถ้อยคำนี้ได้อธิบายเราผู้เกี่ยวข้องกันใดดีนัก
ข้อความนี้ควรใช้เครื่องหมายวรรคตอนข้อใดกำกับ

- ก. ,
- ข. " "
- ก. /
- ง. ()
- จ. ?

8. ข้อใดใช้เครื่องหมาย ยมก ข้ำข้อความยาวกว่าข้ออื่น ๆ
- พี่ใหญ่ สีขาว ๆ วงโค่นะอะไรนะ
 - แต่เขาทวีหม้อใหญ่ขึ้น ๆ จนเป็นกระทะ
 - เขาเร่งฉันให้เดินเร็ว ๆ จนเมื่อยขา
 - ทุกคนหันไปหาคุณปู่ เสียงแจ้ว ๆ ประสานกันขึ้น 5 เสียง
 - นักเรียนมักจะดูหนังสือสำหรับสอบเฉพาะคืนหนึ่ง ๆ เท่านั้น
9. ข้อใดใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง
- เธอเดินทางไปราชบุรี (2 วัน)
 - บางทีคุณคงจะไม่วรรกว่าเขาคอนนั้นคือใคร ?
 - ตาลแก ๆ หึงอม ๆ ถนอมไว้ ทำกินได้หลายอย่างต่างวิธี
 - คุณแม่บอกแล้วรื่องว่า "พุทโธเอ๋ย ลูกรักของแม่"
 - นายประสงก์รับรื่องว่า "จะไม่ประพฤคิตนเป็นคนเกเรอีก"
10. ข้อใดใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง
- บัง.....บัง.....เสียงปิ่นดั่งสนั่นขึ้น
 - บ้านคุณป้าของฉันอยู่เชิงสะพานกรุงเพทฯ
 - ใครจะไปบ้านฉันก็ได้ล่ะ ? ฉันไม่ขัดข้อง
 - พระยาดากพ้อใจนายทองดีมาก จึงให้รางวัลนายทองดีถึง 5 ตำลึง (20 บาท)
 - ขุนนางเชิญพระราชสาส์นมาถวายสมเด็จพระราชาธิราช ๆ จึงตรัสสั่งให้อ่านถวาย
11. ข้อใดใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง
- โอย ? ปวดหัวเหลือเกิน
 - พอจะไปประชุมที่โคราช (นครราชสีมา) 4 วัน
 - โรงเรียนของเราตั้งอยู่ที่เขตพระนคร กรุงเทพฯ
 - พิพม์ว่านี่ สนิทวงศ์ฯ เป็นเจ้าของร้านผ่องสีพ
 - ฉันชอบผลไม้หลายชนิด เช่น เงาะ ลำไย องุ่น พุเรียน ฯลฯ

12. ข้อใดใช่เครื่องหมายวรรคตอนผิด

- ก. เป็นต้นว่า เก้าอี้ ม้านั่ง ทั้ง เคียง ตู้
- ข. เขาเลือกเซ็นครกขี้หนูเขาเพราะอะไร
- ค. น้ำตาลทำมาจากตาล อ้อย มะพร้าว ฯลฯ
- ง. ไม่สักไรทำเครื่อง ไรต่าง ๆ ได้สวยงาม
- จ. แยกฝรั่งทั้งนั้นก็ชั่วร้าย เห็นเจ้านายนิ่งแน่นเข้าแก่ไข

13. ข้อใดใช่ไม้ยมกผิด

- ก. บางวัดต้องห้าพิธีบวชวันละหลาย ๆ รูป
- ข. เขาคำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย ๆ ผิดกับเศรษฐกิจทั่วไป
- ค. การกระทำที่มุ่งผลต่าง ๆ ชรรมะน่าจะช่วยได้
- ง. หน่วยงานเขียนที่สำคัญ ๆ คือ หิโตปเทศ สมญาภิธานรามเกียรติ์ และกามนิค
- จ. พระเจ้าพาราณสีพอพระทัยในระมะมวงนั้น จึงดำรัสถามพราณป่า ๆ กรามทูลว่า
ตนอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ

14. ข้อใดใช่เครื่องหมายัญประกาศถูกต้อง

- ก. "น้ำตาลเพชร" เลื่องลือมีชื่อเสียง ผลกำไรดีปลูกเป็นทุนคุณสนอง
- ข. สรรพคุณมีมากไม่บอก "เชื้อ" ข้างดีเหลือน้ำตาลหวานจริงหนอ
- ค. อันมีแขก "บีบิต เทรูนาย" ทำลั่นได้เป่าเสนาะเพราะใบตาล
- ง. ก้านช่อดอกบอกกันว่าเป็นยา "เบื้อ" ไรฆ่าเชื้อกำจัดให้สัตว์หนี
- จ. อย่างที่สามได้ทุนจาก "ทาง" ในใจกลางลำก้านพานเหนียวทน

15. ข้อใดใช่เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง

- ก. เสียงปืนลั่นดัง "แซะ !"
- ข. ไม่พื่อนองค์สงสารแสนอาลัย ต่างร้องไห้จนวายฟายน้ำตา
- ค. "คืนเช้าขึ้นมาเราก็มั่นองพากันเล่นอะไรตอมืออะไรกันสนุกสนาน"
- ง. ฟลอเรนซ์ ในคิงเอด เกิดเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ.
"พ.ศ. 2363 ตรงกับรัชกาลพระพุทธรูปเลิศล้ำนาลาลัย"
- จ. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรงเป็นองค์ประธานพิธีเปิด "วัดดอกไม้ม" ในวันเสาร์ที่ 15 สิงหาคม ศกนี้

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 5

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้ต้องการให้นักเรียนเรียงข้อความย่อย ๆ ที่กำหนดให้ เข้าเป็น
เรื่องเดียวกัน ข้อความเหล่านี้ต่างก็เป็นส่วนหนึ่ง ๆ ของเรื่อง แต่ยังสลับที่กันอยู่
ให้นักเรียนพิจารณาให้คิดว่า ควรจัดเรียงลำดับข้อความย่อย ๆ ทั้งหมดเสียใหม่
อย่างไร จึงจะอ่านได้ความติดต่อกันเป็นเรื่องราวเดียวกันที่ถูกต้องสมบูรณ์ตาม
มาตรฐานการเขียนที่ดี

1. 1 เห็นใครได้ลาภไฉยศรรเสริญได้สุขยิ่งไปกว่าตน

2 ก็อดทนไม่ได้ให้เกลียดชัง

3 หาอุบาย ให้ผู้นั้นเสื่อมลาภให้ได้

4 หรือเพียงเสมอตนหรือไล่เลยคนขึ้นมา

ก. 1-4-2-3

ข. 1-4-3-2

ค. 1-2-3-4

ง. 1-3-2-4

จ. 1-3-4-2

2. 1 ความขราและมรณะ ปุณฺณยอมกลัว

2 แต่กลัวหลีกไม่พ้น

3 และไม่ปรารถนาอยากได้

4 กงทองแกทองคายทุกตน

ก. 1-2-3-4

ข. 4-3-2-1

ค. 3-2-1-4

ง. 1-2-4-3

จ. 1-3-2-4

3. 1 บุคคลปล่อยให้เขาไปจับจิตสันดานก็มีแต่จะเสียผู้เสียคน
2 ใช้การไม่ได้
3 ภาชนะที่สนิทจับ เขาต้องซักสีให้สุกใส
4 ถ้าทิ้งไว้มันก็กินภาชนะผู้เสีย
- ก. 1-2-3-4
ข. 4-1-3-2
ค. 3-4-2-1
ง. 3-2-4-1
จ. 4-3-2-1
4. 1 คนอกคัญเป็นกนหาสิริไม่ได้
2 มุ่งแต่จะล้างผลาญท่านผู้นั้นอยู่เสมอไป
3 กนอกคัญถึงจะได้ทรัพย์สมบัติทั้งหมดทั้งแผ่นดินจากผู้ใด
4 ก็ไม่คิดถึงบุญคุณของท่านผู้นั้น
- ก. 1-2-3-4
ข. 1-4-3-2
ค. 4-3-2-1
ง. 3-2-1-4
จ. 3-4-2-1
5. 1 ชาวไทยเรานิยมพูดติดปากมาช้านาน
2 และถือเป็นคติเตือนใจ ทั้งผู้ใหญ่ก็กล่าวอ้าง
3 สุภาษิตพระร่วงนี้
4 มาเป็นคำสั่งสอนให้สติแก่ลูกหลานอยู่เสมอ
- ก. 1-2-3-4
ข. 3-1-2-4
ค. 4-3-2-1
ง. 3-2-1-4
จ. 4-1-3-2

6. 1 ปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดทางอาญา
 2 จำนวนมากและมีแนวโน้ม
 3 เพิ่มขึ้นตลอดมา
 4 ทั้งที่ร้ายแรงและไม่ร้ายแรง
 ก. 1-2-3-4
 ข. 2-1-3-4
 ก. 1-4-2-3
 ง. 2-3-1-4
 จ. 4-1-2-3
7. 1 เสื้อผ้าที่สวมใส่ลงไปด้วยเหงื่อเป็นสาเหตุให้เสื้อผ้าจางสี
 2 คนจึงไม่ชอบนุ่งร้อน เพราะทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย
 3 เมื่อทำงานอากาศร้อนทำให้เหงื่อออกมาก
 4 นุ่งร้อนเดี๋ยวน้ำอากาศร้อนขึ้นทุกวัน
 ก. 1-4-3-2
 ข. 4-3-2-1
 ค. 4-3-1-2
 ง. 1-2-3-4
 จ. 2-1-3-4
8. 1 พุทธมามกะ แปลว่า ผู้นับถือพระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของตน
 2 คนไทยผู้ยังไม่ได้บวชสามเณรหรือเป็นภิกษุ
 3 ควรแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 4 คือนับถือพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงไม่ละทิ้งนั่นเอง
 ก. 1-2-4-3
 ข. 1-2-3-4
 ก. 3-2-1-4
 ง. 4-2-3-1
 จ. 4-1-2-3

9. 1 หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือ การเรียนให้เต็มกำลัง
 2 เรียนให้รู้ดี และเรียนให้สำเร็จ
 3 แต่กระนั้นหลาย ๆ คนก็ทำเช่นนั้นไม่ก่อดได้เต็มที่
 4 นักเรียนทุกคนควรจะท่องทราบว่า

ก. 4-1-2-3

ข. 4-3-2-1

ค. 4-1-3-2

ง. 2-1-4-3

จ. 1-4-2-3

10. 1 เด็ก ๆ ที่เป็นลูกคนรวยจึงมีเล่นได้
 2 แต่เด็กผู้หนึ่งนั้นไม่มีโอกาสเล่นแน่ ๆ
 3 เด็กอื่น ๆ ได้แต่ยืนดูเขาเล่นเท่านั้น
 4 สเกตซ์เป็นของเล่นที่มีราคาแพงมาก
 5 เพราะถือว่าเป็นของเล่นสำหรับเด็กชาย

ก. 2-4-1-3-5

ข. 4-1-3-2-5

ค. 5-1-3-4-2

ง. 4-3-1-2-5

จ. 5-2-3-4-1

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ

1. คำพังเพยข้อใดเหมาะสมจะเขียนต่อจากข้อความ "เขาเป็นเพื่อนรักกันมากเหมือน....."
 - ก. ลื่นกับพัน
 - ข. ขมื่นกับบุญ
 - ค. พริกกับเกลือ
 - ง. กิ่งทองใบหยก
 - จ. คอหอยกับลูกกระเคีอก
 2. คำพังเพยข้อใดมีความหมายเหมือนคำพังเพยที่ว่า "เอาพิมเสนไปแลกกับเกลือ"
 - ก. ไข่มวไปขอไฟ
 - ข. จับเสือมือเปล่า
 - ค. นำน้อยยอมแพไฟ
 - ง. เอาทองไปถูกระเบื่อง
 - จ. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวรดไม่มิด
 3. "เสื้อแก้วนี้ไม่ทำใครก่อน แต่คราวนี้เสื้อมันถูกลบลายเสื้อ มันต้องล้างแค่นายเสริมเอ็งกะขำมาสู้กันด้วยเกียรติยศของผู้ชาย"
- ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นสำนวนที่มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด
- ก. ก้าวร้าว
 - ข. เพี้ยคหาม
 - ค. สบประมาท
 - ง. ทำให้หมดไป
 - จ. กูหมิ่นเชิงนักเลง

4. "การจะพูดให้คุณพอเห็นดีกับพวกเรานั้น พี่ว่ามันยากยิ่งกว่า.....เสียอีก"
ข้อความข้างต้นนี้ ควรใช้สำนวนใด
- พ่ายเรือทวนน้ำ
 - ชักแม่น้ำทั้งห้า
 - เซ็นกรกขึ้นภูเขา
 - ฝนทั่งให้เป็นเข็ม
 - งมเข็มในมหาสมุทร
5. "ครั้นถึงเวลาเข้าไปเป็นพระภิกษุจริง ๆ จะให้กลับตาลปัตร ไม่เห็นแก่ปากท้องและ ร้องรำจิงท่าไฉ่ยาก"
- สำนวนว่า "กลับตาลปัตร" นี้มีความหมายตรงกับสำนวนในข้อใด
- ราวกับปาฏิหาริย์
 - ชักใบให้เรือเสีย
 - เหมือนชาวกับคำ
 - ยุแยงตะแคงรั่ว
 - พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ
6. "พี่วันเพ็ญไม่เคยช่วยป้าสมศรีทำงานเลย มีหน้าซ้ำยังสีหน้าเมื่อยทุกครั้งที่มีรถถ่าน มาลง ตอนที่เราขนถ่านกัน แกรีบเดินฉับ ๆ มาปิดประตูห้องเพราะรังเกียจละออง ถ่านสกปรกคละคลุ้ง ก็นำรังเกียจจรรอ เพราะพี่วันเพ็ญแต่งตัวสะอาดสะอ้าน ตลอดเวลา"
- ลักษณะของวันเพ็ญจากข้อความนี้ตรงกับสำนวนข้อใด
- กึ่งกาได้ทอง
 - กระเซอกันรั่ว
 - เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ
 - สวยแก่รูปจูบไม่หอม
 - ไถงามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง

7. การสอบทุกครั้ง สุกดาจะดูหนังสือก่อนเข้าสอบเพียงวันเดียว จึงทำให้ได้คะแนนต่ำ เมื่อสุกดาแจ้งผลการสอบให้คุณแม่ทราบ คุณแม่จึงดุเธอว่า "ก็ดูหนังสือแบบ..... ก็อย่างนี้แหละ"

ควรที่จะเพิ่มจำนวนข้อใดในช่องว่าง

- ก. ผักชีโรยหน้า
 - ข. ที่ติดลูกกิดรางแกว
 - ก. สร้างวิมานในอากาศ
 - ง. ทำข่าวสารกรอกหม้อ
 - จ. ขาเป็นการ นานเป็นคุณ
8. จำนวนวา "สุนัขจรอก" มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. การต่อสู้จนถึงที่สุด
 - ข. อ่อนแอไม่มีแรงสู้
 - ค. ยากจนไม่มีอะไรจะกิน
 - ง. จวนตัวไม่มีทางหลบเลี่ยงจึงฮึกสู้
 - จ. หมดหนทางที่จะทำมาหากินต่อไป
9. "เพราะการประกอบอาชีพอยู่กับบ้านไม่ต้องทิ้งบ้านช่องไป จึงทำให้มีเวลาอบรมลูก และดูแลสามีได้เต็มที่ เมื่อศักรายจ่ายเพิ่มรายได้ ก็เก็บเงินได้เป็นกอบเป็นกำ หลาย ๆ ปี เขาก็มีเงินซื้อสวนนา หรือขยายที่ดินให้กว้างขวางขึ้น ท่วมรดกไว้ให้ลูกหลาน"
- การกระทำตามข้อความข้างต้นตรงกับสำนวนใด
- ก. เป็นฝั่งเป็นฝา
 - ข. น้ำบอทราย
 - ก. กอร่างสร้างตัว
 - ง. เป็นเนื้อเป็นตัว
 - จ. เงยหน้าอาปาก

10. เหตุการณ์ในข้อใดที่เข้ากับสำนวน "เห็นกงจักรเป็นดอกบัว"

- ก. วิยะดาไม่ยอมเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาและอาจารย์เพราะเธอเห็นว่าคำสั่งสอนเหล่านั้นล้าสมัยและไม่มีสาระประโยชน์สำหรับเธอ
- ข. คณียเป็นคนเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่เธอก็พยายามอ่านหนังสือมาก ๆ เพื่อให้สอบได้ที่ 1
- ค. มัทนาเบื่อการเรียนหนังสืออยู่แล้ว พอถึงมารดาของเธอเปิดร้านค้า และขาดผู้ช่วย เธอจึงเลิกเรียนหนังสือ มาช่วยมารดาทำบัญชี
- ง. นันทิภามีความรู้สึกว่าการไม่เรียนหนังสือจะทำให้คนกลายเป็นคนโง่ เธอจึงพยายามมุ่งมั่นจะเรียนหนังสือ เพราะเกรงว่าตนเองจะกลายเป็นคนโง่
- จ. กรรณิการ์พยายามแสร้งทำก็กับเหวี่ยงเป็นคู่แข่ง เพื่อไม่ให้คนทั่วไปติเตียนเธอได้

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 7

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1. ถ้าจะเขียนเรียงความเรื่อง 'โรงเรียนของข้าพเจ้า' ควรใช้โวหารชนิดใดมากที่สุด
 - ก. บรรยายโวหาร
 - ข. พรรณาโวหาร
 - ค. เทศนาโวหาร
 - ง. อุปมาโวหาร
 - จ. สาธกโวหาร
2. ถ้าจะเขียนเรียงความเรื่อง 'พระคุณแม่' ควรใช้โวหารชนิดใดมากที่สุด
 - ก. บรรยายโวหาร
 - ข. พรรณาโวหาร
 - ค. เทศนาโวหาร
 - ง. อุปมาโวหาร
 - จ. สาธกโวหาร
3. ถ้าจะอธิบายความคิด ชี้ให้เห็นคุณค่าของความกตัญญู ควรใช้โวหารใด
 - ก. บรรยายโวหาร
 - ข. พรรณาโวหาร
 - ค. เทศนาโวหาร
 - ง. อุปมาโวหาร
 - จ. สาธกโวหาร

4. ข้อใดเป็นมรรยาทอาหาร

- ก. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
- ข. ตานองแก้วแวววาวราวกับตากวาง
- ค. ฟาดน้แล้งน้ำแห้งชอดตลอดคลอง
- ง. วันเพ็ญพระจันทร์ขึ้นจัว
- จ. เสี่ยงระสังฆางเหงงราวเพลงสวรรค์

5. จากข้อ 4 ข้อใดเป็นอาหารเดียวกัน

- ก. ข้อ ก - ข
- ข. ข้อ ข - ก
- ค. ข้อ ก - ง
- ง. ข้อ ง - ก
- จ. ข้อ ก - ค

6. ข้อความใดเป็นอุปมาอาหาร

- ก. ข้าพเจ้ารู้สึกปวดร้าวคล้ายกับมันเหยียบย่างกลางดวงใจ
- ข. คื่นนั้นมีความ พายุพัดฝนตกเยือกเย็น ผู้คนไม่มีเงินไปมาในถนน
- ค. ประเทศนิวซีแลนด์เป็นเกาะสวยงามตามธรรมชาติ ซึ่งท้องทะเลเป็นผู้เสกสรรค์ปั้นศาล
- ง. ความเป็นคุณธรรมล้ำค่า เหนือจะเป็นเครื่องคำจุนโลก กอปรถึงความชั่วซึ่งเป็นเครื่องทำลาย
- จ. ยามใกล้ค่ำ ความมืดกำลังจะเข้ามาครอบคลุม ทำให้เกิดความเหงาใจมากขึ้น

7. ข้อใด เป็นอาหารที่จะใช้ประกอบการเขียนกับพรรณนาอาหาร

- ก. คนแลเป็นที่พึงแห่งตน
- ข. หอมทุ่งเป็นสีทองสุกเหลืองอร่ามสุดสายตา
- ค. จงรักษาความดีประดุจเกลือรักษาความเค็ม
- ง. การดนตรีไทยได้รับแบบอย่างและอารยธรรมจากอินเดียและชอม
- จ. ตามหลักพุทธศาสนาสอนว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังนั้นเราจึงควรดำรงชีวิตให้ตั้งอยู่ในสัมมาอาชีวะ

8. จากข้อ 7 ข้อใดเรียงลำดับโวหารเป็นบรรยายโวหาร พรรณาโวหาร เทศนาโวหาร และอุปมาโวหารได้ถูกต้อง

ก. ง-ข-ก-ค

ข. ก-ข-ค-ง

ค. ง-จ-ค-ก

ง. ข-ก-ง-ก

จ. ก-ค-ข-ง

9. ข้อความใดเป็นอุปมาโวหาร

ก. ท่านพวกนี้เปรียบเสมือนเทวดาตกลงมาจากสวรรค์

ข. แม่จะแพงเรือไม่ได้ เพียงนั่งดูก็สนุก

ค. ทุกคนจึงรู้สึกว่าในหลวงเป็นของตัว และตัวเป็นของในหลวง

ง. ลีลาวดีตื่นตัวลั่นนงก วังไม่รวม ๆ ห้องสี่เหลี่ยมแถบ ๆ

จ. เราพวกเด็ก ๆ ขนาด 11-12 ขวบ อยู่นอกเกณฑ์ก็วิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน
แพทยา

10. ข้อความใดเป็นพรรณนาโวหาร

ก. โดยความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าไม่เต็มใจอย่างยิ่งที่จะตาย
กับชาติใด นอกจากชาติของข้าพเจ้าเอง

ข. แดดในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาละเกษม
และลิวเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา

ค. เมืองเพชรบูรณ์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ มีเทือกเขาสูงกระหนาบอยู่ใกล้ ๆ สองข้าง
เทือกเขานั้นเป็นหินปูน

ง. คำว่า "สลัด" ในภาษามลายู หมายความว่า ชองแอมในทะเล ชาวมลายูซึ่ง
อยู่ตามชายฝั่งทะเลตอนของแอมมะละกาในสมัยโบราณ มักประพาศิตัวเป็นโจร

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 8

คำชี้แจง จากหัวข้อที่กำหนด ให้นักเรียนพิจารณาตัวเลือก ก - จ ว่าหัวข้อใด
ไม่เหมาะที่จะเป็นโครงเรื่องเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ๆ

1. สถานที่

- ก. ประวัติ
- ข. ที่ตั้ง
- ก. ลักษณะ
- ง. เกียรติคุณ
- จ. ความสำคัญ

2. บุคคล

- ก. ที่ตั้ง
- ข. กำนัน
- ก. การศึกษา
- ง. เกียรติคุณ
- จ. งานที่เคน

3. นวนิยาย .

- ก. ที่มา
- ข. ผู้แต่ง
- ก. กติกรรม
- ง. เนื้อเรื่อง
- จ. เวลาและสถานที่

4. กุณธรรม

- ก. การศึกษา
- ข. การปฏิบัติ
- ค. ความหมาย
- ง. อุทาหรณ์
- จ. ประโยชน์

5. "เจตียุทธหัตถ์"

- ก. ที่ตั้ง
- ข. ประวัติ
- ค. ความสำคัญ
- ง. ลักษณะ
- จ. ประโยชน์

6. "ความเชื่อสัตย์"

- ก. กำเนิด
- ข. ความหมาย
- ค. การปฏิบัติ
- ง. ประโยชน์
- จ. อุทาหรณ์

7. "พระยาไชยบูรณ์"

- ก. กำเนิด
- ข. การศึกษา
- ค. งานทั่วไป
- ง. เกียรติคุณ
- จ. อุทาหรณ์

8. "โรงเรียนของข้าพเจ้า"

ก. ที่ตั้ง

ข. ประวัติ

ค. ความหมาย

ง. ลักษณะ

จ. ความสำคัญ

9. "การคบเพื่อน"

ก. ชื่อของเพื่อนที่ดี

ข. การปฏิบัติต่อเพื่อน

ค. ลักษณะของเพื่อนที่ดี

ง. ลักษณะของเพื่อนไม่ดี

จ. ความจำเป็นที่ต้องมีเพื่อน

10. "เพ็ญรักษาความดีไว้เหมือนเกล็ดรักษาความงาม"

ก. ที่มา

ข. ความหมาย

ค. การปฏิบัติ

ง. เกียรติคุณ

จ. ความสำคัญ

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบทดสอบที่ 9คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1. บทสรุปของเรียงความคือลักษณะของข้อใด
 - ก. ย่อใจความในเนื้อเรื่อง
 - ข. จัดวนให้ผู้อ่านอ่านเรื่องต่อไป
 - ค. ขมวดเรื่องให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน
 - ง. เสนอบทประพันธ์ที่ไพเราะที่สุด
 - จ. ขยายเนื้อเรื่องให้ชัดเจน
2. ข้อใดควรเป็นกาน้ำของเรียงความ
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประสูติเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2310 มีพระนามเดิมว่า นิม
 - ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงโปรดสุนทรภู่มาก ทรงยกให้เป็นกวีเอก
 - ค. เมื่อเอยพระนามของพระองค์ พระปรีชาสามารถที่เด่นที่สุดของพระองค์คือ ทรงเป็นจอมกวี บทพระราชนิพนธ์เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในหมู่นักดูละคร
 - ง. ในแผ่นดินของพระองค์นอกจากมีช้างเผือกแล้ว ยังมีผลสืบเนื่องเกิดสัญลักษณ์ของธงชาติไทยอีกด้วย
 - จ. เมื่อเอยชื่อ "พระเจ้าช้างเผือกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์" คนที่เรียนประวัติศาสตร์ไทยมาคงจำได้ว่าเป็น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระมหากษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งราชวงศ์จักรี

3. "ในเมืองไทยของเรานี้มีผลไม้มากมายหลายชนิด, ล้วนแต่อร่อย ๆ ทั้งสิ้น แต่ผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีเนื้อกล้วย ๆ แอมเป็ดก็คือ พุทรา ซึ่งมีรสหวานหอม และถ้ามีการแกะสลักให้สวยงามแล้วก็จะทำให้น่ารับประทานมาก"

ข้อความนี้ น่าใช้เป็นส่วนใดของการเขียนเรียงความ

- ก. คำนำ
- ข. เนื้อเรื่อง
- ก. ส่วนขยายของเนื้อเรื่อง
- ง. สรุป
- จ. เป็นส่วนใดของเรื่องก็ได้

4. "อันความกรุณาปราณี จะมีไกรบังกับก็หาไม่" ข้อความนี้ควรจะใช้เป็นบทสรุปเรื่องใด

- ก. โรงเรียน
- ข. โรงพัก
- ค. โรงเจ
- ง. โรงพยาบาล
- จ. โรงภาพยนตร์

5. "แม่น้กกกลดเลี้ยว เลี้ยวหลาย
 แฉวถ่อเรือพายฝาย ฝายไค้
 น้ำจิตต์คึกขวนขวาย ฝันนอน
 ปราชญ์สุกโปรดแก่นไค้ กคเคี้ยวกนพาล"

โคลงสุภาษิตบทนี้จะใช้สรุปการเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การคมนาคม
- ข. การค้าขาย
- ค. ชีวิตริมน้ำ
- ง. ความเมตตากรุณา
- จ. การเชื่อฟังเชื่อฟัง

6. ข้อความใดที่มีเนื้อความเหมาะสมกับชื่อเรื่อง "เมืองไทยในอดีต" มากที่สุด
- ประเทศจีนมีการติดต่อกับประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา
 - เมืองไทยได้ชื่อว่า 'สยามเมืองยิ้ม' มานานแล้ว แต่ปัจจุบันสมญานามดังกล่าวดูเหมือนว่าไม่ค่อยจะเป็นจริงเสียแล้ว
 - ในสมัย ร.4 ได้มีการสร้างและขยายถนนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ถนนดังกล่าวคือถนนเจริญกรุง บำรุงเมือง เพ็ญนคร
 - เนื่องจากสภาพการจราจรติดขัดมาก กรุงเทพมหานครจึงแก้ปัญหานี้โดยการให้รถเดินทางเที่ยวตลอดถนนบางสาย
 - เรื่อบ้างว่าเป็นพาหนะที่สำคัญของชนในอดีต การเดินทางไประหว่างดินแดนต่าง ๆ แม้กระทั่งการแสวงหาอาณานิคม หรือทวีปใหม่ก็นิยมใช้เรือ
7. ข้อความใดที่มีเนื้อความขยายหัวเรื่อง "การประหยัด"
- เวลาเป็นสิ่งมีค่ามากที่สุด ซึ่งถ้าจะประเมินออกมาแล้ว ก็จะมีค่ามากที่สุด
 - ความต้องการของคนเราคือ ปัจจัยสี่อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค
 - ยิ่งไกลไปเท่าใด การสูญเสียทางเศรษฐกิจก็ยิ่งมากเท่านั้น หุ้มนเงินไปก็เหมือนตักน้ำใส่ตะแกรง
 - พระพุทธเจ้าจึงทรงสอนนักหนาว่า ให้สำรวมใจให้ใช้ความคิดไปในทางที่ดี อย่าให้ความคิดไปในทางที่ร้าย
 - ทำอย่างไรจึงจะสามารถผลิตผลให้ได้มากและยิ่งดีขึ้น โดยใช้จ่ายเงินใช้แรงงานแต่น้อย ในข้อนี้เข้าหลักเรื่องป้องกันความเสียเปล่า
8. ถ้าจะเขียนเรียงความเรื่อง "เวนิสตะวันออก" ควรเลือกใช้กานำข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- ในกรุงเทพมหานครมีถนนหลายสายที่เลียบไปตามลำคลอง แต่ในลำคลองนั้นขุ่นและดำไม่น่าดูเลย
 - ประเทศอิตาลี เป็นประเทศหนึ่งในทวีปยุโรป ซึ่งมีภูมิประเทศและสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น กรุงโรม เมืองเนเปิล

- ค. ปัจจุบันคลองหลายสายในกรุงเทพฯ ถูกถมหรือตื้นเขิน จึงเป็นที่น่าเสียดายว่า ในไม่ช้านี้สภาพของกรุงเทพฯ ในอดีตคงเสียหายไป
- ง. ในสมัยรัตนโกสินทร์ มีการขุดคลองขึ้นหลายสาย โดยวัตถุประสงค์ต่างกัน บ้างก็เป็นคูเมือง บ้างก็ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และส่วนมากใช้เพื่อการคมนาคม
- จ. กรุงเทพฯ ของเราในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเคยมีสมญาว่า "เวนิสตะวันออก" เพราะมีคลองมากเช่นเดียวกับเมืองเวนิสในประเทศอิตาลี การคมนาคมในเมือง จึงอาศัยแม่น้ำลำคลองเหล่านี้เสียเป็นส่วนใหญ่

9. บทสรุปของเรียงความเรื่อง "ขามเบญจรงค์" ควรจะเป็นข้อใดมากที่สุด

- ก. เบญจรงค์คือสีทั้ง 5 มี แดง เหลือง น้ำเงิน ขาว ดำ เครื่องขามที่เรียกว่า เบญจรงค์ได้แก่ ถ้วยหรือภาชนะที่เป็นกระเบื้องเคลือบสีต่าง ๆ 5 สี
- ข. ถ้วยขามเบญจรงค์ที่อายุนับร้อยปีแล้ว เป็นที่นิยมเสาะหาและประกวดประชัน กันมาก
- ค. จีนเป็นชาติที่ชำนาญทำเครื่องกระเบื้อง ข้างซึ่งมีฝีมือมากคือในสมัยราชวงศ์ซ่ง และราชวงศ์หมิง ซึ่งเป็นระยะที่ศิลปะเครื่องถ้วยขามของจีนเฟื่องฟูถึงขีดสุด
- ง. ถ้วยขามเบญจรงค์ที่กรุงศรีอยุธยา ขามสมัยนั้นเรียกว่า หมิงดี เพราะตั้งแต่ รัชกาลพระบรมไตรโลกนาถถึงรัชกาลพระ เจ้าปราสาททอง
- จ. ขามเบญจรงค์นั้นมีวิธีทำง่าย ๆ โดยเอาดินขาวมาปั้นเป็นรูปภาชนะต่าง ๆ นำไปเผาแล้วเคลือบสี หลังจากนั้นจึงนำไปเผาอีกทีหนึ่ง

10. นิทานเรื่องหนึ่งเล่ากันว่า มีลูกสิงห์ตัวหนึ่งเห็นแม่ลิงกินมังคุด จึงถามแม่ลิงว่า อร่อยไหม ครั้นแม่ลิงบอกว่า อร่อย มันก็ลองกัดกินดูโดยไม่ไต่ถาม มันจึงได้รับรสฝาดเผ็ดร้อน ก็เข้าใจว่าขมของมันก็แล้วแต่จ้ะ แม่จึงอธิบายว่า ต้องปอกเปลือกเสียก่อนให้เหลือแต่ เนื้อขาว ๆ นั้นแหละ จึงจะพบความหวานอร่อย นิทานเรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์อย่างที่ดี สำหรับการเรียนภาษาไทย หรือการตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย เพราะผู้เรียน จะต้องพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วจึงค่อยรับประทานเนื้อนุ่ม ๆ หอม ๆ ขาว ๆ ดังเช่น นิทานเรื่องแม่ลิงสอนลูกสิงห์กินมังคุด ฉันทโค ก็ฉันทนั้น

ข้อความนั้นจะเป็นส่วนใดในการเขียนเรียงความ

ก. คำนำ

ข. เนื้อเรื่อง

ค. ส่วนขยายเนื้อเรื่อง

ง. สรุป

จ. เป็นส่วนใดของเรื่องก็ได้

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 1วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการแสดงความรู้และ
ความคิดเห็น

คำชี้แจง

จากข้อความ ให้นักเรียนพิจารณาว่าเป็นข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็น
การแสดงความคิดเห็น โดยให้นักเรียนเขียนคำว่า "ข้อเท็จจริง" หรือ "ความคิดเห็น"
ใต้ข้อความนั้น ๆ

1. คนทำงานคือคนที่ได้กำไร และผลกำไรอาจจะไม่ใช่เป็นเงินเป็นทองเสมอไป

2. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระราชทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี แก่
ขาดแคลน จำนวน 2 ทุน

3. ชาติใดขาดความรักสามัคคี จะทำการสิ่งใดก็ไม่สำเร็จ ถ้าชาติล่มจม คนจะอยู่อย่าง
มีความสุขได้อย่างไร

4. ประเพณีของไทยมีระเบียบดีกว่าชาติอื่นใดในโลก

5. "ซึ่งมอญเป็นพวกข้าศึกจะมาสวามิภักดิ์อยู่ด้วยกับ เรายังสงสัยนักมิเชื่อใจเลย
อันคำสมิงอ้ายมณฑะยวากล่าวนี้เรายังหาเห็นจริงไม่"

6. ข้า ๆ ไ้พร้าสองเล่มงาม ควนไ้สามผลามักพลิกแพลง

7. การฝึกให้ลูกหลานเข้าวัดตั้งแต่เด็ก ๆ เป็นการสร้างกำไรชีวิตให้แก่เด็ก

8. ปลาช่อนมีชีวิตรอบครัวที่อบอุ่นดีมาก มนุษย์ควรปฏิบัติตามเพื่อความสุขของชีวิต

9. ชลระเป็นเครื่องรักษากาย วาจา ใจ ให้ ามอยู่เสมอ

10. วิทยุเป็นวิทยุรอนแรง ควรใช้การบวชเป็นเครื่องชะลอความรุนแรง

เฉลย

1. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นเพราะใช้คำว่า "อาจจะ" ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการคาดคะเน ไม่ใช่ข้อเท็จจริง
2. ข้อเท็จจริง ข้อนี้เป็นข้อเท็จจริงเพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถหาหลักฐานมาสนับสนุนได้
3. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปมาจากข้อเท็จจริง เป็นการแสดงความนึกคิดส่วนตัวของบุคคล
4. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็น ผู้พูดสรุปด้วยตนเองของไทยมีระเบียบดีกว่าชาติอื่นในโลก" ทั้ง ๆ ที่ยังไม่สนับสนุนคำพูดดังกล่าว
5. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็น เพราะประโยคที่ว่า "เรายังสงสัยนักมิเชื่อใจเลย อันคำสมิงอายมณฑลว่ากล่าวนี้เรายังหาเห็นจริงไม่ เป็นการแสดงความนึกคิดของผู้พูดเอง
6. ข้อเท็จจริง ข้อนี้เป็นข้อเท็จจริงเพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถพิสูจน์และหาหลักฐานมาสนับสนุนได้
7. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดซึ่งสรุปมาจากข้อเท็จจริง
8. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นเพราะผู้พูดแสดงความนึกคิดส่วนตัวจากการสรุปจากข้อเท็จจริง
9. ข้อเท็จจริง ข้อนี้เป็นข้อเท็จจริง เพราะสามารถหาหลักฐานมาสนับสนุนได้
10. ความคิดเห็น ข้อนี้เป็นการแสดงความคิดเห็น เพราะผู้พูดใช้คำว่า "ควร" ซึ่งผู้พูดแสดงความคิดส่วนตัวโดยการสรุปจากข้อเท็จจริง

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 2วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา

คำชี้แจง

ข้อความที่ยกมาต่อไปนี้ จะมีคำหรือข้อความที่บกพร่องในการเขียน ให้นักเรียนพิจารณาว่า คำที่ขีดเส้นใต้ไว้ 5 แห่ง จาก 1 - 5 คำใดไม่เหมาะสมกับข้อความนั้นหรือประโยคใดใช้คำไม่เหมาะสม ก็ให้วงกลมรอบตัวเลขใต้คำนั้น

1. เขา เกิน เหาะ มา ที่ รถ ของเธอ

1 2 3 4 5

2. ผมจะนำ เรื่อง สำคัญ เกี่ยวกับ ที่ ได้อบรม มา เล่าให้ฟัง ต่อไป

1 2 3 4 5

3. น้ำท่วม บ้านเรือน เสียหาย ประมาณ 90 หลังคาเรือน

1 2 3 4 5

4. คุณพ่อ ถูกเชิญ ไป แสดงปาฐกถา ที่ สมาคม พ่อค้าไทย

1 2 3 4 5

5. เวลา เพื่อน กำลังคุย สนุกสนาน เธอชอบเบรค เขาอยู่เสมอ

1 2 3 4 5

6. ทั้งน้ำ และ อาหาร จำเป็น กับ สิ่งมีชีวิต

1 2 3 4 5

7. ผมขอ แนะนำ ชื่อเสียง ของผม ให้คุณ รู้จักไว้

1 2 3 4 5

8. ฉัน จีจึกรยาน มา โรงเรียน ตั้งแต่ ตี 5 ครึ่ง

1 2 3 4 5

9. พอเห็นหน้า กุดอสู เขา ก็ ปอกลอบ เสียแล้ว

1 2 3 4 5

10. หน้า ของ เขา ถูกแดด เหี่ยมเกรียม ไปหมด

1 2 3 4 5

เฉลย

1. ข้อที่ 2 เหาะ ๆ คำนี้เป็นคำวิเศษณ์ของกริยา การวิ่ง ไม่ใช่ การเดิน
2. ข้อที่ 3 เกี่ยวกับ เป็นคำพ้องเพี้ยน ศัพท์ผิด เพราะใจความจะไพเราะกว่าใช้คำว่าเกี่ยวกับ เพิ่มเข้าไป
3. ข้อที่ 5 หลังคาเรือน เพราะลักษณะนามของบ้านเรือนใช้คำว่า หลัง
4. ข้อที่ 1 ถูกเชิญ เป็นการใช้คำผิดหลักเกณฑ์ทางภาษา ที่ถูกต้องใช้คำว่า ได้รับเชิญ
5. ข้อที่ 4 เบรค คำนี้เป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ การเขียนที่ดีไม่ควรใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น ควรใช้คำว่า หักคอ
6. ข้อที่ 5 กับ คำว่า กับ เป็นคำที่เชื่อมคำหรือความเข้าด้วยกัน เพราะฉะนั้นคำว่า จำเป็น เชื่อมกับสิ่งมีชีวิต จึงควรใช้คำว่า สำหรับ
7. ข้อที่ 2 ชื่อเสียง ใช้คำผิดความหมาย ที่ถูกต้องใช้ ชื่อ
8. ข้อที่ 5 ที่ 5 ครั้ง คำนี้เป็นภาษาพูด ควรแก้เป็น เวลา 5.30 นาฬิกา
9. ข้อที่ 4 ปอดลอย คำนี้เป็นภาษาสแลง การเขียนที่ดีไม่ควรใช้คำสแลง ควรใช้คำว่า ขาด
10. ข้อที่ 4 เหี่ยมกริยม ใช้คำผิดความหมาย ควรใช้คำว่า เกรียม

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 3วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียบเรียงประโยคต่อไปนี้เสียใหม่ โดยอาจจะตัดกำบางคำออกหรือเพิ่มเข้าไป เพื่อให้ประโยคเหล่านั้นถูกต้องเหมาะสม

1. เขาเป็นหมอรักษาทาหมา

2. ห้ามไม่ให้เดินสักสนาม

3. ข้อสอบเทอมนี้อาจารย์ออกยากมาก

4. คุณพ่อของฉัน เป็นหมอรักษาโรคแผนโบราณ

5. ห้ามเก็บดอกไม้และผลไม้ในวัดต่าง ๆ

6. ฉันตากปลาแห้งแล้ว เมื่อวานนี้

7. การรถไฟให้ประโยชน์แก่ประเทศต่าง ๆ หลายด้าน

8. เธอไม่รอบคอบจึงหยิบกระเป๋าสตางค์ขึ้นมา 1 ใบ

9. เขาแต่งงานเพราะอะไร

10. วันนี้สร้อยหายหรือ

เฉลย

1. เขาเป็นหมอรักษาตาชาวพม่า

การแต่งประโยคตัดคำบางคำออกจะทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง
ดังเช่นประโยคข้างต้นถ้าตัดคำว่า "ชาว" ออก จะทำให้ความหมายเปลี่ยนไปอีกนัยหนึ่ง

2. ห้ามเดินลัดสนาม

การแต่งประโยคปฏิเสธไม่ควรใช้ปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ เพราะจะทำให้ความหมาย
ผิดไป

3. เทอมนี้อาจารย์ออกข้อสอบยากมาก

การเรียบเรียงคำในประโยคผิดที่ก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้ความหมายผิดไป และ
ทำให้การใช้ภาษาในประโยคนั้นไม่สละสลวยอีกด้วย

4. คุณพ่อของฉันเป็นหมอแผนโบราณ

การใช้คำพ้องเพื่อยในการแต่งประโยคอาจทำให้ความหมายคลุมเครือ
ประโยคข้างต้นถ้าเติมคำว่า "รักษาโรค" เข้าไปอาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่า "รักษา
แผนโบราณ" ก็ได้

5. ห้ามเก็บดอกไม้และผลไม้ต่าง ๆ ในวัด

การขยายคำผิดที่ก็อาจทำให้ความหมายของประโยคนั้นผิดไปได้เช่นกัน ถ้าใช้
ว่า "ห้ามเก็บดอกไม้และผลไม้ในวัดต่าง ๆ" จะทำให้มีความหมายไปอีกนัยหนึ่ง

6. ฉันตากปลาแห้งแล้วเมื่อวานนี้

ในการแต่งประโยคถ้าเว้นวรรคตอนผิดก็จะทำให้ความหมายผิดไป ดังเช่น
ประโยคดังกล่าวถ้าเขียนโดยไม่เว้นวรรคอาจทำให้เข้าใจผิดว่า "ตากปลาแห้ง" ก็ได้

7. การรถไฟให้ประโยชน์ต่าง ๆ แก่ประเทศหลายด้าน

ประโยคนี้ถ้าขยายคำผิดที่ก็อาจทำให้ความหมายผิดไปเช่นเดียวกับ ข้อ 5

8. ขอไม่รอบคอบจึงหยิบกระเป๋าสตางค์มาไม่ครบ ชด 1 ใบ

การแต่งประโยคถ้าตัดคำบางคำออก หรือเขียนรวบรัดเกินไป อาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้หลายนัย ดังเช่นประโยคดังกล่าว อาจทำให้เข้าใจว่ากระเป๋าทันทีหยิบมานั้นเป็นกระเป๋าชุดก็ได้

9. เขาลางานเพราะคุณตาไม่สบาย

เขาลางานเพราะเจ็บตา

คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง เช่นคำว่า "ตา" ซึ่งอาจหมายถึง วัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือหมายถึงสามีของยาย ดังนั้นในการแต่งประโยคควรเขียนให้ชัดเจนว่าจะใช้ในความหมายใด

10. วันนี้สร้อยคอบหายหรือ

วันนี้คุณสร้อยไม่อยู่บ้านหรือ

คำว่า "สร้อย" ในข้อนี้ก็มีความหมายได้หลายอย่าง อาจจะหมายถึง "สายสร้อย" ซึ่งเป็นเครื่องประดับ หรือเป็นชื่อคนจึงควรเขียนให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 4วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา

คำชี้แจง

ข้อความแต่ละข้อใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง ให้นักเรียนเขียนข้อความเหล่านี้เสียใหม่ โดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนประกอบข้อความให้ถูกต้อง

1. สุมิตรทำการบ้านทุกวัน ๆ นี่ไม่ทำ

2. เสื่อแฉกนุ่งหู้ค้วยเสียงกร้าน่าสะพึงกลัว เสื่อแฉกไม่ทำไกรก่อน แต่กราวนี้เสื่อมันถูกลบลายมันต้องล้างแค้น

3. ในโรงรถมี กระบุง บุงก็ ตะกร้า ๆ

4. สำหรับประเทศไทยได้ส่งภานฑ์นำหั่งล้น368 คน เป็นตัวแทนส่วนกลางเสีย88คน นอกนั้นเป็นตัวแทนส่วนภูมิภาค

5. ทำอะไรตามใจคือไทยแท้จริงหรือ !

6. เจ้าพระยาพระคลังหน

7. ฉันไปเที่ยววนครพนมมา
-
8. วันนี้คุณแม่สั่งให้ซื้อสมุคกินสอปากกาไม้บรรทัด ฯลฯ
-
9. เด็กๆ กำลังเล่นอยู่ที่สนามหญ้าอย่างสนุกสนานบางคนเล่นชิงช้าบางคนเล่นไม้หกหันไคนั้น
ก็มีเสียงนกหวีดดังขึ้นสามครั้ง
-
10. กิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นคือกิจกรรมดูเสือเนตรนารีกิจกรรมวิทยาศาสตร์
กิจกรรมคณิตศาสตร์และกีฬามันนันทนาการ
-
-

เฉลย

1. สุมิศรทว่ากรบ้านทุกวัน วันนี้ไม่ทำ
 ประโยคนี้ไม่ใช่ไมยมกเพราะ "วัน" คำแรกเป็นส่วนหนึ่งของคำ ส่วน "วัน"
 คำหลังเป็นส่วนหนึ่งของคำ "วันนี้"
2. นายแควนพูดด้วยเสียงน่าสะพึงกลัว "เสื้อแควนไม่ทำใครก่อน มันถูก
ลบลายมันทองกลางแขน"
 เมื่อมีทั้งบทบรรยายและบทสนทาระหว่างบุคคลในเรื่อง ให้อัญประกาศเพื่อให้เห็นว่า
 ตรงไหนเป็นคำพูดของบุคคล
3. ในโรงรถมี กระบุง บังกี ตะกร้า ฯลฯ
 การละขอความที่ถูกต้องใช้เครื่องหมาย ฯลฯ เพราะเป็นการละคำไว้อีกมาก ส่วน ฯ
 ใช้ละบางส่วนของคำ โดยมากใช้สำหรับชื่อเฉพาะหรือส่วนวนซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี
4. สำหรับประเทศไทยได้สัมภาษณ์ผู้นำทั้งสิ้น 358 คน เป็นตัวแทนส่วนกลางเสีย 88 คน
นอกนั้นเป็นตัวแทนส่วนภูมิภาค
 การเขียนขอความที่ใช้ตัวเลขประกอบ ต้องเว้นวรรคน้อยที่หน้าและหลังตัวเลข
5. ทำอะไรตามใจคือไทยแท้จริงหรือ
 อัสเจอร์รี่ใช้กับคำอุทาน หรือขอความที่แสดงอารมณ์ต่าง ๆ แต่ประโยคนี้เป็นประโยค
 คำถาม ควรใช้ปรัศนี หรืออาจจะไม่ใช้ปรัศนีก็ได้ เพราะภาษาไทยไม่นิยมใช้เครื่องหมาย
 ปรัศนีกับประโยคคำถาม
6. เจ้าพระยาพระคลัง (หน)
 คำว่า "หน" เป็นคำที่ขยายใจความของคำข้างหน้า ต้องใส่ () ด้วย
7. ฉันไปเที่ยวนครพนม
 ไปยาลน้อย (ฯ) ใช้ละคำที่รู้จักกันทั่วไป เนื่องจากคำว่า "นครพนม" เป็นคำเต็ม
 จึงไม่ต้องใส่ไปยาลน้อย

8. "วันนี้คุณแม่สั่งให้ซื้อ สมุด กินสอ ปากกา ไม่บรรทัด ฯลฯ"
การยกตัวอย่างสิ่งที่ใช้ประกอบการอธิบาย ซึ่งมีหลาย ๆ สิ่ง ต้องเว้นวรรคระหว่างคำด้วย
9. เด็ก ๆ กำลังเล่นอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้านอย่างสนุกสนาน บางคนเล่นชิงช้า บางคนเล่นไม้หก ทันใดนั้น ก็มีเสียงนกหวีดดังขึ้นสามครั้ง
การเขียนข้อความ เมื่อเขียนประโยคที่มีความอันบริบูรณ์แล้ว ก็เว้นวรรคเพื่อขึ้นต้นประโยคใหม่ต่อไป
10. กิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นคือ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมวิทยาศาสตร์ กิจกรรมคณิตศาสตร์ และกิจกรรมนันทนาการ
เมื่อผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้หรือเกี่ยวข้องกัน ก็ต้องเว้นวรรคข้อความนั้น ๆ

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 5วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการรวบรวมและจัดระเบียบ
ความคิด

คำชี้แจง

จงเรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ให้เป็นข้อความที่เหมาะสมโดย เขียนเฉพาะตัวอักษร
หน้าขอ

1. ก. ในชีวิตการทำงานใหญ่ ๆ จะสำเร็จได้
 ข. ก็ด้วยอาศัยการสนทนาเป็นเบื้องต้น
 ค. ผู้ที่รู้จักศิลปะของการสนทนาจึง เป็นผู้ที่มีเสน่ห์ในตัว
 ง. การสนทนาเป็นการพูดที่มีบทบาทสำคัญมาก
 (.....)
2. ก. การอธิบายเป็นการตัดสินใจ
 ข. ที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลที่เป็นกลุ่ม
 ค. การอธิบายจึงมีบทบาทสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน
 ง. เพราะการตัดสินใจส่วนรวมถือความคิดของ คนส่วนใหญ่
 (.....)
3. ก. บางคนเข้าใจว่าการฟังนั้นไม่เป็นของยากอะไร
 ข. แต่ที่จริงการฟังจะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง
 ค. ก็ต่อเมื่อผู้ฟังรู้จักฟัง
 ง. การฟังเป็นสิ่งที่ต้องฝึกเช่นเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน และการพูด
 (.....)

4. ก. หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือการเรียนให้เต็มกำลัง
 ข. เรียนให้รู้ก็ และเรียนให้สำเร็จ
 ค. แต่กระนั้นหลาย ๆ คนก็ทำเช่นนั้นไม่ค่อยได้เต็มที่
 ง. นักเรียนทุกคนควรจะท่องทราบว่า
 (_____)
5. ก. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ข. ใ้ทรงกระทำอยู่เสมอจนเป็นที่รักของประชาชนทั่วไป
 ค. พுகถึงการเสด็จประพาสโดยปลอมพระองค์เป็นราษฎรสามัญไปโดยลำพังพระองค์
 ง. เพื่อทรงตรวจทุกข์สุขของราษฎรของพระองค์โดยพระองค์เองนั้น
 (_____)
6. ก. ฟ้าแลบก็แสงแก้ววิเศษที่นาง เมขลา หัวหน้านางฟ้าบนสวรรค์แก่วงล้อมสุรียักษ์เกรตคนหนึ่ง
 ข. ที่ชอบรังแกเหล่านางฟ้า และเสียงฟ้าผ่าเปรี้ยง ๆ นั้น
 ค. คนไทยเราเชื่อว่า
 ง. เป็นเสียงรามสูรยฆว้างขวานวิเศษออกไปคว่ำความโกรธแค้นนาง เมขลา
 (_____)
7. ก. ดวงอาทิตย์เป็นดวงเพลิงดวงใหญ่ลอยเด่นเพียงดวงเดียว ไม่มีการอื่นเป็นบริวาร
 ข. ส่วนดวงจันทร์มีลักษณะนวล เย็น เป็นที่น่านม
 ค. ดวงอาทิตย์นั้นมีลักษณะร้อนแรงมีอำนาจเดช เป็นที่น่าเกรงขาม
 ง. ส่วนดวงจันทร์มีดาวอื่น เป็นบริวารแวดล้อมมากมาย
 (_____)
8. ก. มีธาตุต่าง ๆ กระทบกัน
 ข. อาหารเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต เป็นอย่างยิ่ง
 ค. เราจะมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน
 ง. ก็ควรรู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์
 (_____)

9. ก. สัตว์ในโลกนี้มีชีวิตอยู่ด้วยการต่อสู้
 ข. สัตว์ที่โง่ยอม เป็นเหยื่อของสัตว์ที่ฉลาด
 ค. สัตว์ใหญ่ยอมกินสัตว์เล็ก สัตว์ที่อ่อนแอกว่า
 ง. ยอมเป็นเหยื่อของสัตว์ที่แข็งแรงกว่า สัตว์ที่ยอมเป็นเหยื่อของสัตว์ร้าย

(_____)

10. ก. เราน่าจะภูมิใจว่าศิลปกรรมของเรานี้
 ข. เป็นแบบอย่าง เฉพาะตัวซึ่งไม่เหมือนกับชาติอื่น
 ค. ชาติไทย เรามีศิลปกรรมและวัฒนธรรมควบคู่กันมานานแล้ว
 ง. นับเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพชนได้สั่งสอนและสร้างสรรค์ขึ้น

(_____)

เฉลย

1. ง-ก-ข-ค ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ คือ "การสนทนาเป็นการพูดที่มีบทบาทสำคัญมาก" และประโยคในข้อ ก-ข-ค เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ ซึ่งต้องเรียงลำดับตามเหตุผลโดยเริ่มจากเหตุไปหาผล
2. ก-ข-ค-ง ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "การอภิปรายเป็นการตัดสินใจ" และประโยคในข้อ ข-ค-ง เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
3. ง-ก-ข-ค ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "การฟัง เป็นสิ่งที่ต้องฝึก เช่นเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน และการพูด และประโยคในข้อ ก-ข-ค เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
4. ง-ก-ข-ค ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "นักเรียนทุกคนควรจะต้องทราบว่า" และประโยคในข้อ ก-ข-ค เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
5. ค-ง-ก-ข ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "พูดถึงการเสด็จประพาส โดยปลอมพระองค์เป็นราษฎรสามัญไปโดยลำพังพระองค์" และประโยคในข้อ ง-ก-ข เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
6. ค-ก-ข-ง ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "คนไทยเราเชื่อว่า" และประโยคในข้อ ก-ข-ง เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
7. ก-ข-ค-ง ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "ดวงอาทิตย์เป็นดวงเพลิงดวงใหญ่ลอยเด่นเพียงดวงเดียว ไม่มีดวงอื่นมาเป็นบริวาร" และประโยคในข้อ ข-ค-ง เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
8. ข-ค-ง-ก ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "อาหารเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง" และประโยคในข้อ ค-ง-ก เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ

9. ก-ข-ก-ง ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "สัตว์ในโลกนี้มีชีวิตอยู่ด้วย การต่อสู้" และประโยคในข้อ ข-ค-ง เป็นประโยคที่มาขยายหรือประกอบ
10. ค-ง-ก-ข ข้อความนี้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญคือ "ชาติไทยเรามีศิลปกรรมและ วัฒนธรรมควบคู่กันมานานแล้ว" และประโยคในข้อ ง-ก-ข เป็นประโยค ที่มาขยายหรือประกอบ

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 6วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา

คำชี้แจง

จากข้อความที่กำหนด ให้นักเรียนพิจารณาว่าตรงกับสำนวน คำพังเพย หรือสุภาษิตใด แล้วเขียนสำนวน คำพังเพย หรือสุภาษิตที่ข้อความนั้น ๆ

1. "ผู้ที่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ไม่ประหยัด"

2. "คนที่พูดจาตรงไปตรงมา ไม่เกรงใจใคร"

3. "ผู้ที่อายุน้อย หรือสุภาพอ่อนโยน ย่อมฝึกอบรมให้ได้ดีง่าย"

4. "ซบเลี้ยงในทอนตน แรกกลับทำลายในทอนปลาย"

5. "วิชัยชอบว่าคนอื่นไม่ดี ส่วนตัวเขาเองนั้นก็ไม่ใช่เช่นเดียวกัน"

6. "แคงป่วย เป็นไข้หวัดใหญ่ยังไม่ทันหาย ก็กลับเป็นหัดเยอรมันอีกโรคหนึ่ง"

7. "จะมารักเหากว่าผม จะรักลมกว่าน้ำ จะมารักถ้ากว่าเรือน จะมารักเดือนยิ่งกว่าตะวัน"

8. "เมื่อศรัทธาน้ำใจจะไผ่สูง
เหมือนนกยูงมุ่งเมฆเมืองสวรรค์
ทองชุบอมตรอมใจควยไถลกัน
ควยหมายมั่นมุ่งมิตรให้ผิดทาง"

9. "ลงเรือกัศทายพุย	พายปะแดง
วนอยู่ในหนองเอง	อับอั้น
ถึงโคบถึงเอง	จักคำ เป่่านา
เจกกิควนเวียนสิ้น	เปลี่ยนปล้ำใจเอง "

10. "เป็นขอกิกแะไว้ให้สังเกต
แมมีเหตุเพราะพาลคิดการชั่ว
กำลังน้อยสู้ไปภัยถึงตัว
โกรพันพั่วอิทธิพลทนทุกข์เอย "

เฉลย

1. กระเชอกนั้ว

ใช้เปรียบเทียบกับคนที่สุรุ่ยสุร่าย การกระทำในข้อ 1 จึงเปรียบได้ว่า "กระเชอกนั้ว"

2. ขวานผ่าซาก

ใช้เปรียบเทียบกับคนที่พูดตรงเกินไป ดังนั้นคนที่พูดตรงไปตรงมาไม่เกรงใจใคร จึงเรียกว่าเป็นคน "ขวานผ่าซาก"

3. ไม้ออนคั่งง่าย ไม้แกคักยาก

หมายถึงผู้ที่อายุน้อยหรือสุภาพอ่อนโยน ย่อมฝึกอบรมให้ดีได้ง่าย ดังนั้นข้อ 3 จึงเปรียบได้ว่า "ไม้ออนคั่งง่าย ไม้แกคักยาก"

4. เขียนควยมือ ลบควยเท้า

เปรียบเทียบกับคนที่ทำคุณต่อเขา แล้วคิดร้ายในภายหลัง การกระทำในข้อ 4 จึงเปรียบได้ว่า "เขียนควยมือ ลบควยเท้า"

5. ว่าแต่เขาอึเนนาเป็นเอง

หมายถึงว่าแต่เขาแต่ตัว เองก็กระทำอย่างนั้น ซึ่งเปรียบได้กับการกระทำในข้อ 5

6. ความวู่วางไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก

หมายถึง เกิดเรื่องร้ายอยู่แล้ว ยังเกิดเรื่องใหม่ที่ร้ายกว่าขึ้นมาอีก ซึ่งตรงกับ การกระทำในข้อ 6

7. เห็นขี้ดีกว่าไส้

หมายถึง คนที่รักหรือเห็นว่าคนอื่นดีกว่าญาติมิตร ซึ่งตรงกับการกระทำในข้อ 7

8. กระต่ายหมายจันทร์

หมายถึง ความไม่คู่ควรระหว่างชายต่ำศักดิ์กับหญิงสูงศักดิ์ ซึ่งเปรียบได้กับ การกระทำในข้อ 8

9. พายเรือในอ่าง

หมายถึงพูดหรือทำอะไรวากวน ซึ่งเปรียบได้กับการกระทำในข้อ 9

10. น่าน้อยยอมแพไฟ

หมายถึงผู้ที่มีกำลังน้อย ยอมแพ้ผู้ที่มีกำลังมาก ซึ่งเปรียบได้กับการกระทำ
ในข้อ 10

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 7วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการใช้ภาษา

คำชี้แจงจากข้อความที่กำหนด ให้นักเรียนพิจารณาว่าแต่งด้วยโวหารชนิดใด โดยเขียนชื่อ
โวหารไว้ใต้ข้อความนั้น ๆ

1. ถนนวิ้งเหมือนหมอกดิน แดงสลายง่าย ทั้งแตกแล้วจะช่วยให้เหมือนเก๋ยาก คนที่
เปรียบเหมือนหมอกทอง ยากที่จะแตก ทั้งแตกก็ยังไม่อาจจะประสานให้คืนได้ง่าย

(ทีโอบเทส ของ เสรีบุรโกเศศ)

2. เขาคลอชลยุคราญเสียงเพียงแนวผิวน้ำ ชลอน้ำพลิวผ่านจากมานหมอง
โสดสะอื้นอ้อยอิงทิ้งทำนอง เป็นคำพร้องพริ้วพรายระบายใจ

(นกขมิ้น ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

3. ใบไม้บางชนิด เป็นยาสมถะ แก่โรคได้เนิ่น
อาจเป็นอาหาร ให้สารอย่างแท้ เลือกใช้เปลี่ยนแปลง ทั้งให้น้ำมัน

(ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1)

4. มุขปราสาทราชวังแลสะพรังค้วยทองแก้วมณีประดับพื้นปูลาดเป็นหลายสี กำแพง
ป้องปราการก็มีสีสันท่าง ๆ อร่ามตา ยอดปราสาทแวววระยับจับถึงท้องทว ตามช่อง
ตาข่าย ก็พราวคัวยรัตนมณีอันมีค่า ทวารทุกแห่ง เป็นทวารซ้อนทวารที่พับและพับได้
แล้วลั่นไปคัวยทองและแก้ววิเชียร

(คำของวรรณคดี ของ เสรีบุรโกเศศ)

5. พุคคีมีคุณแพรว สดับแล้วก็ศิกใจ
ผิงจิตมิตรทั่วไป นมีอื่นจะเปรียบปาน
-
6. ความรู้เปรียบคาวย กำลัง กายแสด
สุจริตคือเกราะบัง ศาสตร์พ้อง
ปัญญาประคองคัง อาวุธ
กุมสคติต่างโลปอง อาจแกลวกกลางสนาม
(ประชุมโคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)
-
7. แดคในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล แดแสงแผ่ซ่านไปยังสาละโกษตร
แลละลือเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา คุประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่
อำนาจสวัสดิ์ดี เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซ้อนทับสลับกัน ต้องแสงแดด จับเป็นสีระยับ
วาระแวบแวว ประหนึ่งเอาทรายทองไปโปรยปรายเลื่อนลอยละลือ เรียบ ๆ ราวลงจกขอบฟ้า
(วาสิฏฐี ของ เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป)
-
8. อันความง่วงเหงาเปื้อน่าย เหนื่อยเพลียนี้เกิดขึ้นเพราะความเกียจคร้าน
หาเกิดขึ้นเพราะความเพียรไม่ ความเกียจคร้านอาจจะจับดวงใจของมนุษย์และกิน
ให้ลึกลงไปได้ ประคองสนิมจับเหล็กหรือกาฝากจับไม้
(ธรรมจริยา เรื่องความเพียร ของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี)
-
9. "หากคิดไม่ว่าชีวิตของตนเหมือนแมลงเม่าที่กำลังบินใกล้ไฟ ควรที่จะเจียมตัวเจียมใจ
อย่างที่สุด"
(ข้อคิดเรื่องการบวช ของ น.ส.กิ่งแก้ว อัทธากร ทักษสัมพันธ์ เล่ม 2)
-

10. "ถ้าหากว่าต่อไปผู้คนขาดศีลธรรม ขาดความกตัญญู ไร้คุณูปการคารุณาอาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งหลายมากขึ้นกว่านี้ บ้านเมืองจะ เกิดมีคดียุติ ความเกือกร้อนจะเกิดขึ้นทุกหย่อมหญ้า เพราะคนชั่วมากกว่าคนดี ถ้าคนเราได้ละทิ้งประเพณีที่ดีงามมาแต่ยุคโบราณ บ้านก็จะไม่เป็นบ้าน เมืองก็จะไม่เป็นเมือง"

(ความกตัญญู ของ ท. เสียงพิบูลย์ ในสารคดี 5 นาที ของกรมประชาสัมพันธ์)

เฉลย

1. อุปมาโวหาร

โวหารในข้อนี้มีการเปรียบเทียบ เช่น "คนชั่วเปรียบเหมือนหมอกิน แทะสลายง่าย" ทำให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพชัดเจน จึงเป็นอุปมาโวหาร

2. พรรณนาโวหาร

ในข้อนี้ผู้แต่งได้บรรยายเรื่องราวอย่างละเอียด ประณีต นอกจากทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้แล้ว ยังทำให้เกิดอารมณ์ มีความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย ซึ่งเป็นลักษณะของพรรณนาโวหาร

3. บรรยายโวหาร

โวหารในข้อนี้เป็นบรรยายโวหาร เพราะผู้แต่งได้บรรยายเรื่องตามที่ประสบมา ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นจริง

4. พรรณนาโวหาร

โวหารข้อนี้ผู้แต่งได้บรรยายเรื่องราวโดยละเอียด โดยพรรณนาถึงความสวยงามของปราสาทราชวัง ทำให้ผู้อ่านเห็นความงามคล้อยตามไปด้วยจึงเป็นพรรณนาโวหาร

5. เทศนาโวหาร

ข้อความนี้เขียนเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล และอธิบายคุณโทษของการทุจริต จึงจัดว่าเป็นเทศนาโวหาร

6. อุปมาโวหาร

ข้อความดังกล่าวเป็นอุปมาโวหาร เพราะมีการ เปรียบเทียบให้เห็นจริงและชัดเจน เช่น "ความรู้คู่เปรียบด้วย กำลัง ภัยแล้ง"

7. พรรณนาโวหาร

ข้อนี้เป็นพรรณนาโวหาร เช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 4 เพราะมีการบรรยายเรื่องราวโดยละเอียด ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์และความรู้สึก คล้อยตามไปกับข้อความนั้นด้วย

8. อุปมาโวหาร

ข้อความข้อนี้เป็นอุปมาโวหาร เพราะมีการเปรียบเทียบให้เห็นจริงจากข้อความว่า "ความเกียจคร้านอาจจะจับดวงใจของมนุษย์และกินให้สึกหรอไปได้ ประดุจสนิมจับเหล็ก หรือกาฝากจับไม้"

9. อุปมาโวหาร

ข้อความในข้อนี้ก็เป็นอุปมาโวหารเช่นกัน เพราะมีการเปรียบเทียบว่า "หากคิดไม่ว่าชีวิตของตนเหมือนแมลงแม่ว่าที่กำลังบินใกล้ไฟ"

10. เทศนาโวหาร

ข้อความในข้อนี้เป็นเทศนาโวหาร เพราะเขียนเป็นทำนองสั่งสอน ชี้แจงเหตุผล และเห็นคุณโทษเพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเชื่อและปฏิบัติตาม

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 8วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการจัดระเบียบความคิด

คำชี้แจง

จากชื่อเรื่องที่กำหนด ให้นักเรียนพิจารณาว่าควรจะวางโครงเรื่องอย่างไร
โดยให้เขียนหัวข้อสำคัญ ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ใต้ชื่อเรื่องแต่ละข้อ

1. "วัดสำคัญในตำบลของข้าพเจ้า"

- 1.1 _____
- 1.2 _____
- 1.3 _____
- 1.4 _____
- 1.5 _____

2. "ตนเอง เป็นที่พึ่งแก่ตน"

- 2.1 _____
- 2.2 _____
- 2.3 _____
- 2.4 _____
- 2.5 _____

3. "พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว"

- 3.1 _____
- 3.2 _____
- 3.3 _____
- 3.4 _____
- 3.5 _____

4. "ความถูกต้องเวที"

4.1 _____

4.2 _____

4.3 _____

4.4 _____

5. "กระต่ายกับเตา"

5.1 _____

5.2 _____

5.3 _____

5.4 _____

เนลย

1. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับสถานที่ โครงเรื่องประกอบด้วย ประวัติ ที่ตั้ง ลักษณะ และความสำคัญ ดังนั้นการวางโครงเรื่อง "วัดสำคัญในตำบลของข้าพเจ้า" จึงควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ทำนองต่อไปนี้

1.1 ประวัติ

1.2 ที่ตั้ง

1.3 ลักษณะ

1.4 ความสำคัญ

2. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับคุณธรรม โครงเรื่องควรประกอบด้วยความหมาย การปฏิบัติ อุทาหรณ์ และประโยชน์ ดังนั้นการวางโครงเรื่องเรื่อง "ตะปูและเป็นที่พึ่งแห่งคน" จึงควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ทำนองต่อไปนี้

2.1 ความหมาย

2.2 การปฏิบัติตน

2.3 อุทาหรณ์

2.4 ประโยชน์

3. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับบุคคล โครงเรื่องควรประกอบด้วย กำเนิด การศึกษา งานทั่วไป งานที่เด่น และเกียรติคุณ ดังนั้นการวางโครงเรื่อง เรื่อง "พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" จึงควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ทำนองดังต่อไปนี้

3.1 พระกำเนิด

3.2 การทรงศึกษา

3.3 พระราชกรณียกิจกับการบริหารประเทศ

3.4 พระราชกรณียกิจกับการประพันธ์

3.5 พระเกียรติคุณ

4. การวางโครงเรื่องเหมือนข้อ 2 เพราะเป็นการเขียนเรียงความเกี่ยวกับคุณธรรมเหมือนกัน

5. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับนิทาน โครงเรื่องควรจะประกอบด้วยที่มา เวลาและสถานที่ เนื้อเรื่อง และคิธรรม ดังนั้นการวางโครงเรื่องเรื่อง "กระต่ายกับเต่า" จึงควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ทำนองต่อไปนี้

5.1 ที่มา

5.2 เวลาและสถานที่

5.3 เนื้อเรื่อง

5.4 คิธรรม

ชื่อ.....ชั้น.....

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 9วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ด้านความสามารถในการเขียนเรื่องได้
ถูกต้องตามรูปแบบ

คำชี้แจง

จากหัวข้อที่กำหนด ให้นักเรียนเขียนคำนำ และ ขยทสรุปของหัวข้อนั้น ๆ

1. เพื่อประโยชน์ของข้าพเจ้าคำนำ

สรุป

2. วันขึ้นปีใหม่

คำนำ

สรุป

3. ความสามัคคี

คำนำ

สรุป

ชื่อ.....ชั้น.....

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง การคบเพื่อน มีความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษ ไม่เว้นบรรทัด ภายในเวลา 45 นาที
2. เกณฑ์การให้คะแนน จะพิจารณาความสามารถของนักเรียนในการเสนอเรื่อง การลำดับเรื่อง การใช้ภาษาสื่อความหมาย และการเขียนประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

แบบสอบถามความสนใจต่อการเขียนเรียงความ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกสนใจต่อการเขียนเรียงความของนักเรียน โดยจะมีข้อความให้อ่านเพื่อให้ นักเรียนได้พิจารณาว่า ~~นักเรียน~~ สนใจกิจกรรมในข้อความเหล่านั้นมากน้อยเพียงไร ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความสนใจสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ขอสำคัญขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนและตอบให้ครบทุกข้อ

2. ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

2.1 ถ้าใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "สนใจมากที่สุด" แสดงว่านักเรียนชอบหรือคิดที่จะทำตามข้อความนั้นมากที่สุด

2.2 ถ้าใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "สนใจมาก" แสดงว่านักเรียนชอบหรือคิดที่จะทำตามข้อความนั้นมาก

2.3 ถ้าใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "สนใจปานกลาง" แสดงว่านักเรียนชอบหรือคิดที่จะทำตามข้อความนั้นปานกลาง

2.4 ถ้าใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "สนใจน้อย" แสดงว่านักเรียนไม่ค่อยชอบทำตามข้อความนั้น

2.5 ถ้าใส่เครื่องหมาย ในช่อง "สนใจน้อยที่สุด" แสดงว่านักเรียนไม่ชอบทำตามข้อความนั้น หรือไม่เคยคิดที่จะทำตามข้อความนั้นเลย

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	สนใจมากที่สุด	สนใจมาก	สนใจปานกลาง	สนใจน้อย	สนใจน้อยที่สุด
0	แต่งเรียงความเข้าประกวดตามคำเชิญชวนของสถาบันต่าง ๆ			✓		
00	ศึกษาความหมายของคำต่างๆ ในพจนานุกรม		✓			

ข้อ	ข้อความ	สนใจมากที่สุด	สนใจมาก	สนใจปานกลาง	สนใจน้อย	สนใจน้อยที่สุด
1	อ่านหนังสือหรือฟังกึ่งแนะนำที่จะช่วยให้เข้าใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความเพิ่มขึ้น					
2	เก็บสะสมเรียงความเรื่องดี ๆ ไว้เป็นตัวอย่าง					
3	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ					
4	ค้นคว้า เขียนรายงานเกี่ยวกับการเขียนเรียงความนอกเหนือจากการเขียนในชั้นเรียน					

ข้อ	ข้อความ	สนใจมากที่สุด	สนใจมาก	สนใจปานกลาง	สนใจน้อย	สนใจน้อยที่สุด
5	รวบรวมคำพิมพ์ที่เขียนผิดจากพจนานุกรม					
6	แข่งขันหรือช่วยกันเพิ่มสำนวนคำพังเพย และสุภาษิต					
7	วาดภาพประกอบการเขียนเรียงความ					
8	ออกวารสารที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ					
9	เขียนเรียงความจากรูปภาพที่ชอบ					
10	ศึกษามผลงานของนักเขียนที่มีชื่อเสียง					
11	แต่งเรียงความเข้าประกวดตามคำเชิญชวนของสถาบันต่าง ๆ					
12	เล่นเกมเรียงประโยคเป็นข้อความ					
13	จัดรายการประกวดแต่งเรียงความ					
14	ดูรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการประกวดแต่งเรียงความ					

ข้อ	ข้อความ	สนใจมากที่สุด	สนใจมาก	สนใจปานกลาง	สนใจน้อย	สนใจน้อยที่สุด
15	ขยันทำงานเกี่ยวกับ การเขียนเรียงความอย่าง สม่ำเสมอ					
16	ร่วมสนทนากับเพื่อนเกี่ยวกับ การเขียนเรียงความ					
17	ใช้เวลาว่างขบคิดเกี่ยวกับ ปัญหาในการเขียนเรียงความ					
18	ศึกษามูลปัญหาในการเขียน เรียงความเวลาครูสอน					
19	คิดจะทำคะแนนการเขียน เรียงความให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
20	เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับ การเขียนเรียงความที่ชมรม ภาษาไทยจัดขึ้น					